Катя Ганева
Красимир Ангелов ✦ Мария Николова
Васка Гуджева ✦ Надя Паунова

Дружба

Методическое руководство

для 5 класса

✦ ЛЕТЕРА ✦
2006

© „Летера“ ЕООД – Пловдив, 2006 г.
© Катя Ганева, Красимир Ангелов, Мария Николова,
Васка Гуджева, Надя Паунова – автори, 2006 г.

ISBN 954-516-613-4
ISBN 978-954-516-613-6

Съдържание

Предговор и указание за работа с методическото ръководство към учебната система „Друзья“ 5

Концепция за учебната система по руски език „Друзья“ в контекста на съвременния комуникативен подход 7

Примерни разработки на уроците 17

Тема: Русская азбука 17

Тема: Новые друзья 18

Тема: Наша семья 19

Тема: Едем в Россию 20

Тема: Летим на самолете 20

Тема: Я – ударная всегда! 22

Тема: А вот и наша квартира! 22

Тема: Полезные или бесполезные 24

Тема: На дворе 25

Тема: Эти буквы знаем – правильно читаем 25

Тема: Здравствуй, наша школа! 26

Тема: Все мы знаем букву Ы 27

Тема: Самый важный карандаш 27

Тема: Мы едем на дачу 29

Тема: На ферме у тети Дуси 30

Тема: На реке 31

Тема: Любимая сказка 32

Тема: Мы молодцы! 32

Тема: Удивительная птица 33

Тема: Когда это бывает? 33

Тема: А что у вас? 34

Тема: Все профессии важны 35

Тема: Сказки в жизни Пушкина 35

Тема: Каждый где-нибудь живет 36

Тема: Мой дедушка 36

Тема: Идем или едем 37

Тема: Давай поедем на каток 37

Тема: Серебристый день 38

Тема: Встреча на Красной площади 39

Тема: Силачи 39

Тема: Сколько ножек у многоножки? 40

Тема: Сценарий праздника 40

Тема: Спасибо бабушке и маме 41

Тема: Веселая посуда 42

Тема: Сосед по парте 43

Тема: На уроке 43

Тема: Замечательный кот 45

Тема: Все-все, все на свете нужны… 46

Тема: Живое и неживое 46

Тема: Друзья спешат на помощь 46

Тема: Приключения серого кота 47

Тема: Самый главный падеж 47

Тема: Беспокойный падеж 48

Тема: Что за прелесть эти сказки! Снегурочка 48

Тема: Щедрый падеж 49

Тема: Матрешка 49

Тема: Уважительный падеж 50

Тема: Как Незнайка был художником 50

Тема: Я художник и творец 51

Тема: Всегда с предлогами дружу 51

Тема: Как мы поздравляли папу 52

Тема: Радуга падежей 52

Някои възможности за прилагане и на други интерактивни методи в уроците по руски език 53

Приложение 55

Текстове и песни в аудиокасетата 60

Лексически минимум по руски език за пети клас 87

Примерно годишно разпределение 92

Предговор и указание за работа с методическото ръководство към учебната система „Друзья“

Уважаеми колеги,

Първият учебник от системата „Друзья“ е предназначен за учениците, изучаващи руски като втори чужд език – първа година на обучение.

В системата „Друзья“ се реализира идеята учебникът да бъде с постоянни герои, попадащи в различни и близки до реалния живот на децата ситуации. Тази идея е в съзвучие със съвременните тенденции за създаване на учебници, предназначени за основната училищна степен.

Комплектът за пети клас „Друзья“ е разработен съгласно изискванията на МОН, посочени в учебната програма по руски език за пети и шести клас (втори чужд език – задължителна подготовка). Той включва учебник, тетрадка за самостоятелна работа, методическо ръководство за учителя и аудиокасета.

Учебната система се базира на съвременни методически подходи. При подбора и представянето на езиковия материал е използван комуникативно-дейностният подход, а основната единица на обучението е речевото действие. Ето защо учебното съдържание е организирано изцяло на ситуативна основа, което дава възможност за реално общуване на руски език още през първата година на обучението.

Учебното съдържание способства за реализиране на основните цели в обучението по руски език на начален етап, а именно:

- интегрирано развиване на навиците и уменията за слушане, говорене, четене и писане с приоритет на устната реч;
- формиране на потребност от общуване на руски език;
- създаване на интерес към изучаването му и изграждане на положителна нагласа към учебния труд;
- формиране и развиване на комуникативните умения на ученика;
- натрупване на активен и пасивен речников запас.

Учебният комплект е предвиден за хорариум от 68 (шестдесет и осем) учебни часа.

В методическото ръководство се дават примерни варианти за работа по всички уроци от учебника.

Предлагат се и примерни варианти на две контролни работи, които е препоръчително да бъдат изпълнени след темите: „Мы молодцы!“ (контролна работа за първия учебен срок) и „Радуга надежей“ (контролна работа за втория учебен срок).

Песните, приложени в методическото ръководство, се разучават при наличие на време в уроците: „Как Незнайка был художником“ („Оранжевая песенка“); „Радуга надежей“ („Настоящий друг“). По желание може да се научи и „Песенка друзей“.

Авторският колектив на учебната система „Друзья“ има амбицията да работи непрекъснато върху усъвършенстването на създадените модули и деклари-

ра своята готовност за сътрудничество с учителите по руски език от цялата страна.

Надяваме се, че колегите и родителите, чиито деца учат руски език по учебната система „Друзья“, ще споделят с нас впечатленията си от работата с нея. В тази връзка предварително благодарим за всички бележки, критики, предложения и мнения относно учебната система. Те ще бъдат разгледани с нужното внимание и уважение.

На всички колеги пожелаваме ползотворна работа!

Катя Ганева
Мария Николова
Васка Гуджева
Надя Паунова
Красимир Ангелов

Концепция за учебната система по руски език „Друзья“ в контекста на съвременния комуникативен подход

I. Общо представяне на системата и авторите

Учебно-методическата система „Друзья“ е предназначена за учениците от V клас, които започват да изучават руски като втори чужд език. Съобразена е с учебната програма по руски език за V клас и държавните образователни изисквания за учебно съдържание по чужди езици, а също така и с възрастовите особености на учениците, като се отчитат техните възможности за по-осъзнато изучаване на езиковите структури и по-развитата им способност за абстрактно и обобщено мислене. В системата са застъпени активно когнитивните методи и средства за съзнателно овладяване на езика.

Авторският екип се състои от квалифицирани специалисти по руски език – гл. асистент Катя Ганева е преподавател по методика на обучението по руски език в ПУ „П. Хилендарски“, а Красимир Ангелов, Мария Николова, Васка Гуджева и Надя Паунова са изявени преподаватели и базови учители по руски език в ОУ „Алеко Константинов“, гр. Пловдив. Същият екип е и съавтор на утвърдената система „Каруселъ“ за изучаване на руски като първи чужд език.

Хорариумът от часове, необходим за покриване на учебното съдържание, се базира на новия учебен план, според който за изучаване на втори чужд език в основната училищна степен са предвидени по два учебни часа седмично.

Авторският екип смята, че учителите, започващи да работят по определена езикова система, трябва да познават преди всичко теоретичните положения, които лежат в основата ѝ и които до голяма степен определят стратегията и тактиката на обучението по руски език в пети и следващите класове. Като предлагаме на преподавателите да се запознаят с концепцията на езиковата система „Друзья“, ние отчитаме факта, че учителят е творец и експериментатор, който – изхождайки от своята нагласа и подготовка, а също така и от възможностите на своите ученици – ще се отнася творчески към процеса на обучение, но едновременно с това ще осмисли и следва принципите на системата.

Защо избрахме названието „Друзья“?

Изборът на името е мотивиран от нашите наблюдения върху поведението на децата от V, VI, VII класове и възрастовата характеристика за този период в психолого-педагогическата литература. Според Н. Минчева общуването на детето с връстниците му помага по-добре да опознае собственото си „аз“. Те са мярката, с която то оценява своите качества и способности. През първите две години от началната училищна степен децата нямат ясно изразено отношение към избора на приятели. На тази възраст този избор се мотивира от възрастта и пола. По-късно, след деветгодишна възраст приятелските отношения стават по-устойчиви и селективни – децата започват да предявяват специални изисквания към личностовите качества на приятелите. Те постепенно придобиват усет за истинско приятелство, което се основава на общи интереси, игри, преживявания. Към 10–11-годишна възраст настъпва промяна в отношението към хората, като

детето вече е способно да разбира гледната точка на другите и да изпитва чувства на съпричастност, които стоят над личните му желания и потребности. Детето осъзнава, че околните също имат интереси и изисквания, които невинаги съвпадат с неговите, но трябва да се уважават. Приятелството започва да се схваща „като трайна връзка, която отива зад действията, насочени към получаването на незабавни възнаграждения“ (Р. Стаматов). След дванайсетгодишна възраст децата гледат на приятелството като на нещо само по себе си ценно. То е продължително, ангажирано взаимоотношение, включващо повече неща, а не само размяна на услуги (Р. Селман). Децата вече в по-голяма степен уважават потребностите на приятелите си и тяхната независимост. Приятелските връзки през интересуващия ни период помагат на децата да развият чувство за принадлежност, което се изгражда в процеса на съвместните дейности, спомага за разширяване на жизнените ситуации, в които попада ученикът, и този факт е използван от авторите при тематико-ситуативната организация на материала и при приложение на личностния подход в обучението. Цитираните изследователи, нашите наблюдения и преподавателски опит определиха избора на името „Друзья“, което най-точно отговаря на вътрешния свят на децата от интересуващата ни възраст. Темата за приятелството, която преминава през целия учебник, ни помогна да приложим и един от новите подходи в чуждоезиковото обучение: интеркултурния подход. Героите от учебника – българчетата Пламен и Калина и русначетата Света и Славик – са приятели, които живеят в Москва. Те попадат в различни ситуации, чрез които езиковият материал по естествен и непринуден начин се структурира около теми, интересуващи децата от тази възраст.

II. Възрастова психолого-педагогическа характеристика на 11–12-годишното дете

Ще се спрем накратко върху някои психически процеси, които имат важно значение за овладяването на чужд език: памет, мислене, възприятие.

Памет

Възрастта 11–14 години е преходна. Тя е на границата между средното детство и преходната (тийнейджърската) възраст. През първите години от своето обучение децата постепенно започват да използват по-ефективни стратегии за запаметяване и съхраняване на голямо количество информация. Докато в началните класове преобладават нагледно-образната и механичната памет, в пети и следващите класове започва развитието на словесно-логическата памет, като нейният обем и трайност се увеличават, а децата започват да използват по-ефективно нарасналите си паметови възможности. След III–IV клас ефективността на запаметяването на словесен материал се повишава в сравнение с ефективността на запомнянето на нагледни образи. Според Н. Минчева този процес е свързан с нарасналите възможности за анализиране на съществените отношения между предметите и явленията, изразени главно чрез словесни инструкции, но за постигане на добри резултати в обучението нагледните образи също трябва да се съхраняват в паметта. Затова при семантизацията на езиковия материал нагледността (главно в първия концентър) се съчетава с другите средства (синоними, антоними, тълкуване). При разработката на отделните урочни единици авторите са се ръководили от схващането, че „най-ефективният път за възпитаване на добра памет

е формиране на умения за работа с учебен текст“ („Возрастная и педагогическая психология“), и от предложените от А. Люблинска методи за формиране на умения за волево запаметяване: използване на нагледност, роля на повторението, добър самоконтрол, роля на мотивацията и осъзнаване на целта. За поддържане на мотивацията при разработване на всички дейности авторският колектив се е съобразявал с факта, че езикът интересува детето дотолкова, доколкото обслужва неговите жизнени интереси и потребности: игра, интерес към новото, възможности за комуникация. В процеса на възрастовото израстване ученикът търси все повече смислови опорни и асоциативни връзки между явленията. Ето защо в системата широко е застъпен методът на кластера, който спомага езикът да се осъзнава не като набор от отделни думи, а като мрежа от разнообразни връзки между тях.

Мислене

Докато в началната училищна степен мисловните операции са на конкретно-действена основа, то в процеса на възрастовото израстване и натрупания опит (в нашия случай опит от изучаване на първи чужд език и развиване на родната езикова система) те се издигат на по-високо равнище: усъвършенстват се процесите на абстракция, развива се умозаключението, формират се по-точни и адекватни понятия. Учениците вече овладяват отношенията род/вид между отделните признаци на понятията, т. е. класификацията. Именно овладяването на понятията е много важен момент в процеса на развиване на мисленето и овладяването на чужд език на по-съзнателна основа в V клас. То започва с натрупване на опит (в I и II концентри, на запознаване на ученика с различни езикови факти). Усвояването на понятията става чрез обобщаване на съществените признаци на явленията. Децата на тази възраст са способни да извършват аналитико-синтетична дейност: да анализират текст, да правят обобщения и да изказват съждения.Тези факти са взети под внимание при разработката на урочните единици от III концентър, в който целенасочено се въвеждат понятията род, одушевеност/неодушевеност, склонение, падеж и се формират умения за рефлексия.

Възприятие

Възприятието според психолозите е централен познавателен процес през детството. Докато в началната училищна степен „отсъства системен анализ на самите възприемани свойства и качества на предметите“ („Возрастная и педагогическая психология“), с израстването възприятието постепенно става съзнателен и управляем процес и се превръща в наблюдение. Затова обучението в тази възраст трябва да бъде насочено към усъвършенстване на част от основните мисловни операции – анализ и обобщение, което благоприятства изучаването на чужд език на съзнателна основа. Развитието на уменията за наблюдение, анализ и обобщение става възможно, като в процеса на обучение на детето се дава възможност да изразява активна позиция (*Я уже умею, На этом уроке я узнал, что…, Моя персональная страничка, Я согласен, Я не съгласен* и т. н.).

III. Цели на обучението по руски език в V клас

В основата на учебника е заложена популярната през последните години концептуална особеност на съвременния учебник по чужд език за начален етап, а именно: паралелно развитие на четирите вида речеви умения (слушане, говорене, четене и писане) с приоритет на устната реч.

Съгласно учебната програма за V и VI клас при изучаването на руски език в споменатата степен се преследват следните цели:

Общи цели:

1. Формиране на личности със знания за света и с широка култура, които познават и зачитат националните и общочовешките норми на поведение и ценности.
2. Изграждане на система от интелектуални умения за развитие на познавателните способности и творческата самостоятелност, позволявайки ѝ непрекъснато да се образова и самообразова.
3. Формиране на усет и толерантност към културните различия и развитие на умения за социалноотговорно поведение и междукултурно общуване.

Специфични цели:

1. Говорене

– диалогична реч на равнище „оцеляване“
– основи на монологичната реч: кратко описание, кратко изказване, кратко разсъждение по изучени теми

2. Четене

– гладко четене на глас
– умения за проникване в структурата на микротекста и макротекста и връзките в тях като основа за по-нататъшно самостоятелно четене
– четене наум, общо ориентиране в съдържанието, проследяване на темата, извличане на най-обща идея
– начални умения за работа с речник

3. Аудиране

– възприемане речта на учителя и на кратък текст, прочетен от учителя,
– начално аудиране на механична реч със или без нагледна опора

4. Писане

– кратко описание и поздравление
– начални умения за работа с речник

IV. Принципи и подходи

За успешното реализиране на целите се използват следните методически принципи и подходи, които са актуални в съвременното чуждоезиково обучение:

Комуникативна насоченост на целия процес на обучение, което предполага използване на руски език още в началния етап като средство за общуване и формиране на умения за съотнасяне на езиковите средства към определена ситуация. Единица на обучението са не думата и фразата, а речевият акт. Под овладяване на езика се има предвид формиране на комуникативна компетентност (формиране на способност и готовност за осъществяване на междуличностно и междукултурно

общуване с носителите на езика в рамките на определените от програмата теми). Това става възможно чрез паралелното развитие на всичките компоненти на комуникативната компетентност.

Комуникативният подход е неразделно свързан с дейностния подход, тъй като комуникацията се осъществява по законите на дейността, а в учебния процес учениците се включват в различни дейности.

Личностноориентиран подход

Този подход предполага съобразяване с личността на детето в определен етап от неговото развитие. Прилагането му дава възможност на ученика да участва в реално общуване на чужд език чрез усвояване на учебно-комуникативни действия, като се отчитат жизнените му потребности, възможности и наклонности, а той самият става активен субект в учебния процес. Личностноориентираният подход благоприятства създаване на оптимална обучаваща и възпитаваща среда. Всичко това става възможно чрез използване на съвременни личностноориентирани технологии, които са широко застъпени в учебника и ще бъдат разгледани в отделен параграф.

Когнитивен подход

Познаването на когнитивните закономерности в процеса на овладяване на чужд език и организацията на учебните действия в урока в съответствие с тези особености са важни условия за успешното изучаване на руски като втори чужд език. Използването на когнитивния подход предполага не натрупване на готови лингвистични знания, а създаване на условия, които да помогнат на ученика по самостоятелен път да открие знанието, което се ражда главно от потребността за общуване и себереализация. Този процес се осъществява по естествен начин, като в урока се създава среда, осигуряваща непринудени интеракции между учител – ученици, учител – ученик, ученик – ученик, по време на които се овладяват познавателни стратегии (напр. стратегии за селекция на езиков материал, стратегии за общуване в определени ситуации). Използването на когнитивния подход води до по-бързо овладяване на материала, като се съкращава времето за неговата автоматизация. Автоматизацията на навиците вече не е толкова обвързана с голямо количество тренировъчни упражнения, а е в пряка зависимост от правилната организация на учебните дейности.

Ролева организация на материала

Този принцип предполага презентацията на езиковия материал да се осъществява чрез полилог, което дава възможности за личностноориентирано общуване и за развитие на речево поведение, стимулиращо възможността за включване на езиковите средства в реално общуване още от първите уроци.

Съзнателно-съпоставителен подход

Дълго време битуваше мнението, че близостта между родния и изучавания език благоприятства положителния пренос на навици, а различията предизвикват интерференция. Практиката обаче показва, че и при изучаване на близкородствени езици също се проявява интерференция, която е един от основните източници на грешки, и нейното преодоляване изисква немалко усилия. Затова авторите се стремят да разполагат системата на руския език в съзнанието на децата на самостоятелна основа, а руският език да се пресича колкото е възможно по-малко с родния. В учебника съзнателно се избягва родният език като средство за семантизация и обяснение на материала. По време на съвместната ни дейност наблюдавахме речта

на учениците от интересуващата ни възраст, картотекирахме типичните грешки и това ни даде възможност да се ориентираме в степента на трудностите при овладяване на конкретен езиков материал и да направим опит за описание на междинния език на учениците, които изучават руски от V клас. Това помогна на авторите при разработване на урочните единици да създадат стратегия на обучение, базирана на отчитане на типичните грешки и трудности при овладяване на руски език. Тази предварителна работа послужи за ориентир както при подбора на учебното съдържание, така и при неговата презентация във всеки урок с оглед неутрализиране на интерференцията и преодоляване на трудностите при овладяване на съответния езиков материал.

Функционално-системният подход към езиковите явления означава, че езиковите средства се подбират с оглед на речевата дейност, характерна за тази възраст (говорене, слушане, четене и писане), овладяват се в момент на използване на една от тези дейности, а закономерностите постепенно се систематизират в III концентър. При презентацията на езиковия материал водещо е схващането, че всеки път ученикът трябва да е убеден защо се въвежда една или друга езикова форма (не просто за нейното научаване, а за изразяване на определена интенция).

V. Текстовете в учебника

При подбора на текстовете авторите са се ръководили от изискванията, предложени от Щарнас, а именно, че „…в текстовете трябва да звучат актуални, жизнени проблеми, които предизвикват у ученика желание да се изкаже, да спори, да изразява несъгласие, които го застават да решава различен тип речеви задачи“. Авторите се придържат към мнението на методистите, които делят учебните текстове на въвеждащи и допълнителни. Първите служат за въвеждане и затвърдяване на езиковия материал, а допълнителните – за развиване на техниката за четене и за прилагане на различни стратегии при работа върху текст. Авторите на системата са избрали полилога като основен въвеждащ учебен текст. Чрез полилога се реализират някои от принципите, залегнали в системата „Друзья“, а именно принципът за ролевата организация на учебния материал и за личностноориентирано обучение. Използването на полилога дава възможност лексиката и граматиката, както и речевите модели да се презентират в реален контекст, емоционално украсена ситуация, което е предпоставка за тяхното бързо и трайно запомняне и практическо приложение. В учебника са включени и отделни кратки монологични текстове, които имат различни функции: формиране на навици за четене, затвърдяване на лексикалния и граматичния материал, развиване на умения за монологична реч. Широко е застъпено използването на рими: стихотворения, гатанки, скоропоговорки, което също способства за усвояването на фонетико-интонационния, лексико-граматичния и културологичния материал.

Допълнителните текстове за четене са подбрани с оглед възрастта, интересите и възможността за приложение на разнообразни драматургични техники. Това са основно леко адаптирани текстове, различни по жанр, които съдържат интересна културологическа или личностнозначима информация. Чрез тези текстове продължава работата върху техниката на четене и интониране. Упражненията са насочени за формиране на умения и навици за извличане на информация от текста,

за откриване на смисъла (разбирането), развитие на езиковата и контекстуалната догадки и на устната реч.

VI. Компетентностите в учебника

В отделните урочни единици се развиват следните компетентности:
1. Лингвистична (фонетична, лексикална, граматична)
2. Речева
3. Комуникативна
4. Интеркултурна
Речевата дейност се извършва:

- по образец;
- следва тренировка на речевите образци в близки, вариантни ситуации, с цел изграждане на речевата компетентност чрез повторение на фразите и моделите с различни задачи;
- усвоените речеви образци се пренасят в нови ситуации;
- работата завършва със самостоятелно използване на формите в общуване и в реални ситуации от живота на ученика с цел формиране на комуникативна компетентност.

Тези компетенности са разгледани подробно при експониране на целите преди разработката на всеки урок, затова няма да се спираме по-подробно върху тях.

VII. Интерактивните методи в учебника

През последните години наред с традиционните подходи в обучението (включително и в обучението по чужд език) навлязоха личностноориентирани технологии, към които се отнасят и интерактивните методи, чрез които се прилагат различни стратегии на взаимодействие. Следвайки идеята за промяна в образователния процес в контекста на новите езикови реалности, в учебната система „Друзья“ активно се включват някои интерактивни методи, които според нас добре работят в началния етап на обучение и които в най-голяма степен отговарят на личностния подход, залегнал в основата на съвременната комуникативна методика. Тяхното приложение принципно променя схемата на комуникацията в урока. Основни в обучението вече са връзките между учениците, тяхното взаимодействие и сътрудничество. Учениците се оказват въвлечени, активно ангажирани в процеса на овладяване на нови знания и умения, т. е. и учителят, и учениците се превръщат в равноправни субекти на учебния процес. Учителят става внимателен помощник, събеседник, а главната му роля е ролята на организатор на обучението и консултант, създател на условия за инициативата на учениците. Не на последно място се поставя и фактът, че интерактивните методи дават възможност за активно използване на езика в неформална обстановка, в условията на импулсивно, непринудено общуване. Прилагането на стратегиите на взаимодействие се извършва чрез методически процедури, които правят знанията по-достъпни, спомагат за анализиране на учебната информация, изграждат асоциативни връзки и развиват уменията за сравняване. В учебната система „Друзья“ активно се използва методът на **кластера,** чрез който се обобщават знанията и се създават асоциативни връзки. В тетрадката за самостоятелна работа се включват различни видове

кластери. В отделни уроци се използва и методът на **сравнителната диаграма:** (*„Как мы поздравляли папу“, „Снегурочка“, „Матрешка“*), при обобщаването на лексикалните теми *„Одежда“*; методът на **пъзела** се използва при сглобяване дъгата на падежите. Застъпен е и методът на **рефлексията,** който развива уменията за самонаблюдение и способства за развитието на личността чрез предоставяне на възможност за изразяване на самооценка.

В отделен параграф след разработката на уроците ще предложим някои идеи за използване на други интерактивни методи, които ще допринесат за създаване на благоприятна атмосфера, за обмен на дейности и за рефлексивна дейност.

VIII. Структура на системата „Друзья“

Системата включва: учебник, тетрадка за самостоятелна работа, методическо ръководство, аудиокасета.

Учебник

Учебното съдържание е организирано в три концентъра, като са използвани ситуативно-тематичният, концентричният и функционално-системният подходи. Те позволяват да се съчетаят стремеж към непринудено общуване, въвеждане на фрагменти от системата на езика и постепенно систематизиране на правилата.

I концентър

Първият концентър включва 11 лексикални и 5 фонетични теми. При подбора на материала се отчита фактът, че основната мотивация за децата на този етап е смисленото общуване по теми, които реално ги интересуват. Концентърът е комплексен.

Целите са: *въвеждане в атмосферата на руския език в момента на неговото функциониране*, *формиране на лингвистична* (главно фонетична и лексикална) *компетентност, формиране на речева компетентност* (формиране на умения и навици за извършване на речеви дейности по дадените теми), *формиране на навици за аудиране и техника на четене*. Въвежда се и се усвоява лексиката по темите: *„Новые друзья“, „Семья“, „Еда, напитки“, „Дом, квартира“, „Одежда“, „Знакомство“, „Школа и школьные принадлежности“, „Овощи и фрукты“, „Домашние и дикие животные“, „Части тела“, „Цвета“.* Всички теми са обединени от общ сюжет и общи герои, които попадат в различни ситуации.

Усвояването на материала още от самото начало се осъществява чрез *речеви модели*, а презентацията се осъществява чрез *полилози*, които са записани на аудиокасета. По този начин учениците имат възможност още от първите уроци да слушат оригинална руска реч и да участват в смислено общуване.

Отчита се фактът, че на този етап репродуктивната реч изпреварва продуктивната. Използват се основно такива синтактични модели, които позволяват избягване употребата на различни падежни форми, като се усвояват конструкции от типа на *„У меня есть“, „Мне нравится“* и т. н.

Паралелно се усвояват и някои формули от руския речеви етикет. Основно средство за семантизация е нагледността. Освен съществителни имена се въвеждат притежателни и въпросителни местоимения, прилагателни имена и спрежение на някои глаголи, числителни до 10.

Усвояването на руската фонетична система се осъществява по време на специални уроци с подчертан акцент върху различията между звуковете в руски и български език. Упражненията са насочени към формиране на фонематичен слух и на произносителни навици.

Работи се и върху овладяване техниката на четене. В тези уроци активно се включва римувана реч (стихотворения, скоропоговорки, гатанки). В I концентър се въвежда по-голямо количество материал, което дава възможност за устни форми на учебни действия, близки до реални жизнени ситуации, а също така и право на учителя за вариране съобразно конкретните условия за работа.

Концентърът завършва с обощителния урок *„Мы молодцы!“*.

II концентър

Във втория концентър се развиват паралелно и четирите вида речеви умения, като за всеки вид са предвидени съответни упражнения. Почти всяка урочна единица в този концентър включва полилог, който, както вече беше споменато, е избран от авторите на учебника като основен въвеждащ текст. Някои теми се въвеждат и чрез монологични текстове. Разширяват се темите *„Животные“, „Одежда“, „Школа“, „Числительные“*. Допълнително се въвеждат темите *„Профессии“, „Дни недели“, „Названия месяцев“, „Времена года“, „Кухня, посуда“, „Весенние цветы“*.

Друг основен акцент в този концентър е усвояването на предложно-падежната система. Учениците усвояват връзката между значенията, въпросите и окончанията на лексична основа, без да се въвежда понятието падеж. Граматиката се въвежда отново чрез готови структури, но през следващите етапи от урока чрез тях се реализират по-активно конкретни интенции, като учебните задачи остават скрити зад личностноориентираната информация.

Теоретичният материал се експонира на по-съзнателно равнище (представен е в рубрики с цветни подложки *„Запомни“* и *„Наблюдай“*). В края на уроците задачите имат по-творчески характер и са насочени към формиране на комуникативна компетентност. Повечето уроци в този концентър имат еднаква структура, към която учениците бързо привикват. Продължава работата върху развиване техниката на четене, въвеждат се и някои стратегии за работа с текст. В този концентър по-широко е застъпен и интеркултурният подход (включват се информация за А. С. Пушкин и откъси от негови приказки, а също така информация за Москва). В този и следващия концентър социокултурната информация е експонирана ярко върху специални страници. Концентърът завършва с обобщителния урок *„Все-все, все на свете нужны…“*.

III концентър

Като се отчита фактът, че децата от V клас, изучаващи руски като втори чужд език, особено към края на годината овладяват езика на по-осмислено равнище, развиват по-добре абстрактното си мислене и механизмите за анализ и обобщение, в този концентър активно се работи върху въвеждане и усвояване на правила.

В уроците *„Живое и неживое“* и *„Друзья спешат на помощь“* се въвеждат понятията род, одушевеност/неодушевеност, по-целенасочено се работи върху съгласуването на притежателните местоимения и прилагателните със съществителните имена. В урока *„Приключения серого кота“* се въвеждат понятията склонение и падеж, като вече се следва не ситуативният принцип, а падежите се въвеждат в последователността, възприета в лингвистиката.

Идеята на авторите е в края на концентъра децата сами да сглобят чрез метода на пъзела дъга на падежите. За целта още в този урок падежите са експонирани на цветни подложки, като всеки падеж съответства на определен цвят от дъгата. В уроците *„Самый главный падеж“, „Беспокойный падеж“, „Щедрый падеж“, „Уважительный падеж“, „Я художник и творец“* и *„Всегда с предлогами дружу“* по непринуден начин, чрез ярки стихчета, в които е включена необходимата информация, се обобщават въпросите, значенията и окончанията на всеки падеж. Упражненията в тези уроци са разнообразни, чрез тях се формират различни компетентности. Всеки урок съдържа във финалната си част упражнения за развиване на свързана монологична реч (учениците продуцират свързани монологични изказвания с помощта на въпроси). Уроците по падежите завършват с рефлексия, чрез която се цели обобщаване на знанията и развиване на способността за анализ и самооценка.

Текстовете в този концентър са леко адаптирани, в основата си съдържат ярък, интересен за децата сюжет: *„Снегурочка“, „Матрешка“, „Как Незнайка был художником“* и *„Как мы поздравляли папу“*. Работата върху тях е принципно нов етап в усвояването на езика. Усъвършенстват се техниките за четене.

Чрез предтекстовите задачи се въвежда социокултурна информация и се улеснява разбирането. Развиват се стратегии при възприемане на писмен текст, като основният акцент е формиране на умения за извличане на информация от него. Работи се върху различните видове четене, развиване на езиковата и контекстуалната догадки, върху проверка на разбирането и развиване на умения за сравняване на два текста и за съотнасяне на картини с информация от текста.

Концентърът завършва отново с експониране на темата за приятелството.

Тетрадката за самостоятелна работа е предназначена за упражняване и затвърдяване на преподадения лексически и граматичен материал. Задачите в нея включват разнообразни занимателни дейности: рисуване, решаване на кръстословици, игри и др. Широко са приложени интерактивните методи – различни видове кластери, сравнителна диаграма, пъзели.

След обобщителните уроци в тетрадката се предлага попълване на *„Моя персональная страничка“*. Този вид работа спомага за развиване на писмената реч и за обобщаване на различните навици на по-творческо равнище.

Методическото ръководство включва:

- концепция за системата „Друзья“;
- разработка на отделните уроци;
- приложение (варианти на контролни работи);
- песни и текстове за аудиране;
- лексически минимум;
- примерно годишно разпределение.

Аудиокасетата включва запис на текстове, стихотворения и песни.

При разработването на първия учебник от системата „Друзья“ авторският колектив се е водил от стремежа да съчетае положителния български опит в областта на изучаването на руски език с модерните тенденции в областта на чуждоезиковото обучение. Учебникът е комуникативно ориентиран и съдържа основните характеристики на съвременен учебник по чужд език.

Примерни разработки на уроците

Тема: Русская азбука

I. Цели:

Формиране на лингвистична компетентност:

- запознаване с руската азбука
- първоначални сведения за различията между двете графични системи

II. Ход на урока:

Урокът е предвиден за **един учебен час.**

1. Учителят поздравява учениците с новата учебна година на български език.

- Съобщава им, че от тази година ще изучават нов предмет – руски език. Следва реплика на руски език*: Я ваш учитель/ваша учительница русского языка.* Изяснява се дали учениците са разбрали фразата, произнесена на руски език, чували ли са някъде руска реч и къде, знаят ли думи и изрази на руски език.
- Учителят предлага на децата да чуят някои думи и изрази и ако сред тях има познати, да вдигнат ръка, напр.: *светлый класс, добрая мама, чистая доска, ваза стоит, брат ходит, ученик пишет и читает, весело, радостно, интересно.* Изяснява се, че думите са познати, защото са близки до българските.
- Следва въпрос: А защо са близки? (Защото имат общ корен. Български и руски са славянски езици.)
- След това учителят назовава предмети в класната стая и предлага на децата да вдигнат ръка, ако ги разбират, напр.: *пол, парта, ручка, карандаш, коричневый, красный, пенал.* Изяснява се защо думите са непонятни. Имат ли общ корен? Прави се извод, че руски език все пак е чужд за учениците.
- Следва въпрос: Защо трябва да изучаваме чужди езици? (Възможни отговори: за да общуваме, да работим, да четем, да гледаме филми...)

2. Децата се приканват да разгледат корицата на учебника и да открият и други общи неща между руски и български. Прави се извод, че това са буквите. Името на учебника се превежда.

- Следва запознаване с руската азбука от стр. 3. Отначало учениците самостоятелно разглеждат азбуката и отговарят на въпроса има ли букви, различни от българските, и кои са те.
- Азбуката се чете хорово след учителя.

3. Задава се въпрос как хората се поздравяват при среща на български език. Съобщава се как е поздравът на руски език. Поздравът се заучава по следния начин:

– учителят произнася думата няколко пъти;
– думата се повтаря хорово от целия клас;
– думата се повтаря няколко пъти от отделни ученици;

– думата се повтаря от групи ученици (по редици, момчета, момичета);
– думата се повтаря отново от целия клас.

По посочения начин може да се заучава новата лексика в учебника.

Часът завършва със заучаване на думата *„До свидания!“* по познатата вече методика.

Тема: Новые друзья

I. Цели:

Запознаване с героите на учебника; експониране на основния акцент в учебника – приятелството

Формиране на лингвистична компетентност:

- усвояване на лексиката: *мальчик, девочка, ученик, ученица, русский, русская, болгарин, болгарка*

Формиране на речева компетентност:

- усвояване на речевите модели: *Меня зовут … Я живу в Болгарии. Я живу в России.*
- усвояване на ИК-1

II. Ход на урока:

Урокът е предвиден за **един учебен час.**

1. Урокът започва с поздрав на руски език.

2. Пристъпва се към работа по стр. 4 и 5, като се предлага на учениците да видят кой ни поздравява. Следва запознаване с героите на учебника. Беседа по картинките.

- *Это мальчик. Это девочка.*
  Кто это? (Учениците отговарят, имитирайки учителя.)
- *Это мальчик?*
  Да, это мальчик. (Учениците отговарят, имитирайки учителя.)
  Это девочка?
  Да, это девочка. (Учениците отговарят, имитирайки учителя.)
- *Это девочка?*
  Нет, это мальчик. (Учениците отговарят, имитирайки учителя.)
  Это мальчик?
  Нет, это девочка. (Учениците отговарят, имитирайки учителя.)

- *Это мальчик Пламен. Это девочка Калина.*
  Кто Пламен? Пламен – мальчик.
  Кто Калина? Калина – девочка.

- *Ты Пламен?*

На този въпрос учителят помага да се отговори с личното местоимение *„я“:*
– Нет/Да, я ...
– Тебя зовут Пламен?

На този въпрос учителят помага да се отговори с фразата *„Меня зовут …“.*
– Нет/Да, меня зовут …

По същия начин се заучават и останалите фрази от урока.

Първоначално учениците повтарят след учителя, след това отговарят на въпросите му, задават си въпроси един на друг, като използват своите имена или имената на героите от учебника.

• Учениците се запознават и с останалите герои на учебника.

Тема: Наша семья

I. Цели:

Запознаване с начините за изразяване на роднинските връзки в семейството

Формиране на лингвистична компетентност:

- усвояване на лексиката: *семья, родители, дети, бабушка, дедушка, мама, папа, сын, дочь, брат, сестра, внук, внучка*
- усвояване на притежателното местоимение *мой, моя, мои* в единствено и множествено число

Формиране на речева компетентност:

- усвояване на речевите модели:
  Это мой папа. Это моя мама. Это мои родители.

Формиране на комуникативна компетентност:

- самостоятелно използване на лексиката и на речевите образци в ситуация на реално общуване

II. Ход на урока:

Урокът е предвиден за **един учебен час.**

1. Въвеждането на новата лексика става с разглеждане на родословното дърво в учебника и с помощта на звукозаписа, а усвояването – по познатата методика.

2. За заучаване на новата лексика се препоръчват следните упражнения:

- *Кто это?*
  Это бабушка.
- *Это бабушка?*
  Да, это бабушка.
  Нет, это мама.
- *Это бабушка или дедушка?*
  Это дедушка.

По същия начин се отработват и останалите думи.

3. Пристъпва се към упр. 2. Усвояват се речевите модели с формите на притежателното местоимение *мой.* Да се обърне внимание на роднинските връзки, като се изпълни упр. 1 от тетрадката за самостоятелна работа (ТСР).

4. Чрез упр. 3 от учебника и упр. 2 от ТСР се затвърдява лексиката по темата *„Семья“.*

5. Часът може да завърши с разказите на учениците за техните семейства.

Тема: Едем в Россию

I. Цели:

Въвеждане на страноведска информация за Русия

Формиране на лингвистична компетентност:

- усвояване произношението на *О* в двете позиции – със и без ударение
- усвояване на личните местоимения в единствено и множествено число: *я, ты, он, она, оно, мы, вы, они*
- формиране на навици за аудиране и техника на четене

Формиране на речева компетентност:

- усвояване на речевите модели: *Я говорю по-русски. Я говорю по-болгарски.*

Формиране на интеркултурна компетентност:

- запознаване с герба, флага и столицата на Русия – Москва

II. Ход на урока:

Урокът е предвиден за **един учебен час.**

1. За внасяне на емоционален елемент в урока се препоръчва часът да започне с разглеждане на семейни снимки. Учениците разказват за своите семейства по снимките.
2. Плавен преход към новата тема може да се направи чрез беседа за семейството на Пламен и Калина, по време на която да се преговорят фразите: *„Я болгарин/болгарка. Я живу в Болгарии.“*
3. Пристъпва се към разглеждане на илюстрацията в учебника и се отговаря на въпроса *„Где Болгария?“* с фразата *„Вот Болгария.“*. По същия начин се посочват и флагът и гербът на България.
4. Изяснява се къде заминава българското семейство и се въвежда темата на урока.
5. По същия начин (както фразите за България) се отработват и фразите за Русия.
6. За развиване на навиците за аудиране се препоръчва прослушване на полилозите от упр. 1 и 2 в учебника.

Разбирането на текста се проверява с отговор на въпросите пред и след полилозите.

7. По-задълбочено да се разгледат упражненията, подготвящи четивната техника на учениците (*О* в двете позиции – със и без ударение).
8. Чрез стихотворението в упр. 5-б учениците се запознават с личните местоимения в руски език. Затвърдяването става чрез упр. 2 от ТСР.

Тема: Летим на самолете

I. Цели:

Усвояване на руския речеви етикет (РРЕ) в ситуации на приветствие и сбогуване

Въвеждане и усвояване на лексиката по темата *„Еда и напитки“*

Формиране на лингвистична компетентност:

- усвояване на ИК-3
- усвояване на лексиката: *бутерброд, хлеб, брынза, сыр, масло, колбаса, лимонад, сок, чай, кофе, молоко*

Формиране на речева компетентност:

- усвояване на речевите модели: *Добрый день! Здравствуйте! Добро пожаловать! До свидания! В добрый путь! Спасибо! Пожалуйста!*

Формиране на комуникативна компетентност:

- използване на лексиката и речевите модели в реални ситуации

II. Ход на урока:

Урокът е предвиден за **два учебни часа.**

Първи час

1. Урокът може да започне с разглеждане на илюстрацията „Изпращане на летището" в учебника, която е подходяща за преговор на изучената до момента лексика. По време на беседата се усвояват формулите на РРЕ в ситуация на сбогуване.

2. Сценката „На летището" може да се изиграе по роли.

3. Усвоените формули от РРЕ се затвърдяват в друга ситуация (упр. 4).

4. По същия начин се усвояват формулите за приветствие (упр. 5, 6, 7, 8).

Втори час

1. Урокът може да започне с изиграване на сценката „Приветствие".

2. Въвеждането на новата лексика по темата *„Еда и напитки"* става с разглеждане на илюстрацията в учебника и с помощта на звукозаписа, а усвояването – по познатата методика (упр. 9 и 12).

3. Затвърдяването става чрез работа по полилозите (упр. 10 и 13). Да се обърне специално внимание на думата *„Спасибо!"* от упр. 10.

Примерен вариант за работа с полилога от упр. 10:

- Полилогът се прослушва от звукозаписа.
- Разбирането се проверява с отговор на въпроса пред него.
- Полилогът се прослушва втори път със зрителна опора. Учителят чете бавно, с паузи между отделните реплики, за да улесни учениците в отговора. В паузите след всяка реплика се отговаря на въпросите *„Какой? Какая? Какое?",* зададени от учителя.
- Изпълнява се упр. 11 под формата на беседа и се затвърдява в ТСР.
- Полилогът се разиграва по роли.

Примерен вариант за работа с полилога от упр. 13:

- Учителят чете полилога, като прави паузи преди всяка картинка. Учениците назовават картинките.
- Полилогът се разиграва по роли.

По посочения начин може да се работи и по другите полилози (диалози) в учебника.

4. Следва се ходът на урока в учебника и ТСР.

Тема: Я – ударная всегда!

I. Цели:

Въвеждане на буквата *Ё*

Формиране на лингвистична компетентност:

- усвояване произношението и правописа на буквата *Ё*

II. Ход на урока:

Урокът е предвиден за **един учебен час.**

Препоръчва се да се следва ходът на урока в учебника и ТСР.

Тема: А вот и наша квартира!

Урокът е предвиден за **два учебни часа.**

Първи час

I. Цели:

Въвеждане и усвояване на лексиката по темата *„Дом, квартира“* и на числителните до 10

Формиране на лингвистична компетентност:

- усвояване на лексиката: *дом, квартира, этаж, лифт, детская комната, кровать, шкаф, компьютер, окно, дверь, пол, ковер*
- формиране на навици за изразяване на количество предмети (до10)

Формиране на речева компетентност:

- формиране на навици за изразяване на местоположение (*Что стоит, лежит, висит?*) и на команди: *Открой! Закрой!*

Формиране на комуникативна компетентност:

- включване на лексиката и на речевите образци в кратко монологично изказване

II. Ход на урока:

1. Урокът може да започне с решаване на ребус, в който се преговарят думи с *ё*.

Решението на ребуса е *Москва*.

Решение:

рис. самолет	рис. огън	рис. пчела	рис. елха
, , _ _ , , ,	, , _ , , ,	, , , , _ ,	, , , _
с а М О л е т	к о С т е р	п ч е л К а	В е л к А

2. Чрез беседа се прави преговор на изученото за Москва и Русия. По време на беседата се разглеждат илюстрациите в учебника, четат се репликите на героите, семантизират се думите *дом, квартира, этаж, лифт*.

3. Въвеждането на числителните имена до 10 става чрез работа по стихотворението от упр. 1:

- Стихотворението се прослушва от звукозаписа и се отговаря на въпроса пред него.
- Стихотворението се чете от учителя по редове. След прочитането на редовете с числителните имена се прави пауза, в която учениците повтарят числителните.
- Стихотворението се чете заедно с учителя.
- Стихотворението се чете от учителя по редове. Учителят чете само тези редове, в които няма числителни. Редовете с числителни се четат от учениците.

4. Числителните имена се затвърдяват с упр. 2 и 3 от учебника и упр. 1 от ТСР.

5. Въвеждането на новата лексика по темата *„Детская комната“* става с разглеждане на илюстрацията в учебника и с помощта на звукозаписа, а усвояването – по познатата методика (упр. 4).

6. С упр. 5 се формират първоначални навици за изразяване местоположението на предмети с помощта на глаголите *стоит, висит, лежит.*
Това се затвърдява с упр. 2 от ТСР и упр. 6 от учебника.

7. Лексическата тема предполага и отработване на някои команди. В тази връзка препоръчително е урокът да завърши с упр. 7 от учебника.

8. За домашна работа може да се предложи на учениците да нарисуват своята детска стая и да подготвят устен разказ за нея.

Втори час
Что в шкафу у Пламена и Калины?

I. Цели:

Въвеждане и усвояване на лексиката по темата *„Одежда“*

Формиране на лингвистична компетентност:

- усвояване на лексиката: *блузка, юбка, платье, туфли, джинсы, гольфы, брюки, рубашка, футболка, спортивный костюм, кроссовки, носки*
- формиране на навик за съгласуване на прилагателно със съществително име от мъжки, среден и женски род

Формиране на речева компетентност:

- усвояване на образците *мне нравится/не нравится* и на командите: *Надень! Сними!*

II. Ход на урока:

1. Часът може да започне с устен разказ на учениците по техните рисунки.

2. Плавен преход към новата тема може да стане чрез беседа, по време на която да се стигне до обсъждане на въпроса *„Что в шкафу?“.*

3. Въвеждането на новата лексика по темата *„Одежда“* става с разглеждане на илюстрацията в учебника и с помощта на звукозаписа, а усвояването – по познатата методика (упр. 8 от учебника и упр. 3 от ТСР).

4. Затвърдяването става с упр. 10 и 15 от учебника и упр. 4 от ТСР.

5. Упр. 12, 13 и 14 се изпълняват по познатата методика за работа с полилог/диалог.

Тема: Полезные или бесполезные

I. Цели:

Запознаване с буквите *Ъ* и *Ь*

Формиране на лингвистична компетентност:

- усвояване произношението на думи с *Ъ* и *Ь* в различни позиции
- усвояване на лексична основа употребата на инфинитив след модалните наречия *надо, нельзя*
- формиране на фонематичен слух
- формиране на навици за четене

II. Ход на урока:

Урокът е предвиден за **един учебен час.**

1. Часът започва с припомняне на руската азбука (с гатанка, стихотворение, с липсващи букви).

Пример:

На странице букваря
Тридцать три богатыря.
Кто их знает,
Правильно читает.
Сидят птицы на странице,
Знают сказки, небылицы.

Сели на странички
Тридцать три сестрички
Сели рядом – не молчат
И загадки говорят.
Черные птички на каждой страничке,
Молчат, ожидают, кто их отгадает.

Въвежда се синонимичната дума *алфавит*.

2. На учениците се предлага да открият и назоват буквите в руската азбука, които имат съответствие и в българската, но се наричат по друг начин (*Ъ* и *Ь)*.

3. Пристъпва се към четене началото на приказката. Отговаря се на въпроса.

4. Изпълняват се упражненията по хода на урока.

5. В края на часа задължително се прави извод, че буквите *Ъ* и *Ь* са „полезни“ (упр. 12).

Тема: На дворе

I. Цели:

Усвояване на РРЕ в ситуация на запознаване и изразяване на благодарност

По-нататъшно експониране на темата за дружбата

Формиране на лингвистична компетентност:

- усвояване на лексиката: *друг, подруга, друзья*
- формиране на навици за правилно четене и произношение на местоимението *его*
- усвояване на ИК-2

Формиране на речева компетентност:

- усвояване на моделите: *Как тебя зовут? Меня (тебя, его, ее) зовут …, Благодарю!, Спасибо!, Очень приятно!, Давайте дружить!*

Формиране на комуникативна компетентност:

- използване на лексиката и речевите модели в условия на реално общуване

Формиране на интеркултурна компетентност:

- усвояване на информация за съотнасяне на пълните и кратките имена в руски език

II. Ход на урока:

Урокът е предвиден за **един учебен час.**

1. Часът започва с беседа по илюстрацията, която цели въвеждане в ситуацията: *Кто на картинке? Кто искал кошку?*

2. Работата по полилозите в упр. 1 и 2 се провежда по познатата методика.

3. Следва се ходът на урока в учебника.

Тема: Эти буквы знаем – правильно читаем

I. Цели:

Въвеждане на буквите *Е* и *Э*

Формиране на лингвистична компетентност:

- усвояване произношението и правописа на *Е* и *Э* в различни позиции
- формиране на навици за четене
- формиране на фонематичен слух

II. Ход на урока:

Урокът е предвиден за **един учебен час.**

Препоръчва се да се следва ходът на урока в учебника и ТСР.

Отговорът на гатанката в упр. 4 е *имя*.

Тема: Здравствуй, наша школа!

I. Цели:

Въвеждане и усвояване на лексиката по темата *„Школа. Школьные принадлежности“*

Формиране на лингвистична компетентност:

- усвояване на лексиката: *школа, класс, учитель, учительница, парта, письменный стол, доска, губка, мел, ранец, пенал, ручка, карандаш, резинка, клей, скрепка, учебник, тетрадь, фломастер, точилка, циркуль, линейка, треугольник*
- усъвършенстване на навика за употреба на ИК-2

Формиране на речева компетентност:

- усвояване на речевите модели: *У меня в пенале есть … .*
  У меня в ранце есть … .

Формиране на комуникативна компетентност:

- употреба на лексическите и речевите образци в ситуации на реално общуване

Формиране на интеркултурна компетентност:

- употреба на собствено и бащино име в мъжки и женски род

II. Ход на урока:

Урокът е предвиден за **два учебни часа.**

Първи час

1. Часът започва с разглеждане на илюстрацията в учебника. След семантизация на думата *школа* се прочита стихотворението *„Здравствуй, наша школа!“*, което може да се наизусти по следния начин:

- Учителят прочита стихотворението, учениците следят текста.
- Учителят чете стихотворението по стихове на глас, учениците повтарят хорово.
- Учителят чете първия стих, учениците – втория, учителят – третия, учениците – четвъртия.
- Учениците четат първия стих, учителят – втория и т. н.
- Учителят чете стихотворението, като пропуска отделни думи. Учениците следят и ги допълват.
- Учениците по редици четат хорово по един стих.
- Отделни ученици четат цялото стихотворение.
- Класът рецитира стихотворението наизуст.
- Отделни ученици казват стихотворението наизуст.

По посочения начин може да се заучават наизуст и другите стихотворения от учебника.

2. На учениците се предлага да прочетат наум репликите на героите от полилога, за да отговорят на въпросите след него. След отговора на всеки въпрос да се обръща внимание на произношението на думите *учитель, учительница* и начина на обръщение към учителя/учителката в руските училища (*по имени-отчеству*).

3. Уместно е полилогът да се разиграе от няколко групи ученици като сценка.
4. Въвеждането на новата лексика по темата *„Класс“* става с разглеждане на илюстрацията в учебника и с помощта на звукозаписа, а усвояването – по познатата методика (упр. 3 и 4 от учебника и упр. 1 от ТСР).
5. Затвърдяването на лексиката по темата *„Класс“* става чрез прочитане или наизустяване на стихотворението *„Наш класс“*.

Втори час
1. Урокът може да започне с научените предния час стихотворения, с които се преговаря лексиката по темите *„Школа“* и *„Класс“*.
2. Въвеждането на новата лексика по темата *„Школьные принадлежности“* става с разглеждане на илюстрацията в учебника и с помощта на звукозаписа, а усвояването – по познатата методика (упр. 6 от учебника и упр. 2 от ТСР).
3. Затвърдяването става чрез упр. 8 от учебника.
4. При изпълнение на упр. 9 заедно със затвърдяването на лексиката по темата да се отработи и интонацията на изречението с въпросителна дума (ИК-2).
5. В упр. 10 липсващите думи са: *учебник, тетрадь, учебник и тетрадь, ранец*.

Тема: Все мы знаем букву Ы

I. Цели:
Въвеждане на буквата *Ы*

Формиране на лингвистична компетентност:
- усвояване произношението и правописа на буквата *Ы* в различни позиции
- усвояване правописа и произношението на *ЖИ*, *ШИ*
- формиране на фонематичен слух
- формиране на навици за четене

II. Ход на урока:
Урокът е предвиден за **един учебен час.**

Препоръчва се да се следва ходът на урока в учебника и ТСР.

Тема: Самый важный карандаш

I. Цели:
Въвеждане и усвояване на прилагателните, обозначаващи цвят

Формиране на лингвистична компетентност:
- усвояване на лексиката: а*льбом, краски, цветные карандаши, кисточка* и на прилагателните: *зеленый, красный, синий, черный, желтый, белый, коричневый*
- съгласуване на прилагателните имена със съществителни от мъжки, женски и среден род
- усвояване спряжението на глагола *рисовать*

Формиране на речева компетентност:

- формиране на навици за четене и на първоначални умения за извличане на информация от текста

I I. Ход на урока:

Урокът е предвиден за **два учебни часа.**

1. Часът може да започне с припомняне на стихотворението *„У меня в пенале дружат …“* и беседа за необходимите ученически принадлежности. По време на беседата да се обърне внимание на формата за множествено число на думата *карандаш* (напр.: *У тебя один карандаш или много?*).

2. Въвеждането на новата лексика по темата става с разглеждане на илюстрацията в учебника, а усвояването – по познатата методика.

3. Усвояването на цветовете става с помощта на стихотворението в упр. 2 от учебника. Учителят чете бавно стихотворението, прави пауза след назоваване на всеки цвят и показва молив със съответния цвят, учениците повтарят след учителя. По-нататък работата по стихотворението може да продължи по познатата методика.

4. За да се упражни съгласуването на прилагателните имена със съществителните по род в Именителен падеж, се работи с думата *краска* и названията на цветовете. Затвърдяването става с упр. 1 от ТСР.

5. Работа по текста *„Самый важный карандаш“*:

- Разглежда се илюстрацията в учебника и се провежда беседа по нея (харесва ли им картината, какво им харесва и какво не им харесва, според тях кой е нарисувал картината – възрастен или дете).
- Прослушва се текстът и се отговаря на въпроса пред текста.
- Учениците прочитат текста наум и отговарят на първия въпрос след текста.
- Преговарят се цветовете с отговор на: *Какие карандаши заспорили*?
- На втория и третия въпрос след текста се отговаря със зачитане на репликите на отделните герои.
- На учениците се предлага да направят извода *Кто самый важный*?, като се изисква всеки да защити своето мнение с думите *Я думаю, что самый важный – …, потому что …*
- Текстът се чете по роли.

6. Запознаването с лексиката по темата *„Природа“* става чрез упр. 8 в учебника, а затвърдяването на съгласуването на прилагателните имена със съществителните става с упр. 2 в ТСР.

7. Работа по спрежението на глагола *рисовать*:

- *Вы любите рисовать?*
- Учителят предлага на учениците да нарисуват нещо, което им е харесало от текста (напр.: *солнце, дерево, луна, трава, море…)*.
- *Что ты рисуешь?*
- С помощта на учителя ученикът отговаря: *Я рисую …*
- *Что он/она рисует?*
- *Кто еще рисует …*(*солнце*)?

- След отговора на няколко деца учителят казва: *Они вместе говорят: Мы рисуем.*
- Учителят към класа: *Значит, они рисуют (солнце).*
- Учителят към класа: *Вы рисуете хорошо.*

В хода на беседата на дъската се изписва спряжението на глагола *рисовать.*
След това спряжението на глагола се разиграва с друга рисунка.
Затвърдява се с упр. 3 от ТСР.

Тема: Мы едем на дачу

I. Цели:

Въвеждане и усвояване на лексиката по темите *„Овощи“* и *„Фрукты“*

Формиране на лингвистична компетентност:

- усвояване на лексиката: *сад, огород, овощи, фрукты, помидор, огурец, перец, капуста, картофель, морковь, лук, груша, яблоко, слива, виноград, вишня, черешня, персик, абрикос, айва, малина, ежевика, клубника*
- усвояване на ИК-5

Формиране на речева компетентност:

- усвояване на речевите модели: *Спасибо за приглашение! Угощайтесь!*

Формиране на комуникативна компетентност:

- употреба на лексиката и речевите модели в сходни ситуации

II. Ход на урока:

Урокът е предвиден за **два учебни часа.**

Първи час

1. Часът може да започне с разглеждане на илюстрацията в учебника и беседа по нея.

2. Учениците прочитат репликите самостоятелно, отговарят на въпроса след илюстрацията. Да се обърне внимание на формулите на РРЕ за покана и благодарност.

3. Въвеждането на новата лексика по темата *„Овощи“* става с разглеждане на илюстрацията в учебника и с помощта на звукозапис, а усвояването – по познатата методика (упр. 1 от учебника).

4. Затвърдяването на новата лексика става с упр. 2, 4, 5 от учебника и упр. 1 от ТСР.

5. Отговори на гатанките: *морковь, помидор, лук, огурец.*

6. За домашна работа може да се предложи на учениците да нарисуват различни зеленчуци. Интересен вариант е да им се предложи да направят някаква фигура (човече, животно и т. н.) от зеленчуците.

Втори час

1. Часът може да започне с преговор на лексиката по темата *„Овощи“* (с помощта на картинки, гатанки или с разглеждане рисунките на учениците).

2. Въвеждането на новата лексика по темата *„Фрукты“* става с разглеждане на илюстрацията и снимките в учебника и с помощта на звукозаписа, а усвояването – по познатата методика (упр. 7 от учебника).

3. Затвърдяването става със стихотворението *„У бабушки и дедушки“* (упр. 8 в учебника), което по желание може да се наизусти по познатата методика. Да се обърне внимание на формите за множествено число на съществителните имена в Именителен падеж.

4. Затвърдяването на лексиката по темата *„Овощи и фрукты“* става с упр. 9, 10, 11 в учебника и упр. 2 и 3 в ТСР.

5. За домашна работа може да се предложи на учениците да научат стихотворението наизуст, да нарисуват рисунки или да потърсят гатанки за плодове и зеленчуци на руски език.

Тема: На ферме у тети Дуси

I. Цели:

Въвеждане и усвояване на лексиката по темата *„Домашние животные“*

Формиране на лингвистична компетентност:

- усвояване на лексиката: *корова – теленок, коза – козленок, лошадь – жеребенок, овца – ягненок, свинья – поросенок, кот – кошка – котенок, собака – щенок, петух – курица – цыпленок*
- формиране на навици за четене
- формиране на навици за произношение на буквата *Щ*

Формиране на речева компетентност:

- усвояване на речевия модел: *мы любим пить молоко*; свързване на домашните животни с извършваните от тях дейности

II. Ход на урока:

Урокът е предвиден за **два учебни часа.**

Първи час

1. Часът може да започне с беседа по темата *„Овощи и фрукты“*, по време на която да се изясни какво има в селото (*сад* и *огород*) и да се направи преход към новата тема, че в селото има още и *ферма*.

2. Разглежда се картинката, семантизират се новите думи *тетя* и *дядя* и се работи по полилога в упр. 1 от учебника.

3. Въвеждането на новата лексика по темата *„Домашние животные“* (през първия час се въвеждат имената само на големите животни) става с разглеждане на рисунките в учебника и с помощта на звукозаписа, а усвояването – по познатата методика (упр. 2 от учебника).

4. Затвърдяването става с упр. 3 от учебника.

5. Часът може да завърши с работа по стихотворението *„Кто пасется на лугу“*, което по желание може да се научи наизуст.

Втори час

1. Часът може да започне с прочит или казване наизуст на стихотворението *„Кто пасется на лугу“*. Отговаря се на въпроса *Где живут коровы, козы и кони?* и се преминава към новата тема *„Детеныши животных“*.

2. Въвеждането на новата лексика по темата (през втория час се въвеждат имената само на малките животни) става с разглеждането на рисунките в учебника и с помощта на звукозапис, а усвояването – по познатата методика (упр. 5 от учебника). Да се обърне специално внимание на произношението на *Щ*.

3. Затвърдяването става с упр. 6, 8 и 10 от учебника и упр. 1 и 2 от ТСР.

Тема: На реке

I. Цели:

Въвеждане и усвояване на лексиката по темата *„Части тела“*

Формиране на лингвистична компетентност:

- усвояване на лексиката: *человек, голова, тело, лицо, глаз – глаза, ухо – уши, нога – ноги, рука – руки, щека – щеки, зуб – зубы, волосы, язык*

Формиране на речева компетенция:

- тренирање на речевите образци във вариантни ситуации

II. Ход на урока:

Урокът е предвиден за **един учебен час.**

1. Часът започва с беседа по илюстрацията в учебника, по време на която се отговаря на въпросите след картината и се зачитат репликите на героите.

2. Въвеждането на новата лексика по темата *„Части тела“* става с помощта на стихотворението *„Точка, точка …“*.

- Учителят казва стихотворението и едновременно с това рисува човечето.
- Въвеждат се наименованията на частите на тялото по познатата методика.
- Стихотворението и репликите на Калина се прочитат като диалог, напр.:

Света: *Точка, точка …* **Калина:** *Это глаза.*

… …

3. С упр. 3 се въвежда и другата лексика по темата, затвърдява се с упр. 1 от ТСР.

4. По-специално внимание да се обърне на примерите със знака *„Запомните!“*. Затвърдяването става с упр. 2 от ТСР.

5. След отработване на стихотворението в упр. 7 от учебника се изпълнява упражнението от ТСР.

6. Да се обърне внимание на съчетаемостта на глаголите *чистить* и *мыть* с наименованията на частите на човешкото тяло.

7. За домашна работа може да се използват различни варианти: наизустяване на стихотворение по желание, упр. 3 от ТСР или учениците да нарисуват техни човечета и по тях да назовават частите на тялото.

Тема: Любимая сказка

I. Цели:

Въвеждане и усвояване на лексиката по темата *„Дикие животные“*

Формиране на лингвистична компетентност:

- усвояване на думите: *медведь, волк, заяц, еж, белка, лиса, ворона*

Формиране на речева компетентност:

- усвояване на речевия модел *У кого что болит?* и затвърдяване на лексиката по темата *„Части тела“*
- затвърдяване на формулите на РРЕ при изразяване на благодарност: *Спасибо! Пожалуйста!*
- усвояване на стратегии на взаимодействие чрез използване на ролева игра
- формиране на навици за четене

Формиране на комуникативна компетентност:

- пренасяне на речевите модели в нови ситуации

II. Ход на урока:

Урокът е предвиден за **два учебни часа.**

1. Часът може да започне с беседа по темата *„Части тела“* или с кръстословица, от която да се направи преход към новата тема (за кръстословицата се използват следните думи: *носС, щекА, ногА, глаЗ, рукА, головА*). Думата *сказка* се семантизира.

2. Уводните думи може да се прочетат от учителя или от учениците наум. Отговаря се на въпроса: *Какая любимая сказка Калины?* Учителят провежда кратка беседа на български по приказката „Доктор Охболи“.

3. Въвеждането на новата лексика по темата *„Дикие животные“* става с разглеждане на илюстрацията в учебника и с помощта на звукозапис, а усвояването – по познатата методика (упр. 1 от учебника).

4. Затвърдяването става с упр. 2 в учебника и упр. 1 в ТСР, при които се преговаря и съгласуването на прилагателните със съществителните имена.

5. Следва се ходът на урока в учебника.

Тема: Мы молодцы!

I. Цели:

Обобщаване на материала по темите *„Кто я?“, „Семья“, „Школа“, „Где мы живем?“, „Где растут овощи и фрукты?“*

Формиране на комуникативна компетентност:

- рефлексиране върху изучените теми и възпроизвеждане на кратки монологични изказвания

II. Ход на урока:
Урокът е предвиден за **един учебен час.**

Препоръчва се да се следва ходът на урока в учебника и ТСР.
Уводните думи към *„Моя персональная страничка“* се прочитат в часа, а задачите се дават за домашна работа.

Тема: Удивительная птица

I. Цели:
Въвеждане и усвояване на лексиката по темата *„Времена года“*

Формиране на лингвистична компетентност:
- усвояване на лексиката: *зима, весна, лето, осень*
- осъзнаване на връзката между въпроса *Когда?* и окончанията за Творителен падеж: *зимой, весной, летом, осенью*

Формиране на речева компетентност:
- формиране на умения за описване на типичните признаци на годишните времена

Формиране на комуникативна компетентност:
- формиране на умения за съставяне на кратко изказване за любимия сезон
- формиране на първоначални умения за извличане на информация от текст

II. Ход на урока.
Урокът е предвиден за **един учебен час.**

Препоръчва се да се следва ходът на урока в учебника и ТСР.
При наличие на време може да се работи по-задълбочено по упр. 4 (като работа по текст).

Тема: Когда это бывает?

I. Цели:
Въвеждане и усвояване имената на месеците

Формиране на лингвистична компетентност:
- усвояване на лексиката: *январь, февраль, март, апрель, май, июнь, июль, август, сентябрь, октябрь, ноябрь, декабрь*
- усвояване правописа на думите, назоваващи месеци
- осъзнаване на връзката между въпроса *Когда?* и окончанията за Предложен падеж при употреба имената на месеците

Формиране на речева компетентност:
- тренирање на речевия модел *Когда это бывает?* в сходни и вариантни ситуации

Формиране на комуникативна компетентност:

- пренасяне на усвоените речеви модели в нови реални ситуации

Формиране на интеркултурна компетентност:

- получаване на първоначална информация за празниците *Рождество* и *Масленица* в Русия

II. Ход на урока:

Урокът е предвиден за **един учебен час.**

1. Часът започва с преговор на материала от предишния час. Логично е най-напред да се преговорят имената на годишните времена в Именителен падеж (по гатанката за птицата от предния урок), а формите за изразяване на време с имената на годишните времена се преговарят с гатанките в упр. 1.

2. Въвеждането на имената на месеците става с разглеждане на илюстрацията в учебника и с помощта на звукозаписа, а усвояването – по познатата методика (упр. 2 от учебника). Затвърдяването става с упр. 3 от учебника и упр. 1 от ТСР.

3. Формите за изразяване на време с имената на месеците се заучават с помощта на стихотворението в упр. 5. Да се обърне внимание на знака *„Запомните!“*. Затвърдяването става с упр. 6 в учебника чрез отговор на въпросите след текста.

4. Упр. 7 от учебника и упр. 2 обобщават начините за изразяване на време (годишни времена и месеци).

Тема: А что у вас?

I. Цели:

Формиране на навик за изразяване субекта на действието и отсъствие на предмет или лице

Формиране на лингвистична компетентност:

- усвояване на речевите модели *Кто/Что это делает? Кто/Что у меня есть?*
- осъзнаване връзката между въпросите *Кого нет? Чего нет?* и окончанията на съществителните в Родителен падеж

Формиране на речева компетентност:

- трениране на речевите модели в сходни ситуации

Формиране на комуникативна компетентност:

- пренасяне на речевите образци в нови реални ситуации на общуване

II. Ход на урока:

Урокът е предвиден за **един учебен час.**

Препоръчва се да се следва ходът на урока в учебника.

Особено внимание да се обърне на категориите одушевеност/неодушевеност.

В края на часа може да се изиграе играта *„День и ночь“*:

- Учителят слага на масата отделни предмети (ученически принадлежности), учениците отговарят на въпроса *Что это?*

- Учителят казва: *„Ночь!“,* учениците затварят очи.
- Учителят скрива един или няколко предмета от масата и казва: *„День!“.*
- Учениците отварят очи и отговарят на въпроса *Чего нет на столе?*

Тема: Все профессии важны

I. Цели:

Въвеждане и усвояване на лексиката, свързана с названията на професиите

Формиране на лингвистична компетентност:

- усвояване на лексиката: *продавец/продавщица, шофер, медицинская сестра, юрист, парикмахер*
- употреба на речевия модел *Кто что делает?* в нови ситуации
- осъзнаване на връзката между въпроса *Кем работать (быть, стать)?* и окончанията за Творителен падеж

Формиране на речева компетентност:

- трениране на речевите модели в сходни ситуации

Формиране на комуникативна компетентност:

- пренасяне на речевите модели в реални ситуации за общуване

Формиране на интеркултурна компетентност:

- получаване на първоначални сведения за известни личности в Русия – Пушкин, Толстой, Чайковский, Гагарин, Плисецкая, Михалков

II. Ход на урока:

Урокът е предвиден за **един учебен час.**

Препоръчва се да се следва ходът на урока в учебника.
Особено внимание да се обърне на различните начини за назоваване на професия (*Кто он/она по профессии? Кем он/она работает?)*.

Тема: Сказки в жизни Пушкина

I. Цели:

Въвеждане на първоначална информация за великия руски поет А. С. Пушкин

Формиране на интеркултурна компетентност:

- получаване на информация за живота на Пушкин и за неговите най-близки хора; запознаване с откъси от приказките: *„Сказка о рыбаке и рыбке“, „Сказка о царе Салтане“, „Сказка о мертвой царевне и семи богатырях“* и поемата *„Руслан и Людмила“*

II. Ход на урока:

Урокът е предвиден за **един учебен час.**

Препоръчва се всеки учител да построи урока според своите виждания и предпочитания. Може да се направи и урок-празник.

Тема: Каждый где-нибудь живет

I. Цели:

Формиране на навици за изразяване място на действието

Формиране на лингвистична компетентност:

- осъзнаване на връзката между въпроса *Где?* и окончанията за Предложен падеж

Формиране на речева компетентност:

- трениране на речевите модели: *Где живем, учимся, работаем?* и тяхната употреба в сходни ситуации

Формиране на комуникативна компетентност:

- пренасяне на речевите модели в реални ситуации на общуване

II. Ход на урока:

Урокът е предвиден за **един учебен час.**

Препоръчва се да се следва ходът на урока в учебника.

1. Изразяване на място на действието с Предложен падеж се отработва със стихотворението в упр. 1 от учебника в хода на беседата и чрез типовите фрази в *„Запомните!“*.

2. Затвърдява се с упр. 2, 4, 5, 6 от учебника и упр. 1 и 2 от ТСР.

3. При наличие на време може да се направят и допълнителни упражнения (напр.: учениците отговорят къде работят техните родители, къде те самите обичат да играят; запълват пропуснатите глаголи или предлози в изречения).

Тема: Мой дедушка

I. Цели:

Въвеждане и усвояване на лексиката по темата *„Экзотические животные“*

Формиране на навик за изразяване на предмета на нашите мисли и чувства

Формиране на лингвистична компетентност:

- усвояване на лексиката: *слон, бегемот, тигр, лев, зебра, обезьяна, крокодил, верблюд*
- осъзнаване на връзката между въпросите *О ком/О чем думать (рассказывать, мечтать, заботиться)?* и окончанията за Предложен падеж

Формиране на речева компетентност:

- трениране и употреба на речевите модели в нови ситуации

II. Ход на урока:

Урокът е предвиден за **един учебен час.**

1. Часът може да започне с беседа по снимките около текста, в хода на която се уточнява дали тези животни живеят в България и къде може да се видят в България. Семантизира се думата *зоопарк*.

2. Въвеждането на новата лексика по темата *„Экзотические животные“* става с разглеждане на снимките в учебника и с помощта на звукозаписа, а усвояването – по познатата методика.

3. Затвърдяването на новата лексика става с работата по текста *„Мой дедушка“* и с упр. 1 от ТСР.

4. Текстът служи и за усвояване на типовата фраза с въпросите *О ком/О чем?* Затвърдяването ѝ става с останалите упражнения в хода на урока.

5. За домашна работа може да се изпълни упр. 2 от ТСР или учениците да напишат за кого или за какво се грижат (мечтаят, разказват, мислят) те или техните приятели.

Тема: Идем или едем

I. Цели:

Формиране на навик за изразяване на движение (пеша или с превозно средство)

Формиране на лингвистична компетентност:

- усвояване спрежението на глаголите *идти* и *ехать*
- усвояване на ИК-4
- осъзнаване на връзката между въпросите *Куда идти/ехать?* и окончанията за Винителен падеж

Формиране на речева компетентност:

- трениране на речевите модели и употребата им в сходни ситуации

II. Ход на урока:

Урокът е предвиден за **един учебен час.**

1. Часът започва с разглеждане на илюстрациите в учебника и работа по стихотворението (упр. 1). В хода на работата по стихотворението се прави разлика между глаголите *идти* и *ехать* и се усвоява спрежението им по познатата методика.

2. Затвърдяването става с помощта на упр. 2 в учебника и упр. 1 от ТСР.

3. Усвояването на типовата фраза *идти/ехать КУДА?* става с упр. 4 и 6 в учебника и упр. 2 и 3 в ТСР.

Тема: Давай поедем на каток

I. Цели:

Въвеждане и усвояване на лексиката по темата *„Зимние забавы“*

Формиране на навик за изразяване на движение с транспортно средство

Формиране на лингвистична компетентност:

- усвояване на лексиката: *каток, горка, санки, лыжи, коньки* и на речевите модели *кататься на чем? на лыжах, на санках, на коньках; ехать куда? на чем?*

Формиране на речева компетентност:

- отработване и пренасяне на речевите модели в нови ситуации

Формиране на комуникативна компетентност:

- употреба на речевите модели в реални ситуации

II. Ход на урока:

Урокът е предвиден за **един учебен час.**

1. Часът може да започне с беседа по илюстрацията. По време на беседата може да се преговори лексиката по темата *„Зима“* и се семантизират думите *санки, коньки, лыжи*.
2. Работата по полилога от упр. 1 в учебника се извършва по познатата методика.
3. Полилогът служи и за изясняване на разликата между глаголите *ехать* и *поехать* и за усвояване на типовата фраза *ехать/поехать НА ЧЕМ?*
4. Затвърдяването става с упр. 1, 2 и 3 от ТСР и с упр. 3, 4, 6 и 7 от учебника. В упр. 4 от учебника да се обърне внимание на цветовете на превозните средства и съответствието им с дрехите на героите. Отговорите са: *Света поедет на автобусе. Калина поедет на метро. Пламен поедет на троллейбусе. Бим поедет на трамвае. Алиса поедет на машине.*

Тема: Серебристый день

I. Цели:

Въвеждане и усвояване на лексиката по темата *„Зимняя одежда“*

Формиране на навик за изразяване на обект на действието

Формиране на лингвистична компетентност:

- усвояване на лексиката: *свитер, куртка, шуба, вязаная шапка, меховая шапка, варежки, перчатки, сапоги, ботинки*
- усвояване на речевите модели: *Я люблю одеваться как? Я надеваю что?*
- осъзнаване на връзката между въпроса *надеваю что?* и окончанията за Винителен падеж с неодушевени съществителни

Формиране на речева компетентност:

- трениране на новата лексика и пренасяне на речевите образци в други ситуации

II. Ход на урока:

Урокът е предвиден за **един учебен час.**

1. Часът може да започне с работа по стихотворението от упр. 1 в учебника и беседа за зимата (упр. 2).
2. Въвеждането на новата лексика по темата *„Зимняя одежда“* става с разглеждане на рисунките в учебника и с помощта на звукозаписа, а усвояването – по познатата методика (упр. 3). Затвърдяването става с упр. 1 от ТСР.
3. Чрез полилога от упр. 5 в учебника се преговаря лексиката по темата и се извеждат спрежението и управлението на глагола *надеть*. Затвърдяването става с упр. 6 от учебника и упр. 2 от ТСР.

Тема: Встреча на Красной площади

I. Цели:

Въвеждане и усвояване на наречия за посока на движение

Формиране на навици за изразяване на обект

Формиране на лингвистична компетентност:

- усвояване на наречията *налево, направо, прямо, назад*
- осъзнаване връзката на въпроса *видеть (встретить) кого*? с окончанията за Винителен падеж за одушевени съществителни

Формиране на речева компетентност:

- трениране на речевите образци в близки ситуации

Формиране на комуникативна компетентност:

- пренасяне на речевите образци в нови ситуации

Формиране на интеркултурна компетентност:

- получаване на първоначална информация за забележителностите на Москва: Червения площад, Кремъл, храма „Василий Блаженi“, Историческия музей

II. Ход на урока:

Урокът е предвиден за **един учебен час.**

1. Часът може да започне с припомняне на страноведския материал за Русия и столицата Москва. Отговаря се на въпроса *Куда поехали Пламен и Калина?,* с което вниманието се насочва се към голямата снимка на Червения площад.

2. След запознаване със забележителностите на гр. Москва се пристъпва към работа с полилога в упр.1 от учебника.

3. Полилогът служи за семантизация на наречията *налево, направо, прямо, назад* и за въвеждане на типовата фраза *встретить КОГО?* Усвояването става с упр. 2 и 4 от учебника и упр. 1 от ТСР.

4. Полилогът от упр. 5 служи за въвеждане на типовата фраза *видеть (смотреть, слушать, фотографировать) ЧТО?* Усвояването става с упр. 2 и 3 от ТСР и упр. 6 и 8 от учебника.

5. За домашна работа може да се предложи на учениците да донесат любителски снимки и да разкажат по тях кого или какво са снимали.

Тема: Силачи

I. Цели:

Затвърдяване на формите за изразяване на обект с одушевени и неодушевени съществителни

II. Ход на урока:

Урокът е предвиден за **един учебен час.**

1. Часът може да започне с беседа, по време на която да се изясни кой в класа е силен и да се семантизира думата *силач*. Разглежда се илюстрацията в учебника и се отговаря на въпросите *Силачи ли герои на картинке? Почему?*
2. По текста в упр. 1 от учебника се работи по познатата методика за работа по текст.
3. Текстът, упр. 5 и 7 от учебника и упр. 1 от ТСР затвърдяват формите за изразяване на обект с одушевени и неодушевени съществителни.
4. С упр. 4 в учебника се предвижда текстът да бъде прочетен още няколко пъти със замяна на подчертаните думи с думите образци и с други думи.
5. Часът може да завърши със съставяне на маршрути по упр. 7 в учебника.
6. За домашна работа може да се предложи на учениците да съставят свои маршрути с позната лексика.

Тема: Сколько ножек у многоножки?

I. Цели:
Въвеждане и усвояване на числителните до 100
Формиране на навик за изразяване на количество

Формиране на лингвистична компетентност:
- усвояване произношението и правописа на числителните до 100

Формиране на речева компетентност:
- употреба на числителните имена в нови ситуации

Формиране на комуникативна компетентност:
- употреба на числителните при решаване на задачи

II. Ход на урока:
Урокът е предвиден за **един учебен час.**

Препоръчва се да се следва ходът на урока в учебника и ТСР.
В упр. 4 от учебника се назовава само броят на предметите, без да се употребява съществително име.

Тема: Сценарий праздника

I. Цели:
Въвеждане и усвояване на сравнителната степен *моложе, старше*
Усвояване на РРЕ при изразяване на поздрав и пожелание
Формиране на навик за изразяване на възраст

Формиране на лингвистична компетентнос:
- осъзнаване връзката на въпроса *Кому сколько лет?* с окончанията за Дателен падеж.
- усвояване употребата на *год, года, лет* в зависимост от контекста
- усвояване връзката на наречията *весело, холодно, надо* с окончанията за Дателен падеж

Формиране на речева компетентност:
- трениране на речевите модели и пренасянето им в сходни ситуации

Формиране на комуникативна компетентност:

- самостоятелно използване на речевите модели в реални условия за общуване

II. Ход на урока:

Урокът е предвиден за **два учебни часа.**

1. Часът може да започне с беседа по темата *„Семья“*, по време на която да се преговорят лексиката и числителните имена.

2. Полилогът в упр. 1 служи за:

а) въвеждане на типовите фрази, свързани с употребата на Дателен падеж;

б) въвеждане на съчетаемостта на *год, года, лет* с числителните имена.

3. Затвърдяването става с упр. 3, 4 и 6 в учебника и упр. 1 и 2 от ТСР.

Отговорите на задачите от упр. 4 са:

Ей (бабушке) 65 лет. *Ей (маме) 35 лет.*

Ему (папе) 36 лет. *Тебе (мне) 12 лет.*

4. За усвояване връзката на наречието *надо* с окончанията за Дателен падеж се изпълняват упр. 8, 9 от учебника.

5. В упр. 10 от учебника заедно с усвояване на значението адресат на действието да се семантизират думите *тетя, дядя, сосед, соседка*. Затвърдяването става в упр. 11 от учебника.

Възможни отговори: *Мама поручила сестре украсить комнату, брату – купить торт и конфеты, папе – поставить в вазу цветы, сыну и дочке – выучить стихотворение и разучить песню, бабушке – приготовить угощение.* По желание на учениците одушевените съществителни може да се заменят със собствени имена.

6. Часът може да завърши с беседа по организиране на празника и изпълнение на ангажиментите от всеки (упр. 12). Учителят помага на децата инфинитивните форми от упр. 9 да се сложат в минало време.

7. Усвояването на формулите от РРЕ се осъществява чрез упр. 13 в учебника и упр. 3 в ТСР.

Тема: Спасибо бабушке и маме

I. Цели:

Въвеждане и усвояване на лексиката по темата *„Весенние цветы“*

Формиране на навик за изразяване адресат на действието

Формиране на лингвистична компетентност:

- усвояване на лексиката: *подснежник, гиацинт, фиалка, ландыш, крокус, тюльпан*
- осъзнаване връзката на въпроса *помогать (давать, дарить) кому?* с окончанията за Дателен падеж
- управление на глагола *радоваться чему?*

Формиране на речева компетентност:

- трениране на речевите образци в нови ситуации

II. Ход на урока:
Урокът е предвиден за **един учебен час.**

1. Часът може да започне с беседа за празника на жената. По време на беседата да се обсъди как учениците изразяват своето уважение към майките и бабите си. Активно да се употребяват познатите типови фрази, свързани с Дателен падеж.
2. Стихотворението в упр. 1 служи за преход към граматичната тема – усъвършенстване на навиците за изразяване на адресат.
3. Затвърдяването става с упр. 2 и 3 в учебника.
4. Въвеждането на новата лексика по темата *„Весенние цветы“* става с разглеждане на снимките в учебника и с помощта на звукозаписа, а усвояването – по познатата методика (упр. 4). Затвърдяването на новата лексика и значението адресат на действието става с упр. 5 от учебника и упр. 1 от ТСР.
   Отговори на упр. 5:
   Мальчики подарили Поле подснежник, Гале – гиацинт, Фаине – фиалку,
   Лене – ландыш, Кате – крокус, Тане – тюльпан.
   Поля радовалась подснежнику, Галя – гиацинту, Фаина – фиалке,
   Лена – ландышу, Катя – крокусу, Таня – тюльпану.
5. До края се следва логиката на урока в учебника. Обръщаме внимание, че в упр. 7 от учебника и упр. 2 от ТСР имената на момичетата и момчетата образуват двойки в зависимост от първата буква на името.

Тема: Веселая посуда

I. Цели:
Въвеждане и усвояване на лексиката по темата *„Кухня. Посуда“*
Формиране на навик за изразяване оръдие на действието

Формиране на лингвистична компетентност:
- усвояване на лексиката: *скатерть, кран, губка, мыло, полотенце, холодильник, плита, чайник, вилка, нож, ложка, тарелка, стакан, блюдце*
- осъзнаване връзката на въпроса *мыть (вытирать) чем?* с окончанията за Творителен падеж

Формиране на речева компетентност:
- трениране на лексиката и речевите модели в сходни ситуации

Формиране на комуникативна компетентност:
- използване на речевите модели в различни ситуации

II. Ход на урока:
Урокът е предвиден за **един учебен час.**

1. Въвеждането на новата лексика по темата *„Кухня. Посуда“* става с разглеждане на илюстрацията в учебника и с помощта на звукозаписа, а усвояването – по познатата методика. Затвърдяването става с упр. 1 от ТСР.

2. Текстът в упр. 2 се отработва по познатата методика за работа по текст.
3. От текста с отговора на последния въпрос се извежда значението *орудие действия*.
4. Затвърдяването става с упр. 3, 4, 6 и 8 от учебника и с упр. 2 и 3 от ТСР.

Тема: Сосед по парте

I. Цели:
Формиране на навик за изразяване съвместност на действието

Формиране на лингвистична компетентност:
- усвояване връзката на въпроса *сидеть (дружить, заниматься) с кем?* с окончанията за Творителен падеж
- усвояване спрежението на глагола *сидеть*

Формиране на речева компетентност:
- трениране на речевите модели и употребата им във вариантни ситуации

Формиране на комуникативна компетентност:
- използване на речевите модели в ситуации от реалния живот на учениците

II. Ход на урока:
Урокът е предвиден за **един учебен час.**

1. Часът може да започне със самостоятелен прочит от учениците на уводните думи и отговор на въпроса *Что сегодня у ребят?*
2. По всяко от стихотворенията се работи поотделно по познатата методика за работа с текст. След отработване на стихотворенията се отговаря на въпросите. Едновременно с това се извежда и типовата фраза за съвместност на действието.
3. Усъвършенстването на навика за изразяване съвместност на действието става с упр. 2 и 6 от учебника и упр. 2 от ТСР.
4. Спрежението на глагола *сидеть* се отработва с полилога от упр. 3. Затвърдява се с упр. 1 от ТСР и упр. 5 от учебника.
Запознаването от упр. 5 може да стане по следния образец:
– Мама, познакомься. Это моя подруга Калина. Мы учимся в одном классе.
– Очень приятно! Вы сидите за одной партой?
– Нет, мы не сидим вместе. Я сижу с Антоном.
– А ты, Калина, с кем сидишь?
– Я сижу с Андреем.
– С кем сидит Света?
– Света с Игорем сидят за последней партой.

Тема: На уроке

I. Цели:
Въвеждане и усвояване имената на дните от седмицата
Формиране на навици за изразяване на различни действия по време на учебния час

Формиране на лингвистична компетентност:

- осъзнаване на връзката на въпроса *Какой урок?* с окончанията за Родителен падеж
- усвояване на лексиката: *понедельник, вторник, среда, четверг, пятница, суббота, воскресенье*
- осъзнаване връзката между въпроса *Когда?* и окончанията за Винителен падеж при имената на дните от седмицата
- усвояване спрежението на глаголите *читать* и *говорить*

Формиране на речева компетентност:

- затвърдяване на лексиката и речевите модели чрез употребата им в различни ситуации

Формиране на комуникативна компетентност:

- използване на лексиката и речевите модели в реални ситуации от ученическото ежедневие

II. Ход на урока:

Урокът е предвиден за **два учебни часа.**

Първи час

1. Часът може да започне с беседа по темите *„Школа“*, *„Школьные принадлежности“*. Плавно се преминава към новата тема, като се семантизира думата *неделя.* Това може да стане с помощта на гатанката *Что будет вчера, а было завтра?* Отговорът е *сегодня* (семантизира се).

2. На дъската се прави схема (*вчера – сегодня – завтра*), която постепенно се запълва с имената на дните от седмицата. Имената се усвояват по познатата методика. Затвърдява се с упр. 1 и 2 от учебника и упр. 1 от ТСР.

3. Въвеждането и затвърдяването на новата лексика, свързана с имената на учебните предмети, става с помощта на правилото *„Запомните!“* и упр. 4 в учебника и упр. 2 в ТСР.

4. Да се обърне по-специално внимание на конструкцията *Когда? + дни недели*. Затвърдява се с упр. 2 от ТСР.

Втори час

1. Часът може да започне с преговор на лексиката, свързана с дните на седмицата и учебните предмети.

2. Беседата по илюстрациите преди упр. 5 може да послужи за преход към стихотворението. То се отработва по познатата методика.
По време на работата по стихотворението да се обърне внимание на фонетичните правила.

3. Заучава се спрежението на глаголите *читать* и *говорить* по познатата методика.

4. С помощта на упр. 6 в учебника учениците може сами да съставят стихотворение, след като разгледат илюстрациите и усвоят лексиката по темата *„Что я делаю на уроке“*. При наличие на време и по преценка на учителя може формата *я* да се замени с други местоименни форми.

Тема: Замечательный кот

I. Цели:

Въвеждане и усвояване на лексиката по темата *„Домашние любимцы“*

Формиране на навици за изразяване на принадлежност

Формиране на лингвистична компетентност:

- усвояване на лексиката: *черепаха, золотая рыбка, немецкая овчарка, хомяк, попугай, кролик*
- осъзнаване връзката на въпросите *Чей? Чья? Чье? Чьи?* и *У кого?* с окончанията за Родителен падеж

Формиране на речева компетентност:

- преговор на лексиката и речевите модели с различни задачи и в различни ситуации

II. Ход на урока:

Урокът е предвиден за **един учебен час.**

1. Часът може да започне с кратка беседа, по време на която да се изясни кой предмет в училище е любим на учениците и обичат ли да рисуват.

2. С разглеждане на илюстрацията с детската рисунка (*Кто на рисунке?*) в учебника се семантизират думите *хвост*, *шерсть*, *усы* и се въвежда темата.

3. Работата по текста *„Замечательный кот“* се извършва по познатата методика за работа с текст. Да се обърне внимание на последния въпрос след текста. С конструкцията *У кого?* и упр. 2 и 3 от учебника и упр. 1 от ТСР се затвърдяват навиците за изразяване на принадлежност. Преди изпълнението на упр. 3 да се семантизират имената на домашните любимци.

4. Упр. 4 в учебника служи за затвърдяване на лексиката по темата и за преход към формиране на навика за изразяване на принадлежност с въпроса *Чей? Чья?* Затвърдява се с упр. 2 от ТСР и играта *„Чей предмет?“*.

5. Описание на играта *„Чей предмет?“*

- Учителят събира ученически принадлежности от чиновете и ги оставя на бюрото.
- Играе се играта *„День и ночь“*.
- При откриване на липсващия предмет учителят пита: *Чей/Чья …* (название на предмета)?
- Ученик/Ученичка: *Это мой/моя …* (название на предмета).
- Учителят: *Возьми, пожалуйста!*
- Учителят към класа: *Чей/Чья …* (название на предмета)?
- Учениците отговарят на въпроса, като назовават името на съученика/съученичката си.
- Учителят: *У кого …* (название на предмета)?
- Учениците отговарят на въпроса, като назовават името на съученика/съученичката си.

  Мястото на учителя може да се заеме и от ученик.

Тема: Все-все, все на свете нужны…

I. Цели:
Преговор на лексиката по темите *„Дикие животные“, „Домашние животные“, „Домашние любимцы“*

Формиране на комуникативна компетентност:

- използване на лексиката по темите в реални ситуации за общуване

II. Ход на урока:
Урокът е предвиден за **един учебен час.**

Препоръчва се да се следва ходът на урока в учебника и ТСР.
За домашна работа се попълва втората *„Моя персональная страничка“*.

Тема: Живое и неживое

I. Цели:
Формиране на навици за разграничаване на понятията одушевеност/неодушевеност

Формиране на лингвистична компетентност:

- определяне рода на съществителните имена

II. Ход на урока:
Урокът е предвиден за **един учебен час.**

1. Текстът от упр. 1 се отработва по познатата методика за работа с текст. Въпросът след текста насочва вниманието към понятията „одушевеност/неодушевеност“ на предметите.
2. С упр. 2 и 4 от учебника и упр. 1 от ТСР се усъвършенства навикът за изразяване на одушевеност/неодушевеност.
3. С упр. 5 от учебника се въвежда понятието „род“ на съществителното име. Затвърдява се с упр. 6 от учебника и упр. 2 от ТСР.
4. Часът може да завърши с играта *„Кто больше?“*
   Децата са разделени на отбори. Единият отбор казва думи, които отговарят на въпроса *Кто это?*, а другият – думи, които отговарят на въпроса *Что это?*. Свързват думите с *один, одна, одно*.

Тема: Друзья спешат на помощь

I. Цели:
Формиране на навик за съгласуване на прилагателните имена и притежателните местоимения със съществителните имена от трите рода

II. Ход на урока:
Урокът е предвиден за **един учебен час.**

1. Текстът от упр.1 се отработва по познатата методика за работа с текст. Въпросите след текста насочват вниманието към начините за определяне рода на съществителните имена.

2. Правилото (знак *„Запомните!“*) се въвежда от учителя на части. След всеки случай се изисква от учениците да дават свои примери. С упр. 2 и 4 от учебника и упр. 1 и 2 от ТСР се усъвършенства навикът за определяне на рода върху примери, които помагат за преодоляване на интерференцията с родния език.

3. В края на часа приказката може да се прочете по роли. На български да се изясни защо в илюстрацията към приказката в мрежите на буквите има такива окончания.

Тема: Приключения серого кота

I. Цели:

Въвеждане на понятието склонение

Формиране на лингвистична компетентност:

- усвояване на I, II, и III склонение на съществителните имена
- усвояване названията на падежите и въпросите към тях

II. Ход на урока:

Урокът е предвиден за **един учебен час.**

Препоръчва се да се следва ходът на урока в учебника и ТСР. След изпълнението на упр. 2 в учебника задължително да се изпълни упр. 1 в ТСР (там е дадено меко склонение).

Правилото (знак *„Запомните!“*) се въвежда от учителя на части. След всеки случай се изисква от учениците да дават свои примери. Затвърдява се с упр. 2 от ТСР.

Тема: Самый главный падеж

I. Цели:

Въвеждане и усвояване на Именителен падеж.

Формиране на лингвистична компетентност:

- усвояване въпросите и окончанията на Именителен падеж
- обобщаване следните значения на Именителен падеж: субект на действието, професии, наличие на предмет

Формиране на речева компетентност:

- формиране на умения за рефлексия върху Именителен падеж

Формиране на комуникативна компетентност:

- формиране на умения за продуциране на кратко монологично изказване с целенасочено използване на Именителен падеж

II. Ход на урока:
Урокът е предвиден за **един учебен час.**

Препоръчва се да се следва ходът на урока в учебника и ТСР. В упр. 3 и 9 от учебника след отговор на въпросите под всяка картинка да се предложи на учениците да отговарят на въпросите, без да ги четат на глас. (Това упражнение развива монологичната реч.)
В края на часа да се наблегне върху извода за въпросите и значенията на Именителен падеж *Я узнал, что …* Изводът се прави заедно с учителя.

Тема: Беспокойный падеж

I. Цели:
Въвеждане и усвояване на Родителен падеж

Формиране на лингвистична компетентност:
- усвояване въпросите и окончанията на Родителен падеж
- обобщаване на следните значения: принадлежност, отсъствие на предмет или лице, с въпроса *Какой?*

Формиране на речева компетентност:
- формиране на умения за рефлексия върху Родителен падеж

Формиране на комуникативна компетентност:
- формиране на умения за продуциране на кратко монологично изказване с целенасочено използване на Родителен падеж

II. Ход на урока:
Урокът е предвиден за **два учебни часа.**

Препоръчва се да се следва ходът на урока в учебника и ТСР. В упр. 5 и 13 от учебника след отговор на въпросите под всяка картинка да се предложи на учениците да отговарят на въпросите, без да ги четат на глас. (Това упражнение развива монологичната реч.)
В края на часа да се наблегне върху извода за въпросите и значенията на Родителен падеж *Я узнал, что …* Изводът се прави заедно с учителя.

Тема: Что за прелесть эти сказки! Снегурочка

I. Цели:
Формиране на умения за извличане на информация от текст (приказка)

Формиране на лингвистична компетентност:
- използване на синонимни конструкции

Формиране на речева компетентност:
- формиране на умения за отговор на въпрос с цел изясняване на разбирането
- развиване на навици за селективно четене
- развиване на езиковата догадка
- развиване на навици за възстановяване реда на действията в текста

- развиване на навици за съотнасяне на зрителен образ с информация от текста

Формиране на комуникативна компетентност:

- описание на картина по опорни думи

II. Ход на урока:

Урокът е предвиден за **два учебни часа.**

Препоръчва се да се следва ходът на урока в учебника по познатата методика за работа с текст и ТСР.

Тема: Щедрый падеж

I. Цели:

Въвеждане и усвояване на Дателен падеж

Формиране на лингвистична компетентност:

- усвояване въпросите и окончанията на Дателен падеж
- обобщаване на следните значения: адресат на действието, с наречията *весело/грустно, тепло/холодно, интересно/скучно*, изразяване на възраст

Формиране на речева компетентност:

- формиране на умения за рефлексия върху Дателен падеж

Формиране на комуникативна компетентност:

- съставяне на кратък разказ по картини
- формиране на умения за продуциране на кратко монологично изказване с целенасочено използване на Дателен падеж

II. Ход на урока:

Урокът е предвиден за **един учебен час.**

Препоръчва се да се следва ходът на урока в учебника и ТСР. В упр. 3 от учебника след отговор на въпросите под всяка картинка да се предложи на учениците да отговарят на въпросите, без да ги четат на глас. (Това упражнение развива монологичната реч.)

В края на часа да се наблегне върху извода за въпросите и значенията на Дателен падеж *Я узнал, что …* Изводът се прави заедно с учителя.

Тема: Матрешка

I. Цели:

Запознаване с руския сувенир „матрьошка“

Формиране на речева компетентност:

- формиране на умения за извличане на информация от текста и за сравняване на предмети с помощта на опори

Формиране на комуникативна компетентност:

- самостоятелно продуциране на кратък разказ за матрьошката

Формиране на интеркултурна компетентност:

- възпитание на уважение към руската култура, в частност към едно от произведенията на руските художествени занаяти

II. Ход на урока:

Урокът е предвиден за **един учебен час.**

Препоръчва се да се следва ходът на урока в учебника по познатата методика за работа с текст и ТСР.

Тема: Уважительный падеж

I. Цели:

Въвеждане и усвояване на Винителен падеж

Формиране на лингвистична компетентност:

- усвояване въпросите и окончанията на Винителен падеж
- обобщаване на следните значения: изразяване обект на действието (одушевен, неодушевен), посока на движението

Формиране на речева компетентност:

- формиране на умения за рефлексия върху Винителен падеж

Формиране на комуникативна компетентност:

- самостоятелно продуциране на кратък разказ по картини и опорни въпроси, като се използват различни значения на Винителен падеж
- формиране на умения за продуциране на кратко монологично изказване с целенасочено използване на Винителен падеж

II. Ход на урока:

Урокът е предвиден за **един учебен час.**

Препоръчва се да се следва ходът на урока в учебника и ТСР. В упр. 6 от учебника след отговор на въпросите под всяка картинка да се предложи на учениците да отговарят на въпросите, без да ги четат на глас. (Това упражнение развива монологичната реч.)

В края на часа да се наблегне върху извода за въпросите и значенията на Винителен падеж *Я узнал, что …* Изводът се прави заедно с учителя.

Тема: Как Незнайка был художником

I. Цели:

Обобщаване на лексиката по темите: цветове и части на тялото

Формиране на лингвистична компетентност:

- формиране на навици за интониране
- формиране на навици за използване на синонимни конструкции

Формиране на речева компетентност:

- развиване на умения за извличане на информация от текста
- отговор на въпроси с цел изясняване на разбирането
- формиране на навици за подборно четене

Формиране на комуникативна компетентност:

- използване на лексиката и речевите модели в нови ситуации

Формиране на интеркултурна компетентност:

- запознаване с руския детски писател Н. Носов и с откъс от неговата книга *„Приключения Незнайки и его друзей“.*

II. Ход на урока:

Урокът е предвиден за **два учебни часа.**

Препоръчва се да се следва ходът на урока в учебника по познатата методика за работа с текст и ТСР.

Тема: Я художник и творец

I. Цели:

Въвеждане и усвояване на Творителен падеж

Формиране на лингвистична компетентност:

- усвояване въпросите и окончанията на Творителен падеж
- обобщаване на следните значения: съвместност, оръдие на действието, в конструкции за поздрав

Формиране на речева компетентност:

- формиране на умения за рефлексия върху Творителен падеж

Формиране на комуникативна компетентност:

- формиране на умения за продуциране на кратко монологично изказване с целенасочено използване на Творителен падеж

II. Ход на урока:

Урокът е предвиден за **един учебен час.**

Препоръчва се да се следва ходът на урока в учебника и ТСР. В упр. 13 от учебника след отговор на въпросите да се предложи на учениците да отговарят на въпросите, без да ги четат на глас. (Това упражнение развива монологичната реч.)

В края на часа да се наблегне върху извода за въпросите и значенията на Творителен падеж *Я узнал, что …* Изводът се прави заедно с учителя.

Тема: Всегда с предлогами дружу

I. Цели:

Въвеждане и усвояване на Предложен падеж

Формиране на лингвистична компетентност:

- усвояване въпросите и окончанията на Предложен падеж
- обобщаване на следните значения: място на действието, предмет на мислите и мечтите, транспортно средство

Формиране на речева компетентност:

- формиране на умения за рефлексия върху Предложен падеж

Формиране на комуникативна компетентност:

- формиране на умения за продуциране на кратко монологично изказване с целенасочено използване на Предложен падеж

II. Ход на урока:

Урокът е предвиден за **един учебен час.**

Препоръчва се да се следва ходът на урока в учебника и ТСР. В упр. 13 от учебника след отговор на въпросите да се предложи на учениците да отговарят на въпросите, без да ги четат на глас. (Това упражнение развива монологичната реч.)

В края на часа да се наблегне върху извода за въпросите и значенията на Винителен падеж *Я узнал, что …* Изводът се прави заедно с учителя.

Тема: Как мы поздравляли папу

I. Цели:

Формиране на умения за извличане на информация от текст

Формиране на лингвистична компетентност:

- формиране на навици за интониране и използване на синонимни конструкции

Формиране на речева компетентност:

- развиване на умения за извличане на информация от текста
- отговаряне на въпроси с цел изясняване на разбирането
- развиване на навици за селективно четене
- развиване на навици за езикова и контекстуална догадки
- развиване на навици за сравняване на два текста

Формиране на комуникативна компетентност:

- формиране на умения за ориентация в текста на ниво смисъл
- формиране на умения за продуциране на монологично изказване по темата

II. Ход на урока:

Урокът е предвиден за **два учебни часа.**

Препоръчва се да се следва ходът на урока в учебника по познатата методика за работа с текст и ТСР.

Тема: Радуга падежей

I. Цели:

Обобщаване на падежите

Изграждане парадигмата на склонението на съществителните имена в руски език

Формиране на лингвистична компетентност:

- обобщаване реда на падежите, падежните въпроси и падежните окончания

II. Ход на урока:

Урокът е предвиден за **един учебен час.**

1. По приказката в упр. 1 от учебника да се следва ходът на урока в учебника по познатата методика за работа с текст.

2. Да се обърне внимание на последния въпрос и се изясни, че цветовете на дъгата са в строго определен ред. Да се направи връзка и с реда на падежите при склонение на съществителните имена. За затвърдяване са упр. 2 в учебника и упр. 1 в ТСР.

3. Края на приказката (упр. 3) учениците четат сами.

4. Стихотворението *„Вместе с другом весело нам жить“* се отработва по познатата методика при наличие на време.

НЯКОИ ВЪЗМОЖНОСТИ ЗА ПРИЛАГАНЕ И НА ДРУГИ ИНТЕРАКТИВНИ МЕТОДИ В УРОЦИТЕ ПО РУСКИ ЕЗИК

Методи за създаване на благоприятна атмосфера

Метод **„Аллитерация имени“**

Прилагането на този метод дава възможност за съставяне на допълнителна характеристика към имената на участниците в интеракцията. Класът може да се раздели на групи. На всеки участник се предлага да измисли алитерация (допълнителна характеристика на името). Характеристиката може да включва както външно описание, така и вътрешни качества.

Пример: *Сергей – серьезный; Мария – мудрая; Катя – красивая;*
Олег – обаятельный; Виктор – высокий.

Метод **„Завърши фразу“**

Този метод е подходящ за използване по време на стадия „Предизвикване на интерес“.

Преподавателят предлага началото на фраза:

Пример: *Знаете ли вы, что ...; Сегодня у меня ...; Природа – это …; Во время экскурсии мне особенно понравился …; На меня произвело впечатление …*

Ученикът завършва фразата, като се изисква да повтори отново цялото изречение.

Метод **„Комплимент“**

Желателно е учениците да са седнали в кръг. Всеки трябва да направи комплимент на своя съсед. Учителят може да предложи различни варианти на комплименти, написани на листчета, а ученикът сам да избере подходящия.

Пример: *Свитер тебе идет! Какие красивые у тебя кроссовки! Какая интересная у тебя прическа! Как хорошо выглядишь сегодня!*

Методът може да се използва при темата *„Одежда“*.

Метод **„Подари цветок“**

Методът може да се използва след урока за цветята или около 8-и март. Предварително на учениците се предлага да нарисуват или да донесат любимото си цвете. Класът се дели на групи. Всеки подарява цвете на своя съученичка, като обяснява защо го прави.

Пример: *Я хочу доставить тебе радость. Я хочу выразить уважение, внимание.*

Методи за обмен на дейности

Метод **„Поменяемся местами“**

Учениците са седнали в кръг. Преподавателят предлага да сменят местата си тези, които познаят своите действия.

Пример: Преподавателят произнася следните фрази:

– сегодня проснулся в 7 часов

– утром пил молоко

– ехал в школу на автобусе

– получил отличную отметку

– надел серый свитер

– у меня хорошее настроение

Методът помага за развиване навиците за аудиране.

Метод **„Интервью“**

Методът способства за развиване навиците за устна реч. Класът се разделя на групи. Чрез жребий във всяка група се избира кой ще е интервюиран. Учителят може по своя преценка да предложи листчета с примерни въпроси. Въз основа на получената информация учениците трябва да разкажат накратко за своя съученик.

Метод **„Круглый стол“**

Учениците са седнали в кръг. Преподавателят съобщава обсъждания проблем. Избира се водещ, който посочва участниците и назовава имената им. Възможен е вариант, при който участниците сами съобщават имената си. Желателно е отговорите да започват със следните реплики: *Я согласен, Я не согласен, Я думаю, Мне кажется* и т. н.

Методи за рефлексивна дейност

Обикновено тази дейност се изпълнява в края на урока. Ученикът може да изрази своето състояние в следните сфери:

– емоционално-чувствена – *Я удовлетворен / не удовлетворен / своей работой.*

– потребности – *Я хочу еще узнать …*

– интереси – *Мне было интересно узнать, что …*

– гностични – *Я узнал названия весенних цветов …*

Тези потребности се изразяват чрез метода **„Рефлексивный круг“.**

В края на урока учениците отговарят на въпросите: *Что нового узнали? Чему научились? Как оцениваете свое участие? Как оцениваете свои результаты?*

ПРИЛОЖЕНИЕ

ПРОВЕРОЧНАЯ РАБОТА №1

I вариант

1. Напиши о себе.

Как тебя зовут? ……..

Кто у тебя в семье? ……..

Где ты учишься? ……..

Что у тебя в ранце? ……..

2. Что растёт на огороде?

На огороде ……, ……, ……, ……, ……..

Это …….

3. Какие овощи живут в волшебном квадрате?

п	к	а	р	т	о	ф	е	л	ь	……	……
е	а	о	е	к	м	н	о	ф	х	……	……
р	п	т	д	п	п	ш	ъ	э	я	……	……
е	у	ф	и	о	г	у	р	е	ц	……	……
ц	с	х	с	м	р	ц	ь	а	б	……	……
в	т	б	к	и	с	ъ	щ	в	з	……	……
е	а	г	а	д	т	о	с	п	н		
а	в	е	ч	о	у	м	м	е	п		
с	д	ж	о	р	э	е	о	р	с		
з	б	а	к	л	а	ж	а	н	т		

4. Кто живёт в лесу?

В лесу ……з……, б ……, в ……, м ……..

Это д ……ж ……..

5. Большой, маленький, маленькие

слон, слонёнок, ягнёнок, овца, петух, цыплёнок, утка, утёнок, тигр, тигрёнок

большой	**маленький**	**маленькие**
…….	…….	…….
…….	…….	…….
…….	…….	…….
…….	…….	…….
…….	…….	…….
…….	…….	…….

6. Из данных слов запиши слова по теме „Посуда“.

папа, мама, вилка, тарелка, ёлка, кот, чашка, бабушка, старший брат, хлеб, чайник, стакан, бублик, младшая сестра, тётя, яблоня, дядя, ложка

…… …… ……

…… …… ……

7. Запиши подходящий глагол.

На уроке рисования дети …….

Ты ……. на уроке музыки.

8. Как по-русски?

гора	–	…….	дърво	–	…….
острилка	–	…….	сандвич	–	…….
самолет	–	…….	котенце	–	…….
жълт лимон	–	…….	зелена ябълка	–	…….
синя слива	–	…….			

ПРОВЕРОЧНАЯ РАБОТА №1

II вариант

1. Напиши о себе.

Как тебя зовут?

Кто у тебя в семье? ……..

Где ты учишься? ……..

Что у тебя в пенале? ……..

2. Что растёт у бабушки в саду?

В саду ……., ……., ……., ……., …….

Это …….

3. Какие фрукты живут в волшебном квадрате?

а	й	в	а	б	г	е	з	я	й	……	……
в	д	к	м	о	р	т	ф	б	ц	……	……
г	л	н	с	л	и	в	а	л	ж	……	……
р	п	ч	ю	а	в	д	р	о	и	……	……
у	с	е	я	й	м	о	б	к	л	……	……
ш	у	р	б	н	п	с	у	о	т	……	……
а	х	е	г	р	у	ц	з	ч	ш		
е	щ	ш	е	ф	с	щ	ъ	ы	я		
ж	ь	н	з	п	е	р	с	и	к		
ш	ъ	я	к	х	ы	э	ю	а	б		

4. Кто живёт у бабушки в селе?

В селе ……k ……., о ……., с ……., л ……..

Это д ……ж …….

5. Большой, маленький, маленькие

лошадь, жеребёнок, телёнок, корова, свинья, поросёнок, лиса, лисёнок, заяц, зайчонок

большой	**маленький**	**маленькие**
…….	…….	…….
…….	…….	…….
…….	…….	…….
…….	…….	…….
…….	…….	…….
…….	…….	…….

6. Из данных слов запиши слова по теме „Одежда“.

рубашка, сказка, Здравствуй!, брюки, ёж, ложка, костюм, Как тебя зовут?, платье, галстук, дыня, блузка, рыба, Привет!, ученица, школа, вилка, Добрый день!

……. ……. …….

……. ……. …….

7. Запиши подходящий глагол.

Я ……задачи на уроке математики.

Он ……на уроке русского языка.

8. Как по-русски?

храст	–	…….	сирене	–	…….
училище	–	…….	пергел	–	…….
лека кола	–	…….	козленце	–	…….
черна дъска	–	…….	червена ябълка	–	…….
оранжев портокал	–	…….			

ПРОВЕРОЧНАЯ РАБОТА №2
I вариант

Имя …….. Фамилия …….

Класс …… № ……

1. Диктант

……..

……..

……..

2. Определите род имён существительных: парта, дерево, дедушка, поле, пенал, ручка, герой, дождь, черешня, персик, село, нога

мужской род	**женский род**	**средний род**
……..	……..	……..
……..	……..	……..

…… …… ……
…… …… ……
…… …… ……

3. Ответьте на вопросы.

Что висит на стене? (портрет, картина)

……
……

Чей это учебник? (ученик, ученица)

……
……

Кому мама купила книжку? (брат, сестра)

……
……

Кого мы видели в зоопарке? (медведь, зебра)

……
……

Кем ты стал на карнавале? (слон, обезьяна)

……
……

О ком мы читали? (крокодил, белка)

……
……

4. Напишите названия падежей и вопросы одушевлённых предметов.

……
……
……
……
……
……

5. Просклоняйте слова.

И. п.	мальчик	море	учительница
……	……	……	……
……	……	……	……
……	……	……	……
……	……	……	……
……	……	……	……

ПРОВЕРОЧНАЯ РАБОТА №2
II вариант

Имя …… Фамилия ……
Класс …… № ……

1. Диктант

……
……
……

2. **Определите род имён существительных:** папа, школа, небо, море, карандаш, резинка, трамвай, словарь, тётя, абрикос, солнце, рука

мужской род	**женский род**	**средний род**
……	……	……
……	……	……
……	……	……
……	……	……
……	……	……

3. **Ответьте на вопросы.**

Кто играет в парке? (мальчик, девочка)

……

……

У кого красивый подарок? (Нина, Николай)

……

……

Кому папа подарил игрушку? (сын, дочка)

……

……

Что читают дети? (книга, роман)

……

……

Кем ты стал на карнавале? (петух, лиса)

……

……

Где живут твои друзья? (город, деревня)

……

……

4. **Напишите названия падежей и вопросы неодушёвленных предметов.**

……

……

……

……

……

……

5. **Просклоняйте слова.**

И. п.	учитель	окно	парта
……	……	……	……
……	……	……	……
……	……	……	……
……	……	……	……
……	……	……	……

Текстове и песни в аудиокасетата

Текстове

Тема: Новые друзья

Здравствуйте, ребята! Мы герои учебника.

Меня зовут Алиса. Я кошка.
Меня зовут Пламен.
Я мальчик.
Я ученик.
Я живу в Болгарии. Я болгарин.

Меня зовут Калина.
Я девочка.
Я ученица.
Я живу в Болгарии. Я болгарка.

Меня зовут Бим. Я собака.

Я Славик.
Я мальчик.
Я ученик.
Я живу в России. Я русский.

Меня зовут Света.
Я девочка.
Я ученица.
Я живу в России. Я русская.

Мы дети. Мы друзья.
Мы вместе играем, мечтаем, дружим.
Мы вместе будем учить русский язык.

Я Учёный Паучок. Я буду помогать вам учить русский язык.

Тема: Наша семья

Повторяйте. Показывайте.
Кто на фотографиях?
Это бабушка (…). Это дедушка (…). Это папа (…). Это мама (…). Это сын (…). Это дочь (…). Это семья (…).

Повторяйте.
Пламен: Это моя мама (…). Это мой папа (…). Это мои родители (…).

Майката: Это моя дочь Калина (…). Это мой сын Пламен (…). Это мои дети (…).
Пламен: Это моя сестра (…).
Калина: Это мой брат (…).
Бабата: Это моя внучка (…). Это мой внук (…).
Бабата и дядото: Это наши внуки (…).

Тема: Едем в Россию

Повторяйте. Показывайте.
Бащата: Мы едем в Россию.
Калина: Где Россия?
Майката: Вот Россия. Россия в Европе и Азии.
Пламен: Вот Болгария. Болгария в Европе.

Бащата: Это флаг и герб России.
Пламен: Это флаг и герб Болгарии.

Как говорит папа?
Пламен: Папа, ты говоришь по-русски?
Бащата: Да, я говорю по-русски.
Калина: Мы говорим по-болгарски.
Бащата: В России научитесь говорить и по-русски.

Слушайте. Повторяйте. Читайте правильно.
он (…), мой (…), вот (…), дом (…), твой (…), слон (…), мост (…), гости (…), работа (…), автобус (…), глобус (…), строит (…), работаю (…), носит (…), возит (…) она (…), моя (…), дома (…), твоя (…), это (…), много (…), мало (…), близко (…), трудно (…), Россия (…), Болгария (…), Москва (…), София (…), говорит (…), молчит (…), помогаю (…)

Скажу я слово ВЫСОКО,
А ты ответишь: НИЗКО.
Он скажет слово ДАЛЕКО,
Она ответит: БЛИЗКО.

Мы спросим: КАК ИДУТ ДЕЛА?
Вы скажете: ПРИЛИЧНО.
Уже читаем ХОРОШО.
И учимся ОТЛИЧНО!

Тема: Летим на самолёте

Повторяйте.
Кто что говорит?
Дядото: До свидания! (…)
Бабата: В добрый путь, дети! (…)

Пламен: До свидания, бабушка! (…)
Калина: До свидания, дедушка! (…)

Повторяйте.
Пилотът: Здравствуйте! Добро пожаловать ! (…)
Стюардесата: Добрый день! Занимайте свои места! (…)

Повторяйте. Показывайте.

Это лимонад. (…)	Это чай. (…)
Это минеральная вода. (…)	Это кофе. (…)
Это сок. (…)	Это молоко. (…)

Кто что будет пить?
Стюардесата: Что вы будете пить?
Бащата: Минеральная вода есть? Дайте мне, пожалуйста, воды.
Майката: Холодное молоко есть? Мне, пожалуйста, молока.
Калина: Ананасный сок есть? Мне, пожалуйста, соку.
Пламен: Мне, пожалуйста, кока-колу.
Всички: Спасибо!

Повторяйте. Показывайте.

Это хлеб. (…)	Это брынза. (…)
Это масло. (…)	Это сыр. (…)
Это колбаса. (…)	Это банан. (…)

Как Пламен и Калина обедали?
Майката: Дети, вы хотите есть? Сделайте себе бутерброды!
Пламен: Мой бутерброд уже готов! Он очень вкусный! На бутерброде масло, сыр и колбаса!
Калина, а твой бутерброд вкусный?
Калина: Да, очень. На нём брынза и масло.

Тема: Я – ударная всегда!

Пламен: Папа, что это за буква?
Бащата: Это буква Ё.

Повторяйте.

– Расскажи-ка,	Буква Ё
Буква Ё,	ДаЁт отчЁт:
Как твоЁ	– Ничего житьЁ
ЖитьЁ-бытьЁ?	ТечЁт:

Я – УДАРНАЯ ВСЕГДА!
– Оё – Ё – Ёё,
ВОТ ЭТО – ДА!..

Повторяйте. Читайте.
ёж (…), актёр (…), тёплый (…), идём (…), её (…), Пётр (…), мёд (…), шофёр (…), весёлый (…), живём (…), моё (…), Алёша (…), ёлка (…), лётчик (…), пчёлка (…), поём (…), твоё (…), Серёжа (…)

Кто что говорит?

Пламен:	**Пламен и Калина:**
я живу	мы живём
я расту	мы растём
я пою	мы поём
я иду	мы идём
я даю	мы даём
я несу	мы несём

Слушайте весёлую песенку.
Нам весело живётся,
Мы песенку поём,
И в песенке поётся
О том, как мы живём.

Тема: А вот и наша квартира!

Кто что говорит?
Майката: Вот наш дом!
Бащата: Вот наша квартира!
Пламен: Сколько этажей?

В лифте едем, не бежим
И считаем этажи:
Раз, и два, и три, четыре,
Мы уже в своей квартире.
Выходить мы не желаем,
Ехать дальше продолжаем.

Пять, и шесть, и семь, и восемь,
Лифт всё выше нас уносит.
Девять, десять – мы уже
На последнем этаже!
Лифт везёт нас вниз – опять
Будем этажи считать.

Посчитайте вместе с Пламеном этажи.
один (…), два (…), три (…), четыре (…), пять (…), шесть (…), семь (…), восемь (…), девять (…), десять (…)

А как считал Учёный Паучок? Считайте вместе с ним.
десять (…), девять (…), восемь (…), семь (…), шесть (…), пять (…), четыре (…), три (…), два (…), один (…)

Повторяйте.

Детская комната

Это кровать (…). Это шкаф (…). Это стул (…). Это стол (…). Это компьютер (…). Это книга (…). Это пол (…). Это ковёр (…). Это окно (…). Это дверь (…). Это лампа (…). Это картина (…). Это карта мира (…). Это полка (…). Это потолок (…).

Что в шкафу у Калины?

Это блузка (…). Это юбка (…). Это платье (…). Это туфли (…). Это джинсы (…). Это гольфы (…).

Что в шкафу у Пламена?

Это брюки (…). Это рубашка (…). Это футболка (…). Это спортивный костюм (…). Это кроссовки (…). Это носки (…).

Повторяйте.

Калина: Мама, где Алиса? Не могу её найти. Боюсь, что она убежала на улицу.

Мама: Пойди её поищи. Но сначала сними юбку и надень джинсы!

Пламен: И я пойду искать кошку.

Мама: Тогда надень футболку и кроссовки.

Тема: Полезные или бесполезные

Повторяйте. Читайте.

день (…), пять (…), дать (…), словарь (…), сильный (…), мальчик (…), тень (…), шесть (…), пить (…), тетрадь (…), большой (…), письмо (…), ночь (…), семь (…), петь (…), учитель (…), маленький (…), сколько (…)

учительница (…)
школьник (…)
школьница (…)

Поднимайте руки, если в слове встречается мягкий знак.

ест – есть	кони – конь	друг – друзья
ел – ель	лебеди – лебедь	дерево – деревья
угол – уголь	голуби – голубь	лист – листья

Какие слова нельзя читать без буквы „ъ“?

Твёрдый знак нам нужен тоже,
Без него сказать не можем:
Съел, подъехал, объяснение
И объём, и объявление.

Тема: На дворе

Света: Здравствуйте, ребята! Это не ваша кошка?
Пламен: Привет! Да, это наша кошка. Как я рад!
Калина: И я рада, что вы её нашли! Большое спасибо!
Славик: Её нашёл наш Бим. Поблагодарите его.
Пламен: Благодарю тебя, Бим!
Поблагодарите и вы Бима. (…)

Повторяйте. Читайте.
Славик: Давайте познакомимся! Я Славик. А как тебя зовут?
Калина: Меня зовут Калина. Это мой брат Пламен. Мы из Болгарии.
Славик: А это моя сестра Света.
Пламен: Очень приятно!
Света: Давайте дружить!

Как знакомятся ребята?
– Это мой друг. Его зовут Иван.
– Очень приятно! Я Ваня.

– Это моя подруга. Её зовут Мария.
– Очень приятно! Я Маша.

Слушайте разговор.
Калина: Здравствуйте! Давайте познакомимся. Меня зовут Калина.
Света: Меня зовут Света.
Славик: Меня зовут Славик.
Калина: Очень приятно!
К., С., С.: Давайте дружить!
Восстановите разговор.

Тема: Эти буквы знаем – правильно читаем

Что мы делаем?
Мы едем, едем, едем
В далёкие края,
Хорошие соседи,
Счастливые друзья.

Читайте.

ел (…) – ели (…)	её (…)
если (…) – есть (…)	его (…)
едем (…) – поедем (…)	Елена (…)
ехали (…) – поехали (…)	Евгения (…)

дети (…), небо (…), снег (…), дерево (…), весело (…), песня (…), лето (…), соседи (…), деревья (…), учебник (…), ученик (…), ученица (…)

Повторяйте.
это (…), эти (…), этот (…), эхо (…), экран (…), этаж (…), этикет (…), этажерка (…), экскурсия (…), поэт (…), поэма (…), эй (…) – ей (…), это (…) – ели (…), эхо (…) – ехал (…), эти (…) – если (…)

Тема: Здравствуй, наша школа!

Здравствуй, наша школа!
Здравствуй, светлый класс!
Вот звонок весёлый
Собирает нас.

Славик: Вот наш учитель Леонид Викторович.
Пламен: Здравствуйте, Леонид Викторович!
Учитель: Доброе утро, ребята!
Света: А вот и наша учительница Лариса Васильевна.
Калина: Здравствуйте, Лариса Васильевна!
Учительница: Здравствуйте, дети!

Повторяйте.
Наш класс (…).
Это парта (…). Это письменный стол (…). Это доска (…). Это мел (…). Это губка (…).

Что есть у вас в классе?
Наш класс, наш класс.
Что в классе есть у нас?
Это парта. Это пол.
Это карта. Это стол.
Вот доска и потолок –
Посмотри, как он высок!
Вот окно. А это дверь.
Повтори всё сам теперь!

Что нужно ученику в школе?
Ученику в школе нужны: ранец (…), пенал (…), ручка (…), карандаш (…), резинка (…), скрепка (…), клей (…), учебник (…), тетрадь (…), фломастер (…), точилка (…), линейка (…), треугольник (…).

Что в пенале?
У меня в пенале дружат
Ручка, клей, карандаши
И линейка, и резинка –
Что угодно для души.

Слушайте диалог.
– Где ручка и карандаш?
– Карандаш и ручка лежат в пенале.
– Где треугольник и линейка?
– Треугольник и линейка лежат на парте.
– Где учебник и тетрадь?
– Учебник и тетрадь лежат в ранце.
Восстановите диалог.

Тема: Все мы знаем букву Ы

Какую букву мы знаем?
Никогда в начале слова
Не становится она,
Но и я, и ты, и вы –
Все мы знаем букву Ы!

Повторяйте.
ты (…), сын (…), мышка (…), школа (…) – школы (…), шар (…) – шары (…),
мы (…), дым (…), рыба (…), карта (…) – карты (…), стол (…) – столы (…),
вы (…), сыр (…), мыло (…), самолёт (…) – самолёты (…),
слон (…) – слоны (…)

дым (…) – Дима (…)	сыто (…) – сито (…)
мыл (…) – мил (…)	мыло (…) – Мила (…)
был (…) – бил (…)	сын (…) – синий (…)

Повторяйте.
В нашем доме малыши (…)
Жили, не тужили. (…)
Жили, не тужили, (…)
Потому что все дружили. (…)

Паячето: В сочетаниях ЖИ – ШИ
Только И всегда пиши!

Читайте правильно.
ежи (…), этажи (…), снежинка (…), жил-был (…), шишка (…),
машина (…), ошибка (…), малыши (…), карандаши (…)

Кто жил в лесу?

Тихая сказка

Эту сказку ты прочтёшь	Всей семьёй идут гулять
Тихо, тихо, тихо…	Ночью вдоль дорожек.

Жили-были серый ёж
И его ежиха.

Ёж – отец, ежиха – мать
И ребёнок – ёжик.

Серый ёж был очень тих
И ежиха тоже.
И ребёнок был у них –
Тихий-тихий ёжик.

В дом лесной вернутся ёж,
Ёжик и ежиха,
Если сказку ты прочтёшь
Тихо, тихо, тихо…

Тема: Самый важный карандаш

Что нужно на уроке рисования?
На уроке рисования нужны: альбом (…), краски (…), цветные карандаши (…), кисточка (…).

Какие карандаши в пенале?

У меня карандаши
Я рисую от души.
Вот зелёный – как трава,
Этот красный – как заря,
Этот синий – как волна,

Этот чёрный – как земля,
Этот жёлтый – как песок,
Вот и белый – как цветок,
А коричневый брат –
Как вкусный шоколад.

Тема: Мы едем на дачу

Славик: Мы едем на дачу! Приглашаем вас с нами!
Пламен: С удовольствием поедем! Спасибо за приглашение!

Славик и Света: Вот наша дача. Вот тут бабушкин огород.
На огороде растут разные овощи.

Что растёт на огороде?
На огороде растут помидор (…), огурец (…), перец (…), капуста (…), картофель (…), морковь (…), лук (…).

Славик и Света: Вот наш сад. В саду растут фрукты.

Что растёт в саду?
В саду растут груша (…), яблоко (…), слива (…), виноград (…), вишня (…), черешня (…), персик (…), абрикос (…), айва (…), малина (…), ежевика (…), клубника (…).

Что у бабушки и дедушки в селе?

У бабушки и дедушки
В селе фруктовый сад.
Там абрикосы, персики
И сладкий виноград,

Черешня, груши, яблоки
На веточках висят,
Под солнцем наливаются
И радуют ребят.

Тема: На ферме у тёти Дуси

Калина: Ой! Я боюсь!
Славик: Не бойся! Корова добрая.
Пламен: Мы любим пить молоко.
Чичко: Идите на ферму. Тётя Дуся даст вам молока.
Света: Спасибо, дядя! До свидания!

Кто живёт у тёти Дуси на ферме?
У тёти Дуси на ферме живут корова (…), телёнок (…), коза (…), козлёнок (…), лошадь (…), жеребёнок (…), овца (…), ягнёнок (…), свинья (…), поросёнок (…), кот (…), кошка (…), котёнок (…), собака (…), щенок (…), курица (…), петух (…), цыплёнок (…).

Кто пасётся на лугу?

Далеко, далеко	Далеко, далеко	Далеко, далеко
На лугу пасутся ко…	На лугу пасутся ко…	На лугу пасутся ко…
Кони? Нет, не кони!	Козы? Нет, не козы!	Правильно, коровы!

Пейте, дети, молоко –
Будете здоровы!

Тема: На реке

Кто что говорит?
Славик: Вода сегодня очень тёплая!
Пламен: Девочки, идите к нам!
Калина: Мне холодно.
Света: Давай рисовать на песке!

Повторяйте. Показывайте.

Света:	**Калина:**
Точка, точка,	Это глаза.
Два крючочка,	Это брови
Носик, ротик,	Это нос и рот.
Оборотик,	Это голова.
Ручки, ножки,	Это руки и ноги.
Огуречик –	Это тело.
Получился человечек.	Это человек.

Читайте. Показывайте.
Это лицо (…). Это ухо (…), а это уши (…). Это щека (…), а это щёки (…). Это зуб (…), а это зубы (…). Это язык (…). Это волосы (…).

Один и два
Одна дана нам голова,
А глаза два
И уха два,
И два виска, и две щеки,
И две ноги, и две руки.
Зато один и нос, и рот.
А будь у нас наоборот:
Одна нога, одна рука,
Зато два рта, два языка, –
Мы только бы и знали,
Что ели да болтали!

Тема: Любимая сказка

Повторяйте. Показывайте.
В лесу живут медведь (…), волк (…), заяц (…), ёж (…), белка (…), лиса (…), ворона (…).

Слушайте, что сказали звери доктору Айболиту.
Доктор Охболи: Что у вас болит? Что случилось?
Мечката: У меня болят лапа и нос. Меня ужалила пчела.
Лисица: У меня заболели уши. Я слушала громкую музыку.
Заек: У меня заболела нога. Я прыгал весь день.
Катеричка: У меня сломался зуб. Я грызла орешки.
Таралеж: У меня заболели глаза. Я читал всю ночь.
Вълк: У меня заболела голова. Я танцевал на дискотеке.
Врана: У меня заболело горло. Я пела весь день.

Тема: Удивительная птица

Правильно ли отгадала Калина загадку?
Славик: Что за птица по небу мчится? У неё четыре крыла, на каждом крыле по три пера. Одним крылом взмахнёт – снег идёт. Вторым взмахнёт – всё цветёт. Третьим взмахнёт – солнце жарко печёт. Четвёртым взмахнёт – овощи и фрукты несёт.
Калина: Я догадалась! Птица – это год. Четыре крыла – это времена года: зима, весна, лето и осень. Перья – это месяцы.

Назовите времена года.
зима (…), весна (…), лето (…), осень (…)

Приходит весна – зеленеют леса.
И птичьи повсюду звенят голоса.
А лето пришло – всё под солнцем цветёт,

И спелые ягоды просятся в рот.

Нам щедрая осень приносит плоды –
Дают урожай поля и сады.
Зима засыпает снегами поля.
Зимой отдыхает и дремлет земля.

Тема: Когда это бывает?

Помогите Калине назвать месяцы.
январь (…), февраль (…), март (…), апрель (…), май (…), июнь (…), июль (…), август (…), сентябрь (…), октябрь (…), ноябрь (…), декабрь (…)

Какие это месяцы?
Зимние месяцы – это декабрь, …, … .
Весенние месяцы – это март, …, … .
Летние месяцы – это июнь, …, … .
Осенние месяцы – это сентябрь, …, … .

Тема: А что у вас?

Как зовут мальчиков? Кто что делал?
Кто на лавочке сидел,
Кто на улицу глядел,
Толя пел,
Борис молчал,
Николай ногой качал.

Галка села на заборе,
Кот забрался на чердак.
Тут сказал ребятам Боря
Просто так:

– А у меня в кармане гвоздь.
А у вас?
– А у нас сегодня гость.
А у вас?
…….
– А у нас на кухне газ.
А у вас?
– А у нас водопровод.
Вот.

Тема: Все профессии важны

Слушайте. Повторяйте.
В доме Калины и Светы живут повар (…), продавец (…),
шофёр (…), медицинская сестра (…), юрист (…), парикмахер (…).

Кем хочет стать мальчик?
Хочу стать футболистом,
Спортсменом и артистом,
Врачом или директором,
Но буду архитектором.
Кем он будет?

Тема: Сказки в жизни Пушкина

Читаем Пушкина и видим
Картины русской старины,
И перед нами возникают
Виденья, сказочные сны.

Что написал А. С. Пушкин о сказочной стране?
У лукоморья дуб зелёный;
Златая цепь на дубе том:
И днём и ночью кот учёный
Всё ходит по цепи кругом;
Идёт направо – песнь заводит,
Налево – сказку говорит.
Там чудеса: там леший бродит,
Русалка на ветвях сидит…
……..
Там царь Кащей над златом чахнет;
Там русский дух… там Русью пахнет!

Отрывок из сказки о рыбаке и золотой рыбке:

Удивился старик, испугался…
Отпустил он рыбку золотую
И сказал ей ласковое слово:
„Бог с тобою, золотая рыбка!“

Отрывок из сказки о царе Салтане:

Ель в лесу, под елью белка,
Белка песенки поёт
И орешки всё грызёт,

А орешки непростые
Все скорлупки золотые…

Отрывок из сказки о мёртвой царевне и семи богатырях:

„Свет мой, зеркальце, скажи
Да всю правду доложи:
Я ль на свете всех милее,
Всей румяней и белее?“
А ей зеркальце в ответ:
„Ты, конечно, спору нет;
Ты, царица, всех милее,
Всех румяней и белее.“

Тема: Каждый где-нибудь живёт…

Где живёт солнце?
Каждый где-нибудь живёт:
Рыба – в речке, в норке – крот,
Заяц – в поле, мышь – в соломе,
Я – в большом кирпичном доме,
Наша кошка – на диване.
В жаркой Африке, в саванне –
Тигр, слон и бегемот.
Ну, а солнце где живёт?
Всем ребятам это ясно –
В небе жить ему прекрасно!

Тема: Мой дедушка

Слушайте. Повторяйте.
слон (…), тигр (…), лев (…), зебра (…), обезьяна (…), крокодил (…), верблюд (…)

Где работает дедушка Славика? Кто он?

Мой дедушка – настоящий Доктор Айболит. Он ветеринар и работает в зоопарке. Там дедушка заботится о здоровье зверей.

Болеют большой слон и важный бегемот, индийский тигр и африканский лев, полосатая зебра и смешная обезьяна, зубастый крокодил и двугорбый верблюд…

Ветеринар всем даёт таблетки, делает уколы, лечит раны. Работа у дедушки трудная и опасная, но он всё знает про зверей и любит своё дело. Вокруг дедушки всегда есть ребята. Он часто рассказывает им о своей работе.

Мой дедушка – бесстрашный и добрый Айболит, такой, как и в сказке Корнея Чуковского.

Тема: Идём или едем?

Куда спешат люди?
Утром Саша сам встаёт,
Утром в школу он идёт.
С ним идёт и мальчик Стас,
Все спешат скорее в класс.
В школу едут Петя, Коля,
На работу – тётя Оля.

Тема: Давай поедем на каток!

Слушайте. Повторяйте.
санки (…), лыжи (…), коньки(…)

Куда поедут Славик и Света?
Света: Посмотри в окно! Все ребята идут на горку. Хочешь покататься на санках или на лыжах?
Славик: Давай поедем на каток. Мне хочется покататься на коньках.
Света: Куда поедем? На стадион?
Славик: Нет. Сегодня поедем в центр, на Красную площадь.Там открылся замечательный каток.
Света: На чём мы поедем? На автобусе? На троллейбусе? На трамвае?
Славик: Красная площадь далеко. Туда мы поедем на метро. Собирайся скорее!

Тема: Серебристый день

Где веселятся ребята?
Серебристый воздух,
серебристый снег,
Серебристый иней,
серебристый смех,
Голоса весёлые
серебром звенят,
Ёлочки пушистые
в серебре стоят.
На серебряном катке
серебристый лёд –
На серебряных коньках
мы летим вперёд.
Серебром сверкает
даже старый пень.
Серебристый праздник.
Серебристый день.

В холодный день нам нужны свитер (…), куртка (…), шуба (…), вязаная шапка (…), меховая шапка (…), варежки (…), перчатки (…), сапоги (…), ботинки (…).

Тема: Силачи

Кто шёл по улице?

Идут два мальчика и хвастаются:

– Я такой сильный, что машину подниму! – говорит первый.

А другой ему:

– Ну и что! Я дом могу поднять!

Первый мальчик не растерялся и говорит:

– Я могу слона поднять! Правда, двумя руками.

– Ну, если двумя, – засмеялся второй, – так я подниму бегемота да ещё десять раз подкину!

Вот какие силачи! Только проверить трудно. Правда, шла по улице бабушка с тяжёлой сумкой. Но наши силачи и смотреть на бабушку не стали. Так они были заняты собой.

Тема: Сколько ножек у многоножки?

Что считала многоножка?
Мыла ножки многоножка
И задумалась немножко:
Кто бы мне считать помог,
Сколько я помыла ног?
Постояла, помолчала,
Эх! Придётся мыть сначала!

Помогите многоножке посчитать свои ножки.

одна (…), две (…), три (…), четыре (…), пять (…), шесть (…), семь (…), восемь (…), девять (…), десять (…), одиннадцать (…), двенадцать (…), тринадцать (…), четырнадцать (…), пятнадцать (…), шестнадцать (…), семнадцать (…), восемнадцать (…), девятнадцать (…), двадцать (…)

Помогите стоножке посчитать свои ножки.

десять (…), двадцать (…), тридцать (…), сорок (…), пятьдесят (…), шестьдесят (…), семьдесят (…), восемьдесят (…), девяносто (…), сто (…)

Тема: Спасибо бабушке и маме

Как девочка помогает дома?

Как внучка, как сестра, как дочь
Всегда готова я помочь

Любимым бабушке и маме
Справляться с разными делами:
Цветы полью и вытру пыль,
Схожу за хлебом в магазин.
Сестре и братику Андрюшке
Я помогу убрать игрушки.

Что дарит мальчик маме?
Мама дорогая, я тебя люблю!
Все цветы весенние я тебе дарю.
Солнце улыбается, глядя с высоты.
Как же это здорово – у меня есть ты.

Весной цветут подснежник (…), гиацинт (…), фиалка (…), ландыш (…), крокус (…), тюльпан (…).

Кому мы говорим: „Спасибо!“?
Мальчики и девочки,
Давайте вместе с вами
Спасибо скажем бабушке,
Спасибо скажем маме.
За доброту и ласки,
За песенки и сказки,
За сладкое варенье,
За долгое терпенье!
За что мы говорим: „Спасибо!“?

Тема: Весёлая посуда

На кухне скатерть (…), кран (…), губка (…), мыло (…), полотенце (…), холодильник (…), плита (…), чайник (…).
На столе вилка (…), нож (…), ложка (…), тарелка (…), стакан (…), чашка (…), блюдце (…).

Тема: Сосед по парте

Как друзья готовились к контрольной работе? Кто что делал вчера после уроков?

Я сначала отдыхал:
На диване полежал,
Поболтал с Антоном
Я по телефону.

Я почти не отдыхала:
На диване не лежала,
С нашей кошкой не играла
И с соседом не болтала.

С бабушкой смотрел в окно,
С Владиком сходил в кино,

Никуда я не ходила,
С Пламеном не говорила.

С дедушкой поговорил,
Со щенком мух половил.

После этих важных дел
За уроки честно сел,
Над учебником зевнул –
И ……. уснул!

Вместе с Катей занимались,
Всё понять мы постарались.

И теперь мы с ней спокойны
За оценку
на
контрольной!

Тема: На уроке

Слушайте. Повторяйте.
Дни недели: понедельник (…), вторник (…), среда (…), четверг (…), пятница (…), суббота (…), воскресенье (…).
Какие дни учебные? (…), (…), (…), (…), (…)
Какие дни выходные? (…), (…)

Какой урок?

русский язык	урок русского языка
рисование	урок рисования
физкультура	урок физкультуры
математика	урок математики

Какой сегодня урок у ребят?

Утром рано мы встаём,
Утром в школу мы идём.
Там учебник открываем,
Там мы пишем и читаем.

Вот учитель: он стоит
У доски и говорит.
Он по-русски объясняет,
Класс по-русски отвечает.

Что ты делаешь на уроках?
На уроке я сижу.
Я читаю. Я пишу.
Я считаю: раз и два.
Я пою. Учу слова.

Тема: Замечательный кот

Почему Костя вернулся из школы сердитый?

Вернулся Костя из школы сердитый и надутый, как сова.

– Ты что это сегодня такой? – спросила мама.

– Мне двойку поставили, – ответил мальчик. – За кота.

– За какого кота?

– Вот за этого, – раскрыл Костя тетрадь. – А разве я плохо нарисовал?

Кот и правда был замечательный – хвост пушистый, усы белые, шерсть, как у тигра, полосатая.

– Да это наш кот! – воскликнула мама. – Ты его очень хорошо нарисовал! Молодец!

– А учительнице кот не понравился. Двойку поставила.

– Ты, может, вертелся на уроке рисования?

– Нет, – ответил Костя. – У нас сегодня не было рисования. Я рисовал на уроке математики.

Слушайте. Повторяйте.

Домашние любимцы: черепаха (…), золотая рыбка (…), немецкая овчарка (…), хомяк (…), попугай (…), кролик (…).

Тема: Все-все, все на свете нужны…

Кто нужен на свете?

Все-все,
Все на свете нужны.
И мошки
Не меньше нужны,
Чем слоны.

Нужны все на свете!
Нужны все подряд –
Кто делает мёд
И кто делает яд.

Нельзя обойтись
Без чудищ ужасных
И даже без хищников
Злых и опасных.

А если мы с кем–то
Не очень дружны,
Мы всё-таки ОЧЕНЬ
Друг другу нужны!

О чём заспорили домашние животные?

Корова, лошадь и собака заспорили между собою, кого из них хозяин больше любит.

– Конечно, меня, – говорит лошадь. – Я из леса дрова вожу. Сам хозяин на мне ездит.

– Нет, хозяин любит больше меня, – говорит корова. – Я для всей его семьи молоко и масло даю.

– Нет, меня, – не соглашается собака. – Я дом стерегу. А на охоте впереди всех бегу.

Услышал человек их спор и говорит:

– Перестаньте спорить: я всех вас люблю. Все вы мне нужны. Каждый из вас хорош на своём месте.

Тема: Приключения серого кота

Кто боится серого кота?

Притаился серый кот –
У норы он мышку ждёт.
Убегая от кота,
Мышь осталась без хвоста.
А теперь и за версту
Не приблизится к коту.

Крыса старая – и та,
Встретив грозного кота,
Убежит в нору под дом,
Чтоб не встретиться с котом,
Там сидит и в темноте
Вспоминает о коте.

Тема: Самый главный падеж

Какой падеж главный?
Я действую, я – главный
Падеж я очень славный.
Предлогов с детства не люблю,
С собою рядом не терплю.

Мои вопросы – к т о? и ч т о? –
Ни с чем не спутает никто.
Падеж я удивительный,
Падеж я – Именительный.

Тема: Беспокойный падеж

Какой падеж беспокойный?
К о г о же нет?…
Я очень беспокоюсь.
Ч е г о же нет?…
Отправлюсь я на поиск.
Ч е й? Ч ь я? и Ч ь ё?
Я спрашивать люблю.
С предлогами для, у, от, до дружу.

Характер мой общительный
Я – падеж Родительный.

Тема: Снегурочка

Жили-были дед да баба. Все у них было – и корова, и овечка, и кот на печке, а вот детей не было.

Выпал зимой по колено белый снег. Ребятишки соседские на улицу выбежали – стали снежную бабу лепить. Глядел на них дед, глядел и говорит бабе:

– Что, жена, на чужих ребят глядишь? Давай мы слепим себе снежную девочку.

Сказано-сделано. Пошли старики в огород и стали лепить снежную дочку. Вместо глаз вставили две голубые бусинки. Из алой ленточки сделали ротик, на щечках – две ямочки. Смотрят на неё дед с бабой – не насмотрятся, любуются – не налюбуются.

И вдруг снежная девочка ожила и пошла к избе.

Дед и баба обрадовались и закричали:

– У нас доченька живая! Снегурочка дорогая!

Растёт Снегурочка не по дням, а по часам. С каждым днём она становится всё красивее. Лицо у неё, как снежинка, белое, глазки голубые, русая коса до пояса. Только румянца у Снегурочки нет.

Вот пришла весна-ясна. Солнышко пригрело, расцвели деревья, полетели пчёлы в поле. Все ребята радуются. Девушки весенние песни поют. А Снегурочка заскучала, невесела стала, всё в окошко глядит, слёзы льёт.

Вот и лето пришло красное, зацвели цветы в полях, созрели сладкие ягоды в лесах.

Ещё больше Снегурочка страдает, всё от солнца прячется.

Как-то вечером девушки разожгли костёр. Стали хороводы водить, песни петь. Позвали с собой Снегурочку. Не хотела она идти. Да дед с бабой сказали:

– Иди, деточка! Повеселись с подружками!

Стали девушки через костёр прыгать.

Подошла Снегурочка к костру… Стоит-дрожит, в лице ни кровинки нет, русая коса рассыпалась… Закричали подружки:

– Прыгай, прыгай, Снегурочка!

Разбежалась Снегурочка и прыгнула…

Потянулся над костром белый пар, превратился в облако. Полетело облако в высоту поднебесную.

Растаяла Снегурочка…

Тема: Щедрый падеж

Я – падеж дарительный,
Щедрый, удивительный.
К о м у ? Ч е м у? – я говорю
И всем подарки раздаю:
Земле – зерно, а брату – книжку,
Собаке – кость, котёнку – мышку.
Мои предлоги к и по
Запомнить вам совсем легко.
Я добрый и старательный.
Я называюсь – Дательный.

Тема: Матрёшка

Восемь кукол деревянных,
Круглолицых и румяных,
В разноцветных сарафанах
На столе у нас живут.
Всех матрёшками зовут.

Матрёшка – это самая знаменитая русская игрушка, самая интересная и самая молодая. Ей всего сто лет. Её вырезал из дерева мастер Звёздочкин, а раскрасил художник Малютин. Получилась весёлая кукла в русском костюме: в цветастом сарафане, фартуке и платке. Её назвали Матрёшкой.

Первая матрёшка представляла собой детскую группу. В ней было восемь кукол: мальчики и девочки разного возраста. Старшая девушка держала в руках чёрного петуха.

Современная матрёшка в основном изображает девушку или женщину. В руках у них – цветы, ягоды, хлеб-соль, корзинка.

В последние годы появились и другие матрёшки.
Вот матрёшка – Дед Мороз.
У этой матрёшки на фартуке – герои русских сказок.
А у этой – достопримечательности России.

Разнообразные русские матрёшки выполняют основное своё назначение – преподносят сюрприз.

Сколько кукол может быть в одной матрёшке? Может быть три, пять, семь, десять, пятнадцать, тридцать кукол. В Историческом музее в Москве есть матрёшка, в которой сто фигур.

Матрёшка – это не только детская игрушка и русский сувенир. Это символ дружной семьи, образ и душа России.

Тема: Уважительный падеж

Что любит делать Винительный падеж?

Я – падеж Винительный,
Я очень уважительный.
К у д а пойти? В о ч т о играть?
К о г о любить и уважать?
Люблю с предлогами дружить,
Но и без них могу прожить.

Ч т о рисовать и покупать?
Готов ребятам подсказать.
Мои предлоги в и на
Легко запомнить вам, друзья!

Тема: Как Незнайка был художником

Что нарисовал Незнайка?

Решил Незнайка стать художником. Взял он краски и кисточки и предложил своему другу Гуньке нарисовать портрет.

– Садись, Гунька, сейчас я тебя рисовать буду.

Гунька обрадовался, сел быстро на стул, и Незнайка принялся его рисовать. Ему хотелось изобразить Гуньку покрасивее, вот он и нарисовал ему красный нос, зелёные уши, синие губы и оранжевые глаза.

Гуньке хотелось поскорее увидеть свой портрет. От нетерпения он не мог сидеть спокойно на стуле и всё время вертелся.

– Не вертись, не вертись, – говорил ему Незнайка, – а то никто не узнает тебя на портрете.

– А сейчас узнает? – спросил Гунька.

– Спокойно, узнает, – ответил Незнайка и нарисовал ему фиолетовой краской усы.

– Ну-ка, покажи, что получилось! – попросил Гунька, когда Незнайка окончил портрет.

Незнайка показал.

– Да разве я такой? – закричал Гунька в испуге.

– Конечно, такой. Какой же ещё?

– А усы зачем нарисовал? У меня ведь усов нету.

– Ну, вырастут когда-нибудь.

– А нос почему красный?

– Это чтобы было красивее.

– А волосы почему голубые? Разве у меня голубые волосы?

– Голубые, – ответил Незнайка. – Но если тебе не нравится, я могу сделать зелёные.

– Нет, это плохой портрет, – сказал Гунька. – Дай я его порву.

Гунька хотел отнять у Незнайки портрет, и друзья принялись драться.

На шум прибежали и другие человечки. Все с удивлением рассматривали портрет и спрашивали:

– Кто это? Кто это?

Никто не узнавал Гуньку.

– Раз так, я больше никогда не буду рисовать, – сказал Незнайка. – Рисуешь, рисуешь, а никто даже спасибо не скажет, все только сердятся. Не хочу больше художником быть!

Тема: Я – художник и творец

Какой падеж исполнен всяческих надежд?

Я – художник и творец,
Композитор и певец!
Работать! – Ч е м? Работать! – С к е м?
Я подскажу вам – нет проблем!

Предлогам с, под, между, над
В любой момент я очень рад.
Исполнен всяческих надежд,
Я ваш Творительный падеж.

Тема: Всегда с предлогами дружу

Какой падеж употребляется только с предлогами?

Всегда смогу я рассказать,
О к о м читать, о ч ё м писать.
Ещё могу я предлагать,
Г д е вам гулять, а г д е играть.
Мои предлоги о, в, на –
Забыть их невозможно
И обойтись без них нельзя.
Я ваш падеж Предложный.

Тема: Как мы поздравляли папу

Это история о том, как мама и её сын сделали танк из картонной коробки. Вместо пушки для танка использовали щётку. Ещё они устроили газовую атаку при помощи одного баллончика. А зачем им было нужно всё это, вы узнаете, когда прочитаете рассказ.

Почему мама и её сын решили сделать танк?

День защитника Отечества – это праздник всех мужчин. В этот день в России женщины и дети поздравляют отцов, дедушек, братьев.

– Давай поздравим папу, – сказала мама.

– Конечно, – согласился я. – Ведь наш папа мужчина.

– Постараемся развеселить его, – сказала мама. – Сделаем ему приятное.

Наш папа в армии был танкистом. И мы решили поздравить его на танке.

Танк мы сделали из большой картонной коробки. Вместо пушки просунули щётку.

Мы с мамой сели в танк и поехали в комнату, где спал папа.

Танк был картонным, но мы с мамой чувствовали себя настоящими танкистами.

– Дыр – дыр – дыр, – гудели мы, но папа не просыпался.

Тогда мы решили усилить шум.

– Бум – бум – бум! – стреляли из пушки.

Папа подскочил на кровати, как ужаленный.

– А – а – а! – закричал папа. Он не стал бы кричать, если бы узнал нас. Но мы с мамой сидели в коробке. Папа начал швырять в нас подушками.

– Гранатами забрасывают, – сказала мама. – Давай газовую атаку!

У нас в танке был баллончик с жидкостью для мух. Из него я и дал газовую атаку.

Папа выкатил глаза, прыгнул с кровати на стол, со стола на пол. И убежал из комнаты.

– Кажется, мы немного перестарались, – сказала мама.

– Но ведь мы хотели, чтобы всё было по-настоящему, – сказал я.

Мы вылезли из танка и пошли искать папу. Он закрылся в ванной.

Я закричал:

– Эй, это мы! Сдавайся! Ты окружён!

Папа услышал наши голоса и выглянул из ванной.

– А, это вы, – с облегчением вздохнул он. Вид у него был растерянный.

– Поздравляем тебя с праздником! – сказали мы. – Ты не обижайся, что мы немного повоевали. Мы просто хотели сделать праздник интересным и весёлым.

Тема: Радуга падежей

Сколько братьев у Радуги?

Жила-была девочка по имени Радуга. Зимой она спала в высоком замке на небе. У Радуги было семь братьев и звали их Красный, Оранжевый, Жёлтый, Зелёный, Голубой, Синий, Фиолетовый.

Пришла весна. Солнышко стало сильнее греть – разбудило всю землю. Побежал звонкий ручей в реку. Зацвёл сад. Зазеленела трава. Полетела в поле

пчела.

– Пора и нашей сестре просыпаться, – сказали братья.

Позвали они на помощь синюю тучу. Посыпался из тучи тёплый дождик.

А солнце продолжало светить.

Встали братья рядом друг с другом, взялись за руки. Проснулась Радуга, улыбнулась. Протянулся через всё небо к земле разноцветный мост.

Скоро дождь кончился. Туча уплыла. А радуга продолжала улыбаться. Вся природа радовалась солнцу, дождю, радуге.

Тема: Вместе с другом весело нам жить

Дружба

Вместе с другом весело нам жить,
Как прекрасно дружбой дорожить!
Вместе в школе, вместе во дворе,
Если трудно, друг поможет мне.

Вместе с другом никогда скучать,
Любим вместе книги мы читать!
То рисуем, то в кино идём,
Вместе с другом весело живём.

Слушайте и пойте песню „Настоящий друг“.

Песни

Оранжевая песенка

Слова: Арканов А. Музыка: Певзнер К.

Вот уже два дня подряд я сижу, рисую.
Красок много у меня – выбирай любую...
Я раскрашу целый свет в самый свой любимый цвет.

Припев:

Оранжевое небо, оранжевое море,
Оранжевая зелень, оранжевый верблюд.
Оранжевые мамы оранжевым ребятам
Оранжевые песни оранжево поют.

Тут явился к нам домой очень взрослый дядя.
Покачал он головой, на рисунок глядя,
И сказал мне: „Ерунда! Не бывает никогда...“

Припев

Только в небе в этот миг солнце заблестело,
И раскрасило весь мир так, как я хотела.
Дядя посмотрел вокруг, и тогда увидел вдруг.

Припев

Эту песенку давно я пою повсюду,
Стану взрослой – всё равно петь её я буду!
Даже если ты большой, видеть очень хорошо.

Припев

Настоящий друг

Слова: Пляцковский М. Музыка: Савельев Б.

Дружба крепкая не сломается,
Не расклеится от дождей и вьюг.
Друг в беде не бросит, лишнего не спросит
Вот, что значит, настоящий, верный друг!

Мы поссоримся и помиримся.

„Не разлить водой“ – шутят все вокруг.
В полдень или в полночь, друг придёт на помощь.
Вот, что значит, настоящий, верный друг!
Друг всегда меня сможет выручить,
Если что-нибудь приключится вдруг.
Нужным быть кому-то в трудную минуту,
Вот, что значит, настоящий, верный друг!

Лексически минимум по руски език за пети клас
(втори чужд език)

I. Я и мир вокруг меня

1. Я

Давай(те) познакомимся!

Здравствуй(те)! Доброе утро! Добрый день! Добрый вечер! Добро пожаловать! Привет! Как дела? До свидания! Пока! Меня зовут…, Как тебя зовут? Сколько тебе лет? Мне десять (одиннадцать, двенадцать) лет.; мальчик, девочка, мужчина, женщина, человек – люди, ребенок – дети, Россия, Болгария, герб, флаг, русский, русская, болгарин, болгарка

2. Моя семья

мама – ее зовут…, папа – его зовут…, сын, дочь, брат, сестра, У тебя есть брат/сестра? родители, бабушка, дедушка, тетя, дядя, внук, внучка, внуки, моя мама … (профессия), мой папа … (профессия), старший, младший, старше/младше на год, на 2, 3, 4 года, на 5, 6... лет; большая/маленькая семья, я люблю маму, папу, ждем гостей, встречаем гостей, угощаем гостей, поэт, писатель, композитор, космонавт, балерина, музыкант, актер, режиссер, сценарист, повар, продавец/продавщица, шофер, медицинская сестра, врач, юрист, парикмахер, дизайнер, стюардесса, пилот

3. Праздники

День рождения, Рождество, Международный женский день, День защитника Отечества, Поздравляю тебя/вас с праздником! С Новым годом! С днем рождения! Спасибо! Большое спасибо!

4. Мои друзья

У меня есть друг. Его зовут … У меня есть подруга. Ее зовут … У меня есть друзья. Их зовут …

II. Моя школа

1. Ученики, учителя

ученик, ученица, ученики, школьник, школьница, школьники, учитель, учительница, учителя, директор, одноклассник, одноклассница, ребята, С новым учебным годом! Поздравляю тебя с новым учебным годом! Здравствуйте, Иван Петрович! Здравствуйте, Людмила Николаевна! Я ученик пятого класса. Учитель говорит: Открой(те) тетрадь! Закрой(те) учебник! Прочитай(те)! Напиши(те)! Покажи(те)! Запиши(те) в тетрадь. Правильно! Слушайте внимательно! Спишите с доски! Молодец! Молодцы! Задайте вопросы! Ответьте на вопросы!

2. Класс

окно, дверь, пол, потолок, стол, стул, парта, доска, губка, мел, карта, стена, ваза, стоит, лежит, висит

3. Школьные принадлежности

учебник, тетрадь, словарь, портфель, ранец, сумка, пенал, ручка, карандаш, цветные карандаши, краски, кисточка, альбом, циркуль, линейка, треугольник, фломастер, резинка, скрепка, точилка, клей, мяч

4. Школьные предметы

урок (на уроке), расписание уроков, перемена (на перемене), после урока/ов, сидеть, стоять, русский язык, болгарский язык, английский язык, математика, музыка, физкультура, рисование, природоведение, урок русского языка, урок болгарского языка, урок математики, урок природоведения, урок музыки, урок физкультуры, сказка, рассказ, играем, прыгаем, говорим, пишем, слушаем, повторяем, считаем, рисуем, нарисуем, читаем, Как говорите? по-русски, по-болгарски, по-английски, вопросы, ответы, домашнее задание, азбука, буква, слово, предложение, компьютер, работать на компьютере

III. Свободное время

1. Игры

играть в парке, на улице, на стадионе, на дворе; гуляю (С кем?) с собакой, с другом, играю, бегаю, прыгаю, загораю, плаваю; в снежки, вместе с друзьями; лепить снеговика/снежную бабу, катаюсь на санках, коньках, лыжах, катаюсь на роликах, Хочешь поиграть в …? Давай поиграем в …!

2. Каникулы

идти, ехать, летние каникулы, купаюсь в море, в речке, в бассейне, загораю на пляже, зимние каникулы, играю в снежки, лепить снеговика/снежную бабу, санки, катаюсь на санках, коньки, катаюсь на коньках, лыжи, катаюсь на лыжах, горка, каток

IV. Внешность

1. Части тела

голова, лицо, волосы, глаз (глаза), висок, бровь (брови), щека (щеки), рот, зуб (зубы), губы, язык, нос, ухо (уши), рука (руки), нога (ноги), шея, живот, спина, палец (пальцы), У меня болит голова, живот., У нее заболело горло., делать, писать, рисовать, думать, рассуждать, ходить, бегать, прыгать, смотреть, читать, улыбаться, разговаривать, рассказывать, говорить, кричать, есть

2. Одежда

одежда мальчика, брюки, рубашка, носки, ботинки, майка, футболка, мальчик надевает, одежда девочки, юбка, блузка, платье, гольфы, туфли; теплая одежда,

свитер, джинсы, куртка, спортивный костюм, кроссовки, сапоги, шуба, шапка, варежки, шарф, капюшон, меховой, шерстяной, вязаный, Надень блузку! Сними свитер! Убери одежду в шкаф! Повесь на вешалку!

V. Еда и напитки

обед, я обедаю, на обед, ем, ешь, ешьте, пью, пей, пейте, Приятного аппетита! Спасибо за обед! Все так вкусно!, бутерброд, масло, хлеб, сыр, брынза, колбаса, молоко, чай, сок, кофе, лимонад, минеральная вода, салат, сосиски, мед, пирог, конфета, торт, шоколад

VI. Календарь

1. Дни недели

неделя, понедельник, вторник, среда, четверг, пятница, суббота, воскресенье, утро, день, вечер, ночь, Когда?, в понедельник, во вторник, в среду, в четверг, в пятницу, в субботу, в воскресенье, у нас русский язык в понедельник, …

2. Месяцы

январь, февраль, март, апрель, май, июнь, июль, август, сентябрь, октябрь, ноябрь, декабрь, Когда? в январе, в феврале, в марте, в апреле, в мае, в июне, в июле, в августе, в сентябре, в октябре, в ноябре, в декабре

3. Времена года

весна, лето, осень, зима

4. Погода

Какая погода?, хорошая, плохая, солнечная, дождливая, пасмурная, Какая погода на дворе?, идет дождь, туча, на небе тучи, дует ветер, холод, светит солнце, холодно, идет снег, небо серое, дует теплый ветер, природа пробуждается, тепло, жарко, небо голубое, радуга

VII. Природа

солнце, дождь, небо, снег, лес, дерево, цветок, трава, море, река, берег, подснежник, ландыш, фиалка, тюльпан, крокус, гиацинт, иней, радуга

1. Животные

Дикие животные

медведь, волк, лиса, заяц, белка, крот, ворона, еж, ежиха, ежик, пчела, слон, бегемот, тигр, лев, зебра, обезьяна, крокодил, верблюд, мышка, крыса, пушистый, колючий, быстрый, полосатый

Домашние животные

корова, теленок, коза, козленок, лошадь, жеребенок, овца, ягненок, свинья, поросенок, кот, кошка, котенок, собака, щенок, петух, курица, цыпленок

Домашние любимцы

золотая рыбка, хомяк, морская свинка, попугай, немецкая овчарка, черепаха, кролик

2. Растения

Овощи

огород, грядка, помидор, огурец, перец, капуста, картофель, морковь, лук

Фрукты

сад, груша, яблоко, слива, виноград, вишня, черешня, персик, абрикос, айва

VIII. Дом

наш дом, наша квартира, двор (на дворе), дача, деревня, село, город, жить

1. Интерьер

кровать, шкаф, лампа, Это ваша комната. Какая большая и светлая комната!

2. Кухня, посуда

скатерть, кран, мыло, полотенце, холодильник, плита, посуда, ложка, вилка, нож, тарелка, стакан, чашка, блюдце, чайник

IX. Город

почта, стадион, парк, больница, завод, театр, музей, ресторан, кино, библиотека, поликлиника, площадь, троллейбус, трамвай, машина, автобус, остановка

X. Имена числительные

один, одна, одно, два, две, три, четыре, пять, шесть, семь, восемь, девять, десять, одиннадцать, двенадцать, тринадцать, четырнадцать, пятнадцать, шестнадцать, семнадцать, восемнадцать, девятнадцать, двадцать, тридцать сорок, пятьдесят, шестьдесят, семьдесят, восемьдесят, девяносто, сто

XI. Имена прилагательные

белый, черный, красный, оранжевый, желтый, зеленый, голубой, синий, фиолетовый, коричневый, серый, большой, маленький, добрый, веселый, грустный, осенний, зимний, весенний, летний

XII. Формулы русского речевого этикета

Здравствуй(те)! Доброе утро! Добрый день! Добрый вечер! Привет! До свидания! Пока! Добро пожаловать! В добрый путь! Поздравляю тебя/вас с праздни-

ком! С новым учебным годом! С Новым годом! С днем рождения! Приятного аппетита!
Спасибо! Большое спасибо!

XIII. Глаголы

есть, пить, учить, помогать, заботиться, любить, уважать, поздравлять, мыть, мечтать, дружить, лежать, висеть, сидеть, стоять, играть, слушать, считать, рисовать, говорить, читать, идти, ходить, пойти, ехать, поехать, делать, писать, нарисовать, думать, смотреть, видеть, улыбаться, рассказывать, надевать, дарить, дать, давать, хотеть, нравиться, отвечать, радоваться

XIV. Местоимения

Личные: я, ты, он, она, оно, мы, вы, они
Притяжательные: мой, моя, мои, наш, ваш, его, ее
Указательные: этот, эта, это, эти, вот

XV. Наречия

весной, летом, осенью, зимой, утром, днем, вечером, ночью, вчера, сегодня, завтра, близко, далеко, плохо, хорошо, очень, сейчас, по-русски, по-болгарски

XVI. Предлоги

у, к, в, на, с, о

XVII. Союзы

а, и, или, но

ПРИМЕРНО ГОДИШНО РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ

№	ТЕМА	ДАТА	ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ	
1.	**2.**	**3.**	ЯДРА **4.**	ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ НА НИВО УЧЕБНА ПРОГРАМА **5.**
1 2 3 4	Русская азбука Новые друзья Наша семья Едем в Россию		Слушане	Ученикът: – свързва слухов и зрителен образ; – разпознава основните интонационни модели; – разбира въпроси и указания на учителя; – разбира кратки диалози по изучените теми, ако се говори бавно и ясно; – разпознава жестове за потвърждение, отрицание, указание.
5–6 7 8–9	Летим на самолёте Я – ударная всегда! А вот и наша квартира!		Говорене	– води елементарен разговор на познати теми, като отговаря на конкретни, просто и ясно формулирани въпроси; – използва елементарни езикови средства, произношение и интонация, които не пречат за осъществяване на общуването; – изразява желание да получи информация за предмети и услуги; – използва компенсаторни умения.
10 11 12	Полезные или бесполезные На дворе Эти буквы знаем – правильно читаем		Четене	– разбира и намира основната информация от кратки съобщения, несложни инструкции и диалози, написани на стандартен език, с помощта на илюстративен материал; – разпознава някои социокултурни особености в предложените текстове; – умее да ползва ограничен кръг справочни материали – кратки надписи и др., и извлича от тях необходимата му информация; – намира конкретна информация в кратки текстове с позната тематика.
			Писане	– използва елементарни езикови средства, правопис и пунктуация, които не затрудняват общуването.

ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ ПО ТЕМИ	УЧЕБНО СЪДЪРЖАНИЕ		ВЪЗМОЖНОСТ ЗА МЕЖДУ-ПРЕДМЕТНИ ВРЪЗКИ
6.	ОСНОВНИ НОВИ ПОНЯТИЯ **7.**	КОНТЕКСТНИ ДЕЙНОСТИ **8.**	**9.**
Тематични области: **1.** Аз и моят свят • Аз • Моето семейство • Моите приятели **2.** Храни и напитки • Храни • Напитки **3.** Дом • Интериор **Сфери и роли на общуване:** **1.** Сфери на общуване • в самолета • вкъщи • на двора **2.** Роли на общуване: • партньор в разговор • при общуване с връстници • в диалози на обществени места **Социокултурни знания и умения:** • столица • герб и флаг **Използване на компенсаторни стратегии:** • езикова догадка • помощ от други родноезикови опори • невербални средства • молба за уточняване	**Произношение и интонация:** **1.** Произнасяне на руските гласни *Ы, И, Е, Э, Ё, А.* Редукция в неударена сричка. **2.** Произнасяне на съгласните: – произнасяне в края на думите и пред съгласни; – произнасяне на *Ж, Ш, Ц, Ч, Щ;* – произнасяне на меки съгласни. **3.** Графика и звукобуквени съотношения: – правила за четене; – произнасяне на *О*. Редукция в неударена сричка; – сричките *ЖЕ, ШЕ, ЖИ, ШИ;* – *Ь* в средата и края на думата; – *Ъ* и *Ь* разделителни; – непроизносими съгласни в думите; – произнасяне на основни съчетания от съгласни: *ЧТ*, *-ТЬСЯ* и *-ТСЯ* – произнасяне на *Г* в съчетанията *ОГО*, *ЕГО.* **4.** Начални сведения за руската интонация и ударение – подвижност на ударението – на лексикална основа; – основни ИК	На учениците трябва да се даде възможност: – да работят в благоприятен климат, стимулиращ техните творчески възможности; – да работят индивидуално и по двойки; – да участват в комуникация (учител – ученик, ученик – ученик); – да участват в инсценировки, ролеви игри; – да рисуват.	**Български език:** Опора върху придобитите знания и умения по роден език. Проблеми на интерференцията. **Първи чужд език:** Стратегия на учене. **Математика:** Понятие за естествени числа. **История и цивилизация:** Символи. **География:** Посоки на света. **Изобразително изкуство:** – умение да се изразяват естетически чувства; – цвят, форма; – способност да се проявява въображение. **Човек и природа:** – човек; – растения; – животни.

№	ТЕМА	ДАТА	ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ	
1.	**2.**	**3.**	ЯДРА **4.**	ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ НА НИВО УЧЕБНА ПРОГРАМА **5.**
13–14	Здравствуй, наша школа!		Слушане	Ученикът: – свързва слухов и зрителен образ; – разпознава основните интонационни модели;
15	Все мы знаем букву Ы			– разбира въпроси и указания на учителя; – разбира кратки диалози по изучените теми, ако се говори бавно и ясно;
16–17	Самый важный карандаш			– разпознава жестове за потвърждение, отрицание, указание.
18–19	Мы едем на дачу		Говорене	– води елементарен разговор на познати теми, като отговаря на конкретни, просто и ясно формулирани въпроси;
20–21	На ферме у тёти Дуси			– използва елементарни езикови средства, произношение и интонация, които не пречат за осъществяване на общуването;
22	На реке			– изразява желание да получи информация за предмети и услуги.
23–24	Любимая сказка		Четене	– разбира и открива основната информация от кратки съобщения, несложни инструкции и диалози, написани на стандартен език, с помощта на илюстративен материал;
25	Мы молодцы!			– разпознава някои социокултурни особености в предложените текстове; – умее да ползва ограничен кръг справочни материали – кратки надписи и др., и извлича от тях необходимата му информация; – намира конкретна информация в кратки текстове с позната тематика.
			Писане	– използва елементарни езикови средства, правопис и пунктуация, които не затрудняват общуването.

ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ ПО ТЕМИ	УЧЕБНО СЪДЪРЖАНИЕ		ВЪЗМОЖНОСТ ЗА МЕЖДУ-ПРЕДМЕТНИ ВРЪЗКИ
6.	ОСНОВНИ НОВИ ПОНЯТИЯ **7.**	КОНТЕКСТНИ ДЕЙНОСТИ **8.**	**9.**
Тематични области: **1.** Аз и моят свят • Моето семейство **2.** Моето училище • Учители • Класна стая • Ученически принадлежности **3.** Външност • Части на тялото **4.** Храни и напитки • Храни **5.** Природа • Животни • Растения **Сфери и роли на общуване:** **1.** Сфери на общуване: • вкъщи • в училище **2.** Роли на общуване: • партньор в разговор **Словесни действия:** **1.** Предаване и търсене на предметна и фактическа информация: • идентификация • отговори на въпроси **2.** Изразяване на интелектуални отношения: • съгласие/несъгласие • желание • предпочитание **3.** Изразяване на емоционална оценка: • удоволствие **4.** Изразяване на въздействие, убеждение, постигане на взаимно разбиране: • предложение • молба • съвет • указание • покана **5.** Речеви етикет: • обръщение • сбогуване • приветствие • запознанство • благодарност	**Морфология:** **Имена** Съществителни и прилагателни с твърда и мека основа. Множествено число на съществителни и прилагателни – И. п. Числителни бройни до 10. **Местоимение** лични, притежателни, указателни, въпросително-относителни **Глагол** Употреба на сегашно време. Спрягане на глаголи от НСВ. Глаголи за движение – на лексическа основа. **Наречие** за място, насоченост, начин – на лексическа основа **Синтаксис:** Усвояване на предикати с аналогичен модел на управление. **Просто изречение** Типове изречения според комуникативната целеустановка. Пряка реч.	Учениците: – участват в разговори (учител – ученик, ученик – ученик); – работят индивидуално – участват в инсценировки; – извършват занимателна дейност, оцветяват – използват индивидуални стратегии за самоконтрол.	

№	ТЕМА	ДАТА	ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ	
1.	**2.**	**3.**	ЯДРА **4.**	ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ НА НИВО УЧЕБНА ПРОГРАМА **5.**
26	Удивительная птица		Слушане	Ученикът: – свързва слухов и зрителен образ; – разпознава основните интонационни модели;
27	Когда это бывает?			– разбира въпроси и указания на учителя; – разбира кратки полилози по изучените теми, свързани с непосредствено заобикалящата го среда;
28	А что у вас?			– разпознава думи и групи от думи в кратки несложни автентични текстове с позната тематика.
29	Все профессии важны			
30	Сказки в жизни Пушкина		Говорене	– води елементарен разговор, като задава и отговаря на конкретни, просто и ясно формулирани въпроси; – използва езикови средства, произношение и интонация, които не пречат за осъществяване на общуването, и компенсаторни умения за преодоляване на комуникативни проблеми.
31	Каждый где-нибудь живёт			
32	Мой дедушка			
33	Идём или едем		Четене	– разбира и намира конкретна информация в разкази и полилози, написани на стандартен език; – ориентира се в текста с помощта на илюстративния материал към него и определени фонови знания; – разпознава някои социокултурни особености в предложените текстове.
34	Давай поедем на каток			
35	Серебристый день			
			Писане	– използва елементарни езикови средства, правопис и пунктуация, които не затрудняват общуването.

ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ ПО ТЕМИ	УЧЕБНО СЪДЪРЖАНИЕ		ВЪЗМОЖНОСТ ЗА МЕЖДУ-ПРЕДМЕТНИ ВРЪЗКИ
6.	ОСНОВНИ НОВИ ПОНЯТИЯ **7.**	КОНТЕКСТНИ ДЕЙНОСТИ **8.**	**9.**
Тематични области: **1.** Аз и моят свят • Моето семейство **2.** Свободно време • Игри **3.** Външност • Облекло **4.** Календар • Месеци • Годишни времена **5.** Природа • Животни **Сфери и роли на общуване:** **1.** Сфери на общуване • на обществени места • вкъщи **2.** Роли на общуване: • партньор в разговор • при общуване с връстници • в диалози на обществени места **Социокултурни знания и умения:** • приказки • А. С. Пушкин **Използване на компенсаторни стратегии:** • помощ от други родноезикови опори	**Фонетика:** Основни ИК **Морфология:** **Имена** **Съществително:** • И. п. субект на действието (ур. 28) • Р. п. отрицание (ур. 28), в съчетание със същ. (ур. 44–45), принадлежност (ур. 46) • Д. п. адресат (ур. 41), възраст (ур. 39–40), с глагола радоваться (ур. 41) • В. п. насоченост на действието (ур. 33 и 34), пряко допълнение (ур. 35 и 36), време (ур. 44–45) • Т. п. с гл. работать, быть, стать (ур. 29), време (ур. 26), оръдие на действието (ур. 42), съвместност на действието (ур. 43) • П. п. място на действието (ур. 31), време (ур. 27), при глаголи с предлог *О* (ур. 32), пътуване с превозно средство (ур. 34)	На учениците трябва да се даде възможност – да работят в благоприятен климат, стимулиращ техните творчески възможности; – да работят индивидуално и по двойки; – да участват в комуникация (чител – ученик, ученик– ученик); – да участват в инсценировки, ролеви игри; – да слушат и четат микротекстове; – да слушат и четат адаптирани учебни материали; – да развиват стратегии за учене на базата на родния и I чужд език; – да опознават страната на изучавания език.	**Български език:** Опора върху придобитите знания и умения по роден език. Проблеми на интерференцията. **Първи чужд език:** Стратегия на учене. **Човек и природа:** – животни; – екология.

№	ТЕМА	ДАТА	ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ	
1.	**2.**	**3.**	ЯДРА **4.**	ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ НА НИВО УЧЕБНА ПРОГРАМА **5.**
36	Встреча на Красной площади		Слушане	Ученикът: – свързва слухов и зрителен образ; – разпознава основните интонационни модели;
37	Силачи			– разбира въпроси и указания на учителя;
38	Сколько ножек у многоножки?			– разбира кратки полилози по изучените теми, свързани с непосредствено заобикалящата го среда; – разпознава думи и групи от думи в кратки несложни автентични текстове с позната тематика.
39–40	Сценарий праздника		Говорене	– води елементарен разговор, като задава и отговаря на конкретни, просто и ясно формулирани въпроси;
41	Спасибо бабушке и маме			– използва езикови средства, произношение и интонация, които не пречат за осъществяване на общуването, и компенсаторни умения за преодоляване на комуникативни проблеми.
42	Весёлая посуда			
43	Сосед по парте			
44–45	На уроке		Четене	– разбира и намира конкретна информация в разкази и полилози, написани на стандартен език; – ориентира се в текста с помощта на илюстративния материал към него и определени фонови знания;
46	Замечательный кот			– разпознава някои социокултурни особености в предложените текстове.
47	Все-все, все на свете нужны…		Писане	– използва елементарни езикови средства, правопис и пунктуация, които не затрудняват общуването; – пише кратък елементарен текст с определена комуникативна задача – картичка с поздрави и пожелания.

ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ ПО ТЕМИ	УЧЕБНО СЪДЪРЖАНИЕ		ВЪЗМОЖНОСТ ЗА МЕЖДУ-ПРЕДМЕТНИ ВРЪЗКИ
	ОСНОВНИ НОВИ ПОНЯТИЯ	КОНТЕКСТНИ ДЕЙНОСТИ	
6.	**7.**	**8.**	**9.**
Тематични области: **1.** Аз и моят свят • Моето семейство • Моите приятели **2.** Моето училище • Учебни предмети **3.** Свободно време • Игри **4.** Природа • Животни **5.** Дом • Домашни дейности **Сфери и роли на общуване:** **1.** Сфери на общуване • на обществени места • вкъщи • в училище **2.** Роли на общуване: • партньор в разговор • при общуване с връстници • в диалози на обществени места **Социокултурни знания:** • празници • забележителности на Москва **Словесни действия:** **1.** Предаване и търсене на информация: • идентификация • съобщение • отговори на въпроси **2.** Изразяване на интелектуални отношения: • необходимост • желание • предпочитание **3.** Изразяване на емоционална оценка: • положително/отрицателно отношение **4.** Изразяване на разбиране: • предложение • съвет • указание • покана **5.** Речеви етикет: • поздрав • пожелание; благодарност	**Числително име:** бройни до 100 **Глагол** спрежение на глагола: I и II спрежение (ур. 31, 33, 35, 43, 44–45), глаголи за движение (ур. 33–34) **Местоимение** употреба на лични, притежателни, въпросително-относителни местоимения **Наречие** Основни наречия за насоченост (ур. 36) **Синтаксис:** Изречения с глаголно сказуемо	На учениците трябва да се даде възможност – да работят в благоприятен климат, стимулиращ техните творчески възможности; – да работят индивидуално и по двойки; – да участват в комуникация (учител – ученик, ученик – ученик); – да участват в инсценировки, ролеви игри; – да слушат и четат микротекстове; – да слушат и четат адаптирани учебни материали; – да развиват стратегии за учене на базата на родния и I чужд език; – да опознават страната на изучавания език.	**Български език:** Опора върху придобитите знания и умения по роден език. Проблеми на интерференцията. **Първи чужд език:** Стратегия на учене. **Човек и природа:** – животни; – екология.

№	ТЕМА	ДАТА	ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ	
1.	2.	3.	ЯДРА 4.	ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ НА НИВО УЧЕБНА ПРОГРАМА 5.
48 49 50 51 52–53 54–55 56	Живое и неживое Друзья спешат на помощь Приключения серого кота Самый главный падеж Беспокойный падеж Что за прелесть эти сказки! Щедрый падеж		Слушане	Ученикът: – разбира въпроси и указания на учителя; – свързва слухов и зрителен образ; – разпознава основните интонационни модели; – разбира кратки диалози по изучени теми; – разпознава думи и групи думи в кратки текстове с позната тематика и прави догадки за съдържанието им.
			Говорене	– води елементарен разговор на познати теми, като задава и отговаря на конкретни, просто и ясно формулирани стандартни въпроси; – използва елементарни езикови средства, произношение и интонация, които не пречат за осъществяване на общуването; – елементарно описва хора и предмети, като използва прости изречения, заучени думи и фрази; – изразява желание да получи информация за предмети или услуги.
			Четене	– разбира и намира конкретна информация в разкази, полилози, стихчета, несложни инструкции, написани на стандартен език; – ориентира се в текста с помощта на илюстративния материал към него и определени фонови знания; – разбира в подробности кратки текстове, като проследява последователността на събитията, отделя основните факти, описания и реплики.
			Писане	– прави кратко описание в рамките на изучената тематика; – използва елементарни езикови средства, правопис и пунктуация, които не затрудняват общуването.

ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ ПО ТЕМИ	УЧЕБНО СЪДЪРЖАНИЕ		ВЪЗМОЖНОСТ ЗА МЕЖДУ-ПРЕДМЕТНИ ВРЪЗКИ
6.	ОСНОВНИ НОВИ ПОНЯТИЯ **7.**	КОНТЕКСТНИ ДЕЙНОСТИ **8.**	**9.**
Тематични области: **1.** Аз и моят свят • Аз • Моето семейство **2.** Външност • Части на тялото • Облекло **3.** Календар • Годишни времена **4.** Природа • Животни • Растения **Сфери и роли на общуване:** **1.** Сфери на общуване • вкъщи **2.** Роли на общуване: • партньор в разговор **Социокултурни знания и умения:** • народни приказки **Използване на компенсаторни стратегии:** • помощ от други родно-езикови опори • езикова догадка	**Фонетика:** **1.** Ударение **2.** Основни ИК **Морфология:** **Имена Съществително** Трите основни типа склонение. Склонение на съществителните – I и II склонение. III склонение – пасивно (разпознаване, натрупване в И. п. ед. ч.). Усвояване на основните падежни значения за Именителен, Родителен и Дателен падеж. **Местоимение** Притежателно местоимение *мой*	На учениците трябва да се даде възможност – да работят в благоприятен климат, стимулиращ техните творчески възможности; – да работят индивидуално и по двойки; – да участват в комуникация (учител – ученик, ученик – ученик); – да участват в инсценировки, ролеви игри; – да слушат и четат микротекстове; – да слушат и четат адаптирани учебни материали; – да развиват стратегии за учене на базата на родния и I чужд език; – да опознават страната на изучавания език.	**Български език:** Опора върху придобитите знания и умения по роден език. Проблеми на интерференцията. **Първи чужд език:** Стратегия на учене. **Човек и природа:** – животни; – екология.

№	ТЕМА	ДАТА	ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ	
1.	**2.**	**3.**	ЯДРА **4.**	ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ НА НИВО УЧЕБНА ПРОГРАМА **5.**
57 58 59–60	Матрёшка Уважительный падеж Как Незнайка был художником		Слушане	Ученикът: – разбира въпроси и указания на учителя; – свързва слухов и зрителен образ; – разпознава основните интонационни модели; – разбира кратки диалози по изучени теми; – разпознава думи и групи думи в кратки текстове с позната тематика и прави догадки за съдържанието им.
61 62 63–64	Я художник и творец Всегда с предлогами дружу Как мы поздравляли папу		Говорене	– води елементарен разговор на познати теми, като задава и отговаря на конкретни, просто и ясно формулирани стандартни въпроси; – използва елементарни езикови средства, произношение и интонация, които не пречат за осъществяване на общуването; – елементарно описва хора и предмети, като използва прости изречения, заучени думи и фрази; – изразява желание да получи информация за предмети или услуги
65	Радуга падежей		Четене	– разбира и намира конкретна информация в разкази, полилози, стихчета, несложни инструкции, написани на стандартен език; – ориентира се в текста с помощта на илюстративния материал към него и определени фонови знания; – разбира в подробности кратки текстове, като проследява последователността на събитията, отделя основните факти, описания и реплики.
			Писане	– прави кратко описание в рамките на изучената тематика; – използва елементарни езикови средства, правопис и пунктуация, които не затрудняват общуването.

ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ ПО ТЕМИ	УЧЕБНО СЪДЪРЖАНИЕ		ВЪЗМОЖНОСТ ЗА МЕЖДУ-ПРЕДМЕТНИ ВРЪЗКИ
6.	ОСНОВНИ НОВИ ПОНЯТИЯ **7.**	КОНТЕКСТНИ ДЕЙНОСТИ **8.**	**9.**
Тематични области: **1.** Аз и моят свят • Моето семейство • Моите приятели **2.** Външност • Части на тялото • Облекло **3.** Календар • Годишни времена **Сфери и роли на общуване:** **1.** Сфери на общуване • вкъщи • на обществено място **2.** Роли на общуване: • партньор в разговор • при общуване с връстници • в диалози на обществени места **Социокултурни знания:** • празници • народно творчество **Словесни действия:** **1.** Предаване и търсене на информация: • идентификация • съобщение • отговори на въпроси **2.** Изразяване на разбиране: • предложение • молба • указание • покана **3.** Речеви етикет: • обръщение • поздрав • благодарност	**Фонетика:** **1.** Ударение **2.** Основни ИК **Морфология:** **Имена Съществително** Усвояване на основните падежни значения за Винителен, Творителен и Предложен падеж.	На учениците трябва да се даде възможност – да работят в благоприятен климат, стимулиращ техните творчески възможности; – да работят индивидуално и по двойки; – да участват в комуникация (учител – ученик, ученик – ученик); – да участват в инсценировки, ролеви игри; – да слушат и четат микротекстове; – да слушат и четат адаптирани учебни материали; – да развиват стратегии за учене на базата на родния и I чужд език; – да опознават страната на изучавания език.	**Български език:** Опора върху придобитите знания и умения по роден език. Проблеми на интерференцията. **Първи чужд език:** Стратегия на учене. **Изобразително изкуство:** Естетически вкус. **Музика:** Разучаване на руска песен.

Друзья

Методическое руководство

Катя Ганева, Красимир Ангелов, Мария Николова, Васка Гуджева, Надя Паунова

Рецензенти: Бончо Господинов, Надя Чернева, Маргарита Любомирова
Редактор на издателството: Емилия Драганова
Оформление на корицата: Станимир Бонев
Предпечатна подготовка: Христо Несторов
Печат: Дигитална печатница „Летера“ - Пловдив

Българска, I издание, 2006 г.
Формат: 60 x 84/8
Печатни коли: 13

Издателство: „Летера“ ЕООД
4000 Пловдив, ул. „Родопи“ № 62, пк 802
тел.: (032) 600–941, 600–930; *факс:* (032) 600–940

1124 София, ул. „Светослав Тертер“ 10
тел.: (02) 946–16–07, *тел./факс:* (02) 944–14–52; GSM: 0888 826–502
e-mail: office@lettera.bg

Катя Ганева
Мария Николова
Надя Паунова
Васка Гуджева
Красимир Ангелов

Другзя

методическое руководство для 6 класса

ЛЕ-
-ТЕ
РА-

Друзья

Методическое руководство по русскому языку для 6 класса

© Издателство „Летера“ – Пловдив, 2007 г.
© Катя Ганева, Мария Николова, Надя Паунова, Васка Гуджева, Красимир Ангелов – автори, 2007 г.

Българска, I издание, 2007 г.

Рецензенти: Бончо Господинов, Надя Чернева, Маргарита Любомирова
Редактори на издателството: Кирил Анастасов, Тони Михова
Дизайн и предпечат: Александър Гьошев, Соня Цекова
Оформление на корица: Александър Гьошев
Коректор: Жанет Желязкова, Красимира Станева
Печат и подвързия: Дигитална печатница „Летера“ - Пловдив

Издателство „Летера“
4000 Пловдив, пк 802, ул. „Родопи“ № 62
тел.: (032) 600 941, 600 930, факс: (032) 600 940
e-mail: office@lettera.bg

1124 София, ул. „Светослав Тертер“ № 10
тел.: (02) 946 16 07, тел./факс: (02) 944 14 52
e-mail: lettera_sofia@abv.bg

ISBN 978-954-516-728-7

Съдържание

1. Предговор и указание за работа с методическото ръководство 5
2. Концепция за учебника по руски език за 6. клас „Друзья“ 7
3. Примерни разработки на уроците 17
Тема: Школьный двор гудит, как улей... 17
Тема: Как каникулы прошли... (*Повторение*) 18
Тема: Как найти Игоря? (*Повторение*) 19
Тема: Строим слово 20
Тема: Я теперь не Андреев... 21
Тема: Очень важная часть речи (*Глагол. Спряжение.*) 22
Тема: На уроке 22
Тема: На перемене (*Неопределённая форма глагола – инфинитив*) 23
Тема: О Юрке, носороге и математике 24
Тема: Вчера, сегодня, завтра (*Выражение времени*) 25
Тема: Третье место в стиле баттерфляй (*Имя числительное*) 26
Тема: Какая будет завтра погода? 27
Тема: Листья сыплются дождём (*Именительный падеж имён прилагательных единственного числа*) 28
Тема: В багрец и в золото одетые леса... 29
Тема: Глобус крутится, вертится... (*Множественное число существительных в Именительном падеже*) 30
Тема: И мелькают города и страны... (*Множественное число существительных в Именительном падеже*) ... 31
Тема: Звенит будильник... (*Выражение времени*) 32
Тема: Часы идут... (*Выражение времени*) 32
Тема: Солнечные часы 34
Тема: Вспоминаем, обобщаем! 34
Тема: На пороге Новый год! 35
Тема: Без чего нельзя на Новый год? 36
Тема: Лицо большого города (*Предложный падеж имён прилагательных единственного числа*) 37
Тема: Большой и маленький 38
Тема: Ходим и ездим (*Глаголы движения*) 39
Тема: Как дойти, доехать? (*Где? Куда? Откуда?*) 40
Тема: Шёл трамвай десятый номер (*Дательный падеж имён прилагательных единственного числа*) 41
Тема: Вспоминаем, обобщаем! 42
Тема: Необычное путешествие (*Винительный падеж имён прилагательных мужского и среднего рода единственного числа*) 43
Тема: Здравствуй, Масленица! (*Винительный падеж имён прилагательных женского рода единственного числа*) 45
Тема: Я сегодня ел омлет... 46
Тема: Пора обедать! 47
Тема: В гостях у друзей 48
Тема: Две столицы. Москва 48
Тема: Две столицы. София 49
Тема: Делимся впечатлениями (*Третье склонение имён существительных единственного числа*) 50
Тема: Интересы, увлечения, занятия (*Творительный падеж имён прилагательных единственного числа*) ... 51
Тема: Вот мы и снова вместе!... 52
Тема: Какие мы? 53
Тема: Мой друг Петька 54
Тема: Вспоминаем, обобщаем! 54
Тема: Самое удобное место (*Предлоги Творительного падежа для обозначения места*) 55
Тема: Если вам нужны продукты... 56

Тема: Сколько стоит? 56
Тема: Хлеб всему голова (*Родительный падеж имён прилагательных единственного числа*) 57
Тема: Издалека долго течёт река Волга... 58
Тема: Самый, самая... 59
Тема: Он может летать... (*Личные местоимения*) 60
Тема: Мой, моя, моё (*Притяжательные местоимения*) 60
Тема: Как мы общаемся? 62
Тема: В волшебном лесу 62
4. Приложение (контролни работи) 64
5. Текстове в аудиокасетата 72
6. Лексически минимум по руски език за 6. клас (втори чужд език) 86
7. Примерно годишно разпределение 90

Предговор и указание за работа с методическото ръководство към учебната система „Друзья“ за 6. клас

Уважаеми колеги,

Вторият учебник от системата „Друзья“ е предназначен за учениците, изучаващи руски език като втори чужд – втора година на обучение.

В „Друзья“ за 6. клас продължава да се реализира идеята учебникът да бъде с постоянни герои, попадащи в различни, близки до реалния живот на децата, ситуации. Тази идея е в съзвучие със съвременните тенденции за създаване на учебници, предназначени за основната училищна степен.

Комплектът за 6. клас „Друзья“ е разработен съгласно изискванията на МОН, посочени в учебната програма по руски език за 5. и 6. клас (втори чужд език – задължителна подготовка). Той включва учебник, тетрадка за самостоятелна работа, методическо ръководство за учителя и аудиокасета.

Учебната система се базира на съвременни методически подходи. При подбора и представянето на езиковия материал е използван комуникативно-дейностният подход, а основната единица на обучението е речевото действие. Ето защо учебното съдържание е организирано изцяло на тематико-ситуативна основа, което дава възможност за реално общуване на руски език още през началния етап на обучението. Всички теми в учебника са комуникативни, отговарят на възрастовите особености и интереси на учениците, което способства за формиране на положителна мотивация към усвояването на учебния материал. В 6. клас продължава развиването на навиците и уменията по всичките видове речева дейност с едновременно усвояване основите на руската граматика на по-високо съзнателно равнище.

Учебното съдържание способства за реализиране на основните цели в обучението по руски език на начален етап, а именно:

- интегрирано развиване на навиците и уменията за слушане, говорене, четене и писане с приоритет на устната реч;
- формиране на потребност от общуване на руски език;
- създаване на интерес към изучаването му и изграждане на положителна нагласа към учебния труд;
- формиране и развиване комуникативните умения на ученика по руски език;
- натрупване на активен и пасивен речников запас.

Учебният комплект е предвиден за хорариум от 68 (шестдесет и осем) учебни часа. Учебният материал може да бъде разпределен и при хорариум 102 (сто и два) часа. Авторите дават примерно годишно разпределение и за двата варианта.

В методическото ръководство се дават примерни варианти за работа по всички уроци от учебника.

Предлагат се и примерни варианти на четири контролни работи, които е препоръчително да бъдат изпълнени след темите „Вспоминаем, обобщаем!“. Повечето от уроците са предвидени за 1 учебен час, но в случаи, когато езиковото развитие на учениците е недостатъчно или представеният граматичен материал е труден за усвояване, има възможност по преценка на преподавателя да се отделят и допълнителни часове.

Авторският колектив на учебната система „Друзья“ има амбицията да работи непрекъснато върху усъвършенстването на създадените модули и декларира своята готовност за сътрудничество с учителите по руски език от цялата страна.

Надяваме се, че колегите и родителите, чиито деца учат руски език по учебната система „Друзья“, ще споделят с нас впечатленията си от работата с нея. В тази връзка предварително благодарим за всички бележки, критики, предложения и мнения относно учебната система. Всички те ще бъдат разгледани с нужното внимание и уважение.

На всички колеги пожелаваме ползотворна работа!

Катя Ганева
Мария Николова
Надя Паунова
Васка Гуджева
Красимир Ангелов

Концепция
за учебника по руски език за 6. клас „Друзья“
в контекста на съвременния комуникативен подход

I. Обучението по руски език в 6. клас

Учебникът за 6. клас „Друзья“ е вторият учебник от системата „Друзья“, предназначена за обучението по руски език като втори чужд. Съобразен е с учебната програма по руски език за 5. и 6. клас и Държавните образователни изисквания за учебно съдържание по чужди езици, а също така и с възрастовите особености на учениците, като се отчитат техните възможности за по-осъзнато изучаване на езиковите структури и по-голямата им способност за абстрактно и обобщено мислене.

Като цяло обучението в 6. клас продължава развиването на навиците и уменията, отнасящи се до всички видове речева дейност, като едновременно с това се усвояват основите на руската граматика на по-високо съзнателно равнище. Продължава работата и по актуализиране, попълване и разширяване на пасивния и активния лексически запас.

В 6. клас се разширява запознаването с теорията на езика, като освен понятията *склонение* и *падеж*, въведени в 5. клас, се въвеждат понятията *инфинитив*, *спрежение*, *III склонение*, *бройни* и *редни числителни*. Включването на теорията на езика в обучението по руски език се обуславя от факта, че учениците се намират в условия на трилингвизъм, т.е. налице е натрупан опит от усвояването на родния и първия чужд език, което, от своя страна, е предпоставка за използването на различни стратегически умения, свързани с овладяването на чужд език, изградени са до определена степен стратегии на учене, на по-високо ниво са развити уменията за наблюдение, анализ и обобщение.

II. Цели на обучението по руски език в 6. клас

В основата на учебника отново е заложена концептуалната особеност на съвременния учебник по чужд език за начален етап, а именно: паралелно развитие на четирите вида речеви умения (слушане, говорене, четене и писане) с приоритет на устната реч.

В 6. клас продължава работата върху постигане на следните цели, посочени в учебната програма:

Общи цели:

1. Формиране на личности със знания за света и с широка култура, които познават и зачитат националните и общочовешките норми на поведение и ценности.

2. Изграждане на система от интелектуални умения за развитие на познавателните способности и творческата самостоятелност, позволявайки ú непрекъснато да се образова и самообразова.

3. Формиране на усет и толерантност към културните различия и развитие на умения за социалноотговорно поведение и междукултурно общуване.

Специфични цели:

1. Говорене

- диалогична реч на равнище „оцеляване“;

- основи на монологичната реч: кратко описание, кратко изказване, кратко разсъждение по изучени теми.

2. Четене

- гладко четене на глас;
- умения за проникване в структурата на микротекста и макротекста и връзките в тях като основа за по-нататъшно самостоятелно четене;
- четене наум, общо ориентиране в съдържанието, проследяване на темата, извличане на най-обща идея;
- начални умения за работа с речник.

3. Аудиране

- възприемане на речта на учителя и на кратък текст, прочетен от учителя;
- начално аудиране на механична реч със или без нагледна опора.

4. Писане

- кратко описание и поздравление;
- начални умения за работа с речник.

III. Принципи и подходи

В учебната програма е посочено, че образователната стратегия при изучаването на втория чужд език се определя като **функционално-комуникативна**, а основен подход за подбора и презентацията на езиковия материал е **комуникативно-дейностният подход**.

За успешното реализиране на целите се използват следните методически принципи и подходи, които са актуални в съвременното чуждоезиково обучение:

Комуникативна насоченост на целия процес на обучение, което предполага използването на руския език още в началния етап като средство за общуване и формиране на умения за отнасяне на езиковите средства към определена ситуация. Единица на обучението са не думата и фразата, а **речевият акт**. Под овладяване на езика се има предвид формиране на **комуникативна компетентност** (формиране на способност и готовност за осъществяване на междуличностно и междукултурно общуване с носителите на езика в рамките на определените от програмата теми). Това става възможно чрез паралелното развитие на всичките компоненти на комуникативната компетентност.

Комуникативният подход е неразделно свързан с **дейностния подход**, тъй като комуникацията се осъществява по законите на дейността, а в учебния процес учениците се включват в различни дейности.

Друг основен подход при определяне на целите, подбора на съдържанието, избора на методите и организацията на учебния процес е **личностно-ориентираният подход**.

Този подход предполага съобразяване с личността на детето, отчитане на потребностите, възможностите и наклонностите на ученика на всеки един етап от неговото развитие. Относно съдържанието на обучението личностно-ориентираният подход се проявява в следните насоки: дава възможност на ученика да участва в реално общуване на чужд език чрез усвояване на учебно-комуникативни действия, като се отчитат жизнените му потребности. Ученикът се поставя в центъра на учебния процес, превръща се в активен субект на учебните дейности. При подбора на темите за

обсъждане се апелира към личния опит на ученика, към неговите чувства и емоции, което е предпоставка за стимул към изразяване на собствено мнение и оценка на събитията и героите. Подбират се текстове с проблеми, които вълнуват съвременния ученик. Личностно-ориентираният подход предполага проблемно поднасяне на материала, използване главно на аналитичните методи, благоприятства за формиране на умения за рефлексия. Всичко това става възможно чрез използване на съвременни личностно-ориентирани технологии, които дават превес на груповите форми на работа – обучение в сътрудничество, метод на проектите, формиране на умения за работа с интернет при поставена задача за самостоятелно откриване и споделяне на информация, които са широко застъпени в учебника. При груповите форми на работа се поставят интересни и посилни задачи, а при възможност се осъществяват взаимодействие и взаимопомощ. Личностно-ориентираният подход благоприятства за създаване на оптимална обучаваща и възпитаваща среда.

Когнитивен подход

Познаването на когнитивните закономерности в процеса на овладяването на чужд език и организацията на учебните действия в урока в съответствие с тези особености е важно условие за успешното изучаване на руски език като втори чужд. Използването на когнитивния подход предполага не поднасяне на готови лингвистични знания, а създаване на условия, които да помогнат на ученика по самостоятелен път да открие знанието, воден от потребността за общуване и себереализация. Използването на когнитивния подход способства за по-бързото овладяване на материала, като се съкращава времето за неговата автоматизация. Автоматизацията на навиците вече не е толкова обвързана с голямо количество тренировъчни упражнения, а е в пряка зависимост от правилната организация на учебните дейности.

При работата върху формиране на граматична компетентност отново са актуални двата подхода към езиковите явления: **функционалният** и **системният**, като първият доминира на равнището на семантизацията на езиковите факти и на равнището на автоматизацията и формиране на първоначални навици и умения за употребата им в речта, а вторият на равнището на обобщението.

В учебника е намерил широко приложение един от най-важните принципи на съвременната методика на чуждоезиковото обучение, а именно **принципът на обучение чрез култура**. Езикът на всички равнища и особено от 6. клас нататък се използва непосредствено не само като начин за решаване на ежедневни комуникативни задачи, но и за усвояване на нови знания и докосване до нови реалности. В учебника са търсени и разработени различни начини за постигане на единство между двата компонента на учебното съдържание – **езиковия** и **страноведския (културологичния) компонент**. Информацията за страната и нейната култура се изучава в неразривна връзка с формирането на комуникативни умения и навици, като страноведският материал често служи като интересна и мотивираща съдържателна основа за изучаване на една по-абстрактна материя, каквато е езикът. Така например урокът за великата руска река Волга подготвя учениците за усвояване на превъзходна степен на прилагателните, а урокът за празника Масленица – за усвояване склоненията на прилагателните от ж.р. във В.п. Уроците за Москва подготвят учениците за въвеждане на III склонение на съществителните имена. В учебника са направени много опити за съчетаване на езика

и страноznанието (културата), което е изискване и на комуникативния подход към обучението.

В учебника за 6. клас продължава **ролевата организация на материала**.

Този принцип предполага презентацията на езиковия материал да се осъществява чрез полилог, което дава възможност за презентация и отработване на езиковия материал по формулата Синтез-1 – Анализ – Синтез-2. Работата по тази формула включва следните действия: въвеждане на новия материал чрез неговото естествено функциониране в речта, чрез речеви действия, които са приближени максимално до реалните житейски ситуации. Следва по-задълбочено запознаване със системата на езика чрез наблюдения, анализ, самостоятелно извеждане на правила. Работата завършва със самостоятелна речева практика в реални ситуации.

В учебника намират приложение и добре известните методически принципи за **съзнателност** и **концентричност** при презентацията и отработката на езиковия материал.

IV. Компетентностите в учебника

Постигането на целите става възможно единствено в случай, когато се формират паралелно всички компоненти на комуникативната компетентност: лингвистична, речева, интеркултурна.

Лингвистична компетентност

• Фонетична компетентност

Основната цел в тази област е разширяване и затвърждаване на произносителните, интонационните и свързаните с тях графически умения и навици. Основните задачи са определени в програмата. Те включват затвърждаване на вече усвоени звукове в различни положения и на интонационни конструкции, върху които е работено в 5. клас.

• Формиране на лексическа компетентност

Основната цел на овладяването на новия лексически материал е осмислянето, запомнянето, осигуряване на периодична повторяемост с цел трайното съхраняване на лексическите единици, изграждане на умения и навици за бърз, точен и безпогрешен избор на подходящите думи за предаване на конкретно съдържание и комбинирането им по законите на руския език. За целта са подбрани подходящи средства за семантизация, упражнения, насочени към неутрализиране на интерференцията и към формиране на лексични навици.

• Формиране на граматическа компетентност

Основната цел на формирането на граматическата компетентност е усвояването на посочените в програмата словесни действия (речеви актове) чрез овладяване на определения граматичен материал до равнището на навика.

Задачи на обучението са:

разширяване основните значения на падежите и употребата им с нови предлози, усвояване на множествено число на съществителните и прилагателните в И.п., усвояване склонението на прилагателните в ед.ч., на III склонение на съществителните, на лични и притежателни местоимения, на инфинитива и спрежение на някои глаголи до равнището на автоматизирани действия – навици, които успешно функционират в състава на уменията, усвояването на бройните и редните числителни до 100.

Формиране на умения и навици в областта на устната реч

Аудиране

Формиране на комуникативна компетентност в областта на аудирането

Ученикът:

- разбира кратки диалози по изучените теми;
- разбира при слушане съдържанието на кратки разкази, близки до включените в учебника;
- разбира съдържанието на кратки и достъпни стихотворения.

Говорене

Формиране на комуникативна компетентност в областта на говоренето

Ученикът трябва:

- да бъде в състояние да построява диалогични и монологични изказвания по дадените теми;
- да изяснява местонахождения на обекти, да разпитва за тях минувачи и служебни лица;
- да води диалози в магазини за хранителни продукти, в транспортни средства;
- да участва в диалози на тема семейство, приятели, увлечения;
- да разказва за себе си, за интересите и увлеченията си, за семейството си, да представя приятелите си;
- да описва своето училище и живота в него;
- да използва всички усвоени до момента средства при уточняване на време и пространство;
- да представя накратко минали и настоящи събития, свързани с познати теми;
- да представя страноведската информация, усвоена в съответните уроци.

Четене

Формиране на компетентност в областта на четенето

Ученикът в 6. клас трябва:

- да умее да чете и да разбира несложни в структурно и смислово отношение разкази, достъпни за възрастта му, малко по-трудни в езиково отношение от натрупания до този момент арсенал от езикови средства;
- да проследява последователността на събитията в текстовете, да отделя основните факти и ключови думи, да прогнозира развоя на събитията;
- да разбира кратки стихотворения, които не включват изрази, нуждаещи се от езиков анализ;
- да разбира надписи и упътвания в превозни средства и по улиците на града;
- да разбира съдържанието на поздравителни картички.

Писане

Формиране на комуникативна компетентност в областта на писането

Ученикът трябва:

- да пише кратък елементарен текст с определена комуникативна задача;
- да пише картички и поздравления, кратки писма;
- да използва елементарни езикови средства, правопис и пунктуация.

Речева компетентност

Речевата компетентност се формира:

- чрез упражняване употребата на готови образци;
- чрез задаване и отговор на въпроси към текстове или към диалози;
- чрез четене с определена предварително поставена цел и отговор на въпроси с думи и изречения от текстовете;
- тренировка на речевите образци в близки ситуации;
- преразкази на текстове;
- възстановяване на липсваща реплика в диалози;
- замяна на картини със съответни думи в текстове.

Интеркултурна компетентност

Основната цел при формирането на интеркултурната компетентност е приобщаването на учениците към културата на Русия, което ще разшири техния кръгозор, ще послужи за мотивация при изучаването на руския език, ще спомогне за по-доброто осъзнаване на културата на тяхната собствена страна и желание тя да се представи със средствата на чуждия език. Разбирането, че всички ние сме „еднакви и различни“, е целта на междукултурното общуване, за което способства в най-голяма степен изучаването на чужд език.

V. Учебното съдържание в „Друзья“ за 6. клас

Учебното съдържание в учебника за 6. клас „Друзья“ включва: лексически минимум; граматичен минимум; комуникативен минимум; културоведски и страноведски минимум.

В **комуникативния минимум** са включени: словесните действия, посочени в програмата и подлежащи на овладяване, модели на типични диалогични и монологични изказвания в рамките на изучения материал и в рамките на посочените теми, ситуации, които конкретизират целите.

Лексическият минимум е разработен в съответствие с изискванията на програмата и е с обем около 300 нови лексически единици, в съответствие е с темите, фиксирани в програмата, и ситуациите, включени в комуникативния минимум.

Граматичният минимум включва задължителния материал, представен в програмата. Това са преди всичко правила, разширяващи значения на падежите и предлозите, склоненията на прилагателните в ед. ч., склонение на личните и притежателните местоимения, I и II спрежение на глагола, бройни и редни числителни до сто, наречия за време и място. Граматическият материал е представен в минимума чрез правила и парадигми, допълнени с описания на функционално равнище – модели, образци, указания, инструкции и т.н.

За да се обезпечи и подпомогне практическото усвояване на граматиката, правилата, когато това е възможно, са представени паралелно и на лексическо равнище в рамките на словосъчетанията с най-употребителните глаголи или съществителни.

Страноведски минимум и минимум, отнасящ се до представяне на руската култура.

В учебника материалът със страноведски характер е широко застъпен. Застъпена е тезата, че страноведският материал трябва да служи като основа за изучаване

и овладяване на езиковия материал, включен в минимумите, да бъде подчинен на идеята за реализация на практическите и общообразователните цели в единство. Страноведският минимум включва запознаване с историята и забележителностите на Москва, сведения за руските празници, обичаи, традиции, първоначална информация за географията на Русия, за руската природа и изкуство.

VI. Структура на учебния комплект „Друзья“ за 6. клас

Комплектът включва: учебник, тетрадка за самостоятелна работа, методическо ръководство, аудиокасета.

Учебник

Учебникът е построен на тематико-ситуативна основа. За успешното реализиране на учебното съдържание способстват следните подходи: **ситуативно-тематичният**, **концентричният** и **функционално-системният**. В учебника са включени следните глобални теми, около които са организирани дейностите, насочени за формиране на съответните компетентности: *„Летние каникулы“*, *„Школа“* (*на уроке и на перемене*), *„Время“* (календарно време, метеорологично, астрономическо), *„Зимние праздники“*, *„Город. Транспорт“*, *„Еда“*, *„Внешность. Характер“*, *„Интересы, увлечения, занятия“*, *„Покупки. Магазины“*, *„Как мы общаемся?“*. Почти всяка от глобалните теми завършва с текстове, които служат за формиране на компетентността в областта на четенето. Темите са интересни, комуникативно ориентирани и съответстват на интересите и възрастовите особености на учениците. В учебника са включени 4 обобщителни урока под наслов *„Вспоминаем. Обобщаем“*. Те са предназначени за затвърждаване, обобщаване и систематизиране на лексическия и граматическия материал. Страноведският материал се въвежда или в специални уроци (например в *„Здравствуй, Масленица!“*, *„Две столицы“*, *„Издалека долго течёт река Волга...“*), или в отделни части от урока (например откъса от стихотворението на Пушкин *„Осень“*, информация за *„Старый новый год“*, за езерото Байкал и т.н.). В учебника широко са представени различните аспекти от руската култура (пословици, фразеологизми, формули от РРЕ, имена на детски писатели, реалии от руската кухня, традиция за приготвяне на чай, понятието *„сладкий стол“*). В сравнение с 5. клас културологическият аспект се разширява, по принцип целият учебник е построен върху културоведски и страноведски материал: децата общуват със свои връстници от Русия, усвояват знания за оценките на учениците, за първия учебен ден в Русия, наречен *„День знаний“*, запознават се с руските празници, учат се самостоятелно да откриват информация.

Както вече бе споменато, езиковият материал се въвежда главно чрез полилог, а при семантизацията на граматичните правила се въвеждат рубриките *„Наблюдайте“* и *„Запомните“*. Граматическият материал се въвежда не по правилата на парадигмата, а се следва принципът за ситуативната честотност, т.е. въвеждането следва ситуациите, в които най-често се среща речевата интенция. При работата върху новия материал (лексичен и граматичен) почти във всички уроци се следват следните стъпки: въвеждане на ролевия принцип, формиране на лингвистична компетентност главно чрез аналитични методи, формиране на речева компетентност, което включва употребата на новия материал в близки ситуации, и формиране на комуникативна и

интеркултурна компетентност. Основното средство за семантизирането на лексиката е нагледността, а в текстовете се използва езиковата и контекстуалната догадка.

Типове и видове упражнения в учебника

В учебника се използват различни типове и видове упражнения. Основните сред тях са **речевите** и близките до тях усъвършенствани **езикови** упражнения, **интерактивните** упражнения, **речекомуникативните** (псевдокомуникативни), **комуникативните** упражнения. Преобладават комуникативните и речекомуникативните упражнения. Те са повече от половината от всички други видове.

Интерактивните упражнения (изпълнение на дейности в групи в атмосферата на взаимопомощ и взаимодействие) заемат определено място както на уроците по четене, така и на уроците за овладяване на нов езиков материал.

Псевдокомуникативни са упражненията, които предполагат овладяване чрез изпълнение на отделни речеви действия (помолете за нещо, съгласете се с нещо, потърсете информация за нещо и т.н.), които са включени в учебните програми. Тези упражнения са подходящи за формиране на навици на комуникативна основа.

Комуникативните упражнения способстват в най-висока степен за формирането на комуникативната компетентност. Такива са: провеждане на диалогично или монологично изказване по зададен смисъл, по ключови думи, по ситуации, по зададени теми; оценка на поведение, събития; представяне и аргументиране на собствено мнение; театрализация на текстове, провеждане на ролеви игри и т.н.

В учебника за 6. клас за пръв път се въвежда **проектът** по определена тема. Въвеждането става чрез краткосрочния проект за река Дунав непосредствено след темата за Волга в урока *„Самый, самая…“* (*„Все мы исследователи“*).

В учебника са представени различни типове уроци.

Комплексни уроци:

- с основна насоченост към формиране на навици в процеса на овладяването на нови езикови и речеви средства и правила за тяхното функциониране в речта;
- с основна насоченост към формиране на навици и умения за развитие на говоренето (диалогична и монологична форма);
- с основна насоченост към овладяване на навиците за четене и разбиране;
- обобщителни уроци;
- с основна насоченост към усвояване на страноведски материал.

Текстовете в учебника

Тъй като учениците се срещат с руския език главно по време на часа, то именно текстовете най-често са източник на знания, необходими за успешното сътрудничество и интеграция в съвременното общество без граници.

В учебника са включени адаптирани текстове от руски писатели, приказки и авторски текстове. Тъй като учениците в 5. клас вече са овладели в основни линии техниката на четене, в 6. клас текстовете са по-сложни и по-слабо адаптирани и служат главно за развиване на уменията за четене с различни равнища на възприемане на инфор-

мацията. Независимо от това и в този учебник са включени някои упражнения, които имат за цел да развиват навиците за четене (възстановяване на пропуснати думи, на думи, заместени от картини, упражнения за интониране, упражнения за скорост на четене).

Авторските текстове (основно полилози) служат за въвеждане и затвърждаване на езиковия материал.

Текстовете, предложени в учебника, съответстват на комуникативно-познавателните интереси и потребности на учениците, на техния езиков опит. Те съдържат различна информация, разглеждат проблеми, които вълнуват децата, апелират към чувствата и емоциите им, способстват за откриване на нова култура. Героите от текстовете играят, учат, спорят, хитруват, пътешестват, готвят се за празници, конкурси.

Текстовете в учебника позволяват прилагането на различни учебни стратегии и позволяват на ученика да разбере:

- спецификата и предназначението на текста;
- да се ориентира в текста в съответствие с поставената задача;
- да извлича информация на различни равнища;
- да използва компенсаторни стратегии (досещане за значението на новите думи от контекста, по аналогия с думите от родния език, по словообразователни елементи, да не обръща внимание на непознатата лексика, която не заема в текста ключови позиции, да използва опори – ключови думи, рисунки, илюстративен материал).

Уроците за четене се разработват в следните структурни звена:

• **предтекстова работа** (подготовка за четене) има за цел да стимулира и да пробуди интереса, да облекчи разбирането, да формира умения за прогнозирането на съдържанието според заглавието;

• **четене на текста и паралелно изпълнение на задачи по текста:**

- не трябва да се забравя, че текстът винаги се чете с определена цел, затова преди четенето се поставя комуникативна задача;
- повторното четене на текста или на отделни абзаци винаги е съпроводено с допълнителна задача. Системата от упражнения на този етап е подробно разработена в учебника.

• **следтекстови упражнения:**

- система от упражнения за проверка на разбирането;
- делене текста на части, съставяне на план;
- задачи, насочени към развитие на умението за интерпретация на текста, за изказване на лично мнение по проблемите, за оценяване на информацията, за споделяне на информацията с други хора и т.н.

Работи се върху думите за пасивна и активна употреба.

В края на учебника е включен в системен вид, т.е. обобщен на системно равнище, справочен материал за значението и граматическите признаци на изучените граматически явления.

Тетрадката за самостоятелна работа е предназначена за упражняване и затвърждаване на преподадения лексически и граматически материал. Широко са при-

ложени интерактивните методи – различни видове кластери, сравнителна диаграма, целенасочено четене с писмена фиксация на информацията.

Методическото ръководство включва:

- концепция за системата „Друзья“;
- разработка на отделните уроци;
- приложение (варианти на контролни работи);
- песни и текстове за аудиране;
- лексически минимум;
- примерно годишно разпределение.

Аудиокасетата включва запис на текстове, стихотворения и песни.

При разработването и на втория учебник от системата „Друзья“ авторският колектив се стремѐше към съчетаване на положителния български опит в областта на изучаването на руския език със съвременните тенденции в областта на чуждоезиковото обучение. Учебникът е комуникативно ориентиран и съдържа основните характеристики на съвременен учебник по чужд език.

Примерни разработки на уроците

Тема: Школьный двор гудит, как улей...

I. Цели:

Потопяване в атмосферата на руския език чрез темата за първия учебен ден, която е актуална и вълнуваща за учениците. Развиване на устната монологична и диалогична реч на учениците.

Лингвистична компетентност

- **Фонетична компетентност:**

Усъвършенстване на навиците за интониране: ИК-1, ИК-2.

- **Лексическа компетентност:**

Актуализиране на лексиката по темите: *„Школа“* и *„Знакомство“*.

Речева компетентност:

Актуализиране на формулите от руския речеви етикет при запознаване.
Усвояване на формулите от руския речеви етикет в ситуация приветствие при среща с приятел и възрастен човек.
Формиране на умения за извличане на информация от текст.
Формиране на умения за съотнасяне на картини с информация от текста.

Комуникативна компетентност:

Самостоятелно използване на лексиката и на речевите образци в ситуации на реално общуване.
Формиране на умения за съставяне на кратък разказ за първия учебен ден в училище.

Интеркултурна компетентност:

Запознаване с моменти от ученическия живот на децата в Русия (празникът *„День знаний“*).

II. Ход на урока:

Урокът е предвиден за **два учебни часа**.

1. Урокът може да започне с беседа, по време на която се използват изразите от рубриката *„Школа вежливости“*. Изяснява се, че това е начинът на общуване при учтивите хора.
2. Работи се по аудиране. Прослушва се стихотворението от упр. 1 със задача: учениците да открият в него вежливите думи и изрази.
3. Семантизира се новата лексика.
4. Учениците самостоятелно прочитат стихотворението, отговарят на въпроса преди текста.
5. Учениците отговарят на въпросите след стихотворението. След отговора на последния въпрос още веднъж се обръща внимание на това, че учителката и учениците учтиво се поздравяват.
6. Разглежда се рубриката *„Школа вежливости“*. Може класът да се раздели на групи: едната – *Что говорим близкому другу?*; другата: *Что говорим взрослому человеку?*. Всяка от групите информира за прочетеното.

7. Изпълняват се упр. 2 и 3 от учебника и упражненията от тетрадката за самостоятелна работа (ТСР) за вежливото обръщение.
8. Стихотворението в упр. 4 служи за преход към запознаване със страноведската информация.
9. Знак *„Наблюдайте!“*. Учениците четат сами и отговарят на съответните въпроси. Учителят преди това ги насочва към написаното в каре.
10. За затвърждаване на конструкцията *к о г д а? + Р. п.* може да се попита *Когда кончается учебный год в Болгарии?* и да се даде за домашна работа на учениците да потърсят информация за отговор на въпроса *Когда кончается учебный год в России?*
11. Следва се ходът на урока в учебника и ТСР.
12. По-специално внимание да се обърне на упр. 7 и написаните в каре реплики за запознаване. При наличие на време няколко двойки ученици в класа може да разиграят сценка „Запознаване“.

Тема: Как каникулы прошли...

I. Цели:
Актуализиране на знанията за падежите на функционално и системно равнище.
Развиване на устната монологична и диалогична реч на учениците.

Лингвистична компетентност:

• Фонетична компетентност:

Усъвършенстване на навиците за интониране: ИК-1, ИК-2.

• Лексическа компетентност:

Актуализиране на лексиката по темата *„Каникулы“*.

• Граматическа компетентност:

Преговор на изучените граматични конструкции за изразяване на място, посока на действието и начин на пътуване с превозно средство.

Речева компетентност:
Употреба на речевите модели: Где ты был? Куда ты ездил? На чем ты ездил? в различни ситуации.

Комуникативна компетентност:
Усъвършенстване на навиците за отговор на въпроси с цел изясняване на разбирането.
Използване на речевите модели в ситуации, близки до реалните.

II. Ход на урока:
Урокът е предвиден за **един учебен час**.

1. Урокът може да започне с беседа за лятото и есента, по време на която да се направи сравнение между тях: въздух, слънце, небе...
2. Прослушва се стихотворението от упр. 1 и учениците отговарят на въпроса преди него.
3. Учениците прочитат самостоятелно стихотворението и отговарят на въпросите след него.
4. Писмата от упр. 2 се прочитат и се отговаря на двата въпроса преди тях.

5. Всяко от писмата се разглежда поотделно като минитекст. Преди прочита на писмото се задава въпросът за посока на движение. След прочита се задават доуточняващи въпроси с *куда?* (ако има такива) и се отговаря на въпросите, изискващи отговор с място на действието.
6. Разглежда се рамката *„Вспомните!“*. След прочита на правилото там, където е възможно, учениците да допълнят със свои примери.
7. Следва се ходът на урока в учебника и ТСР.
8. Да се обърне внимание на каре то след упр. 5 *„Ездить на чём?“*. Може да се запишат на дъската още примери, които учениците сами ще дадат.
9. На края на урока може да бъде проведена играта ***„Трёхшаговое интервью“***. Класът се разделя на три групи. Всяка група получава задача, която е крачка (шаг) от общото интервю. Например:
1 шаг: Узнайте у друга/подруги где он/она отдыхал/а? Куда ездил/а? На чём ездил/а? Что там делал/а? (Първата група задава тези въпроси на втората. Втората група отговаря.)
2 шаг: Поменяйтесь ролями. (Двете групи си разменят ролите – втората група задава въпроси, първата – отговаря.)
3 шаг: Поделитесь с классом информацией. (Третата група слуша първите две групи, а след това съобщава за получената информация. Предварително учениците могат да бъдат разпределени в зависимост от това за какво ще съобщават.)
Летом Иван/Нина отдыхал/а на море/в горах, а Стоян отдыхал в лагере.
Иван/Нина ездил/а на море/в горы на поезде/на машине, а Стоян ездил в лагерь на автобусе.
Во время каникул Иван загорал на пляже, Нина собирала ягоды, а Стоян играл в футбол.

Тема: Как найти Игоря?

I. Цели:
Актуализиране на знанията за падежите на функционално и ситемно равнище.
Развиване на устната диалогична реч на учениците.

Лингвистична компетентност:

- **Фонетична компетентност:**

Усъвършенстване на навиците за интониране: ИК-1, ИК-2.

- **Лексическа компетентност:**

Актуализиране на лексиката по темата *„Каникулы“*.

- **Граматическа компетентност:**

Преговор на основните падежни значения.

Речева компетентност:
Използване на формулите от руския речеви етикет при разговор по телефон.
Трениране на езиковия материал в различни ситуации.

Комуникативна компетентност:
Развиване на умения за водене на разговор в диалогична форма; бързина на реакцията; усет за следващата реплика.
Формиране на умения за продуциране на кратък разказ за лятната ваканция.

III. Ход на урока:
Урокът е предвиден за **един учебен час**.

1. Урокът може да започне с беседа за летния отдих на учениците.
2. Беседата продължава с припомнянето на писмата на учениците от предишния урок и отговор на въпросите: *Куда ездили ребята? Где они отдыхали?* Следва преход към новата тема с въпросите: *Где отдыхал Витя? С кем он там познакомился?*
3. Диалогът от упр. 1 се прочита наум. Отговаря се на въпроса преди него. Следват отговорите и на въпросите след диалога.
4. Преди да се изпълни упр. 2, необходимо е да се припомни и запише на дъската управлението на глаголите от рубриката *„Запомните!“*. Учениците да образуват свои словосъчетания.
5. След възстановяването на диалозите от упр. 3 учениците може да направят подобни за себе си.
6. Да се обърне внимание на хода на упр. 5. Този методически похват – *„Трёхшаговое интервью“* – може да се използва и в други уроци по преценка на учителя.
8. Кластерът (схемата) в ТСР може да се даде за домашна работа.

Тема: Строим слово

I. Цели:
Изграждане на знания за граматичната система на руския език на по-високо съзнателно ниво.
Усвояване на начините на словообразуване в руския език.

Лингвистична компетентност:

- **Граматическа компетентност:**

Запознаване с морфемния строеж на думата.
Осъзнаване на връзката между отделните части на думата.
Образуване на сродни думи.
Усвояване на съответната терминология на руски език.

II. Ход на урока:
Урокът е предвиден за **един учебен час**.

1. Урокът започва с прочитане на разговора между двата корена (упр. 1), отговаря се на въпроса преди текста.
2. Пристъпва се към запознаване с частите на думата в следния ред:

а) разглежда се схемата с дървото, по нея се прочитат думите, които се образуват. Едновременно с това се усвоява и терминологията около словообразуването – знакът *„Внимание!“*;

б) отново се разглежда дървото и се назовават със съответните термини частите на думата, например: *Вода: вод – это корень, -а – это окончание...*
3. Упр. 2–6 и упр. от ТСР служат за затвърждаване на съответния материал.

Тема: Я теперь не Андреев...

I. Цели:

Формиране на умения за четене и осмисляне на текст чрез прилагане на различни учебни стратегии. Развиване на навици за четене и интониране на текст.

Лингвистична компетентност:

- **Лексическа компетентност:**

Обогатяване на речниковия запас на учениците по темата *„Школа“*.
Усвояване на редните числителни имена на лексическа основа.

Речева компетентност:

Формиране на умения за извличане на основна информация от текста. Отговори на въпроси на ниво съдържание.
Формиране на умения за използване на компенсаторни стратегии (езикова догадка, контекстуална догадка, опора върху илюстративен материал).

Комуникативна компетентност:

Формиране на умение за изказване на лично мнение.

Интеркултурна компетентност:

Усвояване и споделяне на информация за оценките на учениците в Русия.
Усвояване на информация за начина на изписване на руските имена и фамилии в официални документи.

II. Ход на урока:

Урокът е предвиден за **два учебни часа**.

1. Урокът може да започне с беседа за училището. По време на беседата да се припомни кога започва учебната година в Русия и как се казва този ден. Учениците четат въвеждащите думи към урока. Да се семантизират думите *дневник, журнал, номер по списку*.
2. Изпълнява се упр. 1, след отговора на въпроса в края на упражнението се дава информация за подредбата на имената в училищния дневник в Русия.
3. Същия списък учениците подреждат според реда на имената в българското училище (упр. 2). Да се обърне внимание на редните числителни. Всеки ученик да каже: *какой он по счету в классном журнале.*
4. Текстът се чете на части, като се отговаря на въпросите преди и след него.
5. След прочита на втората част се изпълнява упр. 6, което цели да се насочи вниманието на учениците към определени изрази в текста.
6. Разделянето на групи в упр. 7 може да стане според възможностите на учениците, по преценка на учителя или по случаен признак.
7. Работата върху текста завършва с беседа по него и с изказване на собствено мнение от всеки ученик.
8. Подходящо е текстът да бъде инсениран по отделни моменти.

Тема: Очень важная часть речи

I. Цели:

Продължаване на работата върху изграждане на знания за граматичната система на руския език на по-високо съзнателно ниво.

Лингвистична компетентност:

• Фонетична компетентност:

Усъвършенстване на навиците за интониране: ИК-1, ИК-2.

• Лексическа компетентност:

Актуализиране на лексиката по темата *„Школа“*.

• Граматическа компетентност:

Усвояване на граматичните категории лице, число и спрежение на руския глагол.

II. Ход на урока:

Урокът е предвиден за **един учебен час**.

1. Урокът започва с беседа, по време на която се изяснява какво обича и не обича да прави момчето от разказа *„Я Андреев“*, какво обичат и не обичат да правят самите ученици.

2. Разглеждат се снимките (упр. 1) и се изяснява какво правят децата на тях.

3. Със стихотворението (упр. 1) се прави преход към изучаването на глагола като част на речта.

4. Следва запознаване с правилата. С упр. 2 учениците самостоятелно правят извод, че окончанията на глагола се изменят в зависимост от лицето и числото му.

5. В упр. 3 устно се попълват пропуснатите местоимения. (При затруднение се обръща внимание на окончанието на глагола.)

6. Следва запознаване с понятието спрежение на глагола. Новите знания се затвърждават с упражненията до края на урока.

Ключ за упр. 5.

Чайки садятся на воду – будет тепло.
Вороны спят на дереве – к теплу, летают и кричат к – дождю.
Рыба выскакивает из воды – перед дождём.
Звёзды ярко горят – к теплу, мигают – к дождю.

Ключ за упр. 8

Трудолюбивый дятел стучит. Быстрая белка перелетает. Белый заяц бегает и оставляет на снегу следы. Рогатый лось бродит. Бурый медведь спит.

Тема: На уроке

I. Цели:

Въвеждане на инфинитива на глагола на лексическа основа.

Лингвистична компетентност:

• Фонетична компетентност:

Усъвършенстване на навиците за интониране: ИК-1, ИК-2.

• **Лексическа компетентност:**

Актуализиране на лексиката по темата *„Школа“*.

Усвояване семантиката на глагола *писать* с различни представки.

• **Граматическа компетентност:**

Усвояване на речевия модел *Какой урок?* и употребата му с Р.п.

Усвояване употребата на инфинитива на глагола с наречията *можно* и *нельзя*.

Речева компетентност:

Усвояване семантиката на руските фразеологизми *Лететь как на крыльях* и *Плестить словно с гирями на ногах*.

Тренировка на речевите модели в различни ситуации.

II. Ход на урока:

Урокът е предвиден за **един учебен час**.

1. Урокът може да започне с беседа, по време на която да се засегне въпросът за отношението на учениците към училището: кой обича и кой не обича да ходи на училище.

2. Последният въпрос е преход към запознаване с фразеологизмите от упр. 1. Те се семантизират.

3. Учениците още веднъж отговарят на въпроса *Как идут в школу?*, но като употребяват фразеологизмите.

4. Следва се ходът на урока в учебника и ТСР.

5. Да се обърне внимание на фразата *„Урок ч е г о?“* от рубриката *„Запомните!“*. Може да се въведат още учебни предмети при наличие на време и да се направи устно упражнение *„Какой урок?“* по следния образец: *Я учу русские слова. У меня...; Я пишу сочинение на английском языке. У меня...*

6. След упр. 8 да се обърне внимание на словообразуването. Да се обясни на учениците, че *писать* означава незавършено действие, а всички глаголи с представки показват завършено действие.

Тема: На перемене

I. Цели:

Продължаване на работата върху изграждане на знания за граматичната система на руския език на по-високо съзнателно ниво.

Лингвистична компетентност:

• **Фонетична компетентност:**

Усъвършенстване на навиците за интониране: ИК-1, ИК-2.

• **Лексическа компетентност:**

Актуализиране на лексиката по темата *„Школа“*.

• **Граматическа компетентност:**

Усвояване на инфинитива на глагола.

Речева компетентност:

Трениране употребата на инфинитива в различни позиции.

Комуникативна компетентност:
Употреба на новия материал в естествени ситуации от реалния живот на ученика.

II. Ход на урока:
Урокът е предвиден за **един учебен час**.

1. Урокът може да започне с беседа по темата „Школа“. По време на беседата да се обсъди училищният режим. Учениците да изкажат мнение кой момент от този режим най-много им харесва.
2. Разглежда се картинката от упр. 2. Учениците отговарят на въпроса в упражнението.
3. Вниманието на учениците се насочва към рисунката на мравката до стихотворението с въпрос: *Почему муравей смотрит на ребят изумлённо? На что похожа школа?* Семантизират се думите *похожа* и *муравейник*.
4. Стихотворението от упр. 1 учениците прочитат самостоятелно и отговарят на въпроса преди него.
5. Чрез разказа на учениците за това, което правят през междучасието, и съветите на учителя (упр. 3) се цели да се направи съпоставка между глагола в личната му форма и неговия инфинитив. Например: *Ученик: Я бегаю (по коридору). Учитель: Нельзя бегать.* Прави се извод, че глаголите от 1 група (в лична форма) показват кой извършва действието, а глаголите от 2 група (в инфинитив) само обозначават действието.
6. Въвежда се понятието *неопределённая форма глагола (инфинитив)*.
7. Изпълнява се упр. 4 и се прави извод за окончанията на глаголите в инфинитив.
8. Новите знания се затвърждават с упражненията до края на урока.

Тема: О Юрке, носороге и математике

I. Цели:
Развиване на умения за четене и прилагане на различни стратегии при осмисляне на информацията от текста.
Развиване на устната монологична реч на учениците.

Лингвистична компетентност:

- **Фонетична компетентност:**

Усъвършенстване на навиците за интониране: ИК-1, ИК-2.
Развиване на техническите навици за четене.

- **Лексическа компетентност:**

Актуализиране на лексиката по темата *„Школа“*.

Речева компетентност:
Формиране на умения за проследяване съдържанието на текста и възстановяване последователността на действията.
Формиране на умения за отделяне на информация, която да потвърждава или отрича факти от съдържанието.
Формиране на умения за използване на компенсаторни стратегии.

Комуникативна компетентност:
Формиране на умения за разкриване на причинно-следствените връзки между събитията и на умения за определяне на главната идея.

II. Ход на урока:
Урокът е предвиден **за два учебни часа**.

1. Урокът започва с беседа за това как децата се подготвят за училище: *Сами пишут домашние задания или им помогают? Кто им помогает? Случалось ли им списывать домашнее задание у друзей? Если списывали, почему они это делали? Не могли сами справиться или им не хватило времени?*
2. Преминава се към четенето на текста от учителя, като предварително се задава въпрос по съдържанието на първия абзац.
3. Учениците четат следващата част самостоятелно. Провежда се беседа по съдържанието (въпросите след текста и упр. 2, 3 и 4).
4. Упр. 5 цели по-задълбочено вникване в текста.
5. Упр. 6 цели развиване на навик за ориентация в текста на ниво смисъл.
6. Възстановява се редът на действията (упр. 7). Учениците отначало четат всяка част изразително, а след това – най-смешните моменти според тях.
7. Накрая се изяснява какви други заглавия подхождат за този текст.

Тема: Вчера, сегодня, завтра

I. Цели:
Въвеждане в темата *„Время. Календарь”*.

Лингвистична компетентност:

- **Фонетична компетентност:**

Усъвършенстване на навиците за интониране: ИК-1, ИК-2.

- **Лексическа компетентност:**

Усвояване на лексиката по темата, посочена в лексическия минимум.

- **Граматическа компетентност:**

Актуализиране на знанията за употреба на дните от седмицата с В.п. при изразяване на време.
Усвояване на начините за изразяване на време с Р.п.

Речева компетентност:
Трениране употребата на новия езиков и лексически материал в различни ситуации.

II. Ход на урока:
Урокът е предвиден за **два учебни часа**.

1. Урокът започва с преговор на дните на седмицата. Изяснява се: *Какой сегодня день недели?*
2. Семантизацията на новата лексика става чрез беседа: *Какой день был вчера (позавчера)? Какой день будет завтра (послезавтра)?*

3. Изпълнява се упр. 1 и се отговаря на въпросите преди и след него.
4. Новата лексика се затвърждава с упр. 2 и 3. Отговорът на въпроса в упр. 3 се дава след замяната на отбелязаните дни от седмицата с думите, дадени след упражнението.
5. Упр. 4 цели запознаване с новите речеви образци: *Какое сегодня число?; Когда? (Какого числа?)*.
6. След запознаване с правилото в карето *„Запомните!“* може по верижка да се проведе играта *„Кто быстрее?“*. По време на играта се прави рефлексия върху *Какое число?* и *Когда? (Какого числа?)*. Учителят назовава различни дати. Учениците отговарят кога е било определено събитие със същата дата. Играта може да се проведе и с отбори, избрани по случаен принцип, по редици и т.н.
7. Новият материал се затвърждава с упражненията до края на урока.

Тема: Третье место в стиле баттерфляй

I. Цели:
Продължаване на работата върху изграждане на знания за граматичната система на руския език на по-високо съзнателно ниво.
Развиване на устната монологична реч на учениците.

Лингвистична компетентност:

- **Фонетична компетентност:**

Усъвършенстване на навиците за интониране: ИК-1, ИК-2.

- **Граматическа компетентност:**

Усвояване на числителното име.
Въвеждане на понятията бройни и редни числителни.
Усвояване спрежението на глагола *заниматься* и употребата му с Т.п.

Речева компетентност:
Формиране на умение за ориентиране в съдържанието на текст с помощта на рисунки.
Формиране на умение за самостоятелно откриване значението на глаголите *выигрывать/проигрывать* от контекста.

Комуникативна компетентност:
Формиране на умение за съставяне на кратък разказ за заниманията със спорт с помощта на различни опори.

II. Ход на урока:
Урокът е предвиден за **един учебен час**.

1. Урокът може да започне с беседа обичат ли учениците часовете по физическо възпитание и спорт. Какво им харесва повече – да се състезават индивидуално в някои дисциплини от леката атлетика или отборно в спортни игри. Например: *Любите ли вы уроки физкультуры? Что вам больше нравится – соревноваться, кто быстрее бегает, выше прыгает или дальше бросает мяч? Или принимать участие в спортивных играх в составе команды?*
Уточнява се какви спортни игри са научили в часовете по физкултура. Спортуват ли извън училище.

2. За преход към новата тема може да послужи въпросът: *Занимается ли кто-нибудь в вашем классе плаванием?*
Прочитат се уводните думи към урока, разглеждат се снимките и се изяснява какви стилове плуване съществуват.
3. Семантизацията и въвеждането на новата лексика става с разглеждането на картинката и изпълнението на задачите към нея (упр. 1).
4. Упр. 2. обръща внимание на рода на думата *медаль* (ж.р.). Отново вниманието на учениците се насочва към рисунката и се отговаря на въпроса: *У кого какая медаль будет?*
5. Усвоява се спрежението и управлението на глагола *заниматься ч е м?* Т.п. (упр. 3).
6. Употребата на новата лексика в друга ситуация става с упр. 4 и 5.
7. Текста от упр. 6 учениците прочитат самостоятелно и отговарят на въпросите преди и след него.
8. След запознаване с правилото за числителното име може да се направи устно следното упражнение: учителят назовава различни по вид числителни, учениците определят техния вид.

Тема: Какая будет завтра погода?

I. Цели:
Въвеждане в темата *„Погода“*.
Развиване на устната монологична реч на учениците.

Лингвистична компетентност:

- **Лексическа компетентност:**

Усвояване на лексиката по темата, посочена в лексическия минимум.

Речева компетентност:
Трениране на речевите модели и новата лексика в различни ситуации.

Комуникативна компетентност:
Пренасяне на усвоените речеви модели в реални ситуации от живота на ученика.

II. Ход на урока:
Урокът е предвиден за **два учебни часа**.

1. Урокът може да започне с беседа за времето в моя ден. Въвежда се думата погода. Отговаря се на въпросите: *Какая сегодня погода? Хорошая или плохая? Почему хорошая? Почему плохая? (Выберите: идет дождь, дует ветер, светит солнце, на небе облака).*
2. Беседа: *Что можно делать, когда погода хорошая?* Учениците сами употребяват конструкцията *можно + инфинитив*. По време на беседата да се стигне до *„можно пойти в поход“*. Това е преход към упр. 1.
3. Учениците четат самостоятелно разговора между Славик и дядо му. Отговарят на въпросите преди и след него.
4. Семантизира се новата лексика (упр. 2). След това учениците сравняват прогнозата на метеоролога и информацията от интернет. Оказва им помощ *Словарик погоды*.
5. Целта на упр. 3 е не само да се назоват дрехите, необходими за похода, но и да се изясни, че те са необходими според метеорологичната прогноза.

6. Упр. 4, 5, 6, и 7 предполагат използването на новата лексика в други ситуации.
7. Упр. 8 – първо се разглеждат рисунките. Прави се коментар кое момче какво време обича и тогава се четат диалозите.

Тема: Листья сыплются дождём

I. Цели:
Продължаване на работата върху изграждане на знания за граматичната система на руския език на по-високо съзнателно ниво.
Въвеждане в темата *„Осень“.*
Развиване на устната монологична реч на учениците.

Лингвистична компетентност:
Усвояване на прилагателните от м.р., ж.р. и ср.р. в И.п. ед. и мн. число.

- **Лексическа компетентност:**

Актуализиране на лексиката по темата *„Погода“.*

- **Граматическа компетентност:**

Усвояване на прилагателните от м.р., ж.р. и ср.р. в И.п. ед. и мн. число.

Речева компетентност:
Трениране на новия материал в различни ситуации.

Интеркултурна компетентност:
Запознаване с руския художник Левитан и картината *„Золотая осень“.*

II. Ход на урока:
Урокът е предвиден за **един учебен час**.

1. Урокът може да започне с гатанката на Пламен от предишната година: *Что за птица по небу мчится? У нее четыре крыла, на каждом крыле – по три пера.*
Изяснява се: *Что это за птица? (год); Что такое – четыре крыла? (времена года); Что такое – три пера? (месяцы).*
2. Учителят прочита стихотворението от упр. 1, учениците отговарят на въпроса преди него.
3. Учениците прочитат стихотворението самостоятелно, отговарят на въпросите след него.
4. Вниманието на учениците се насочва към картината на Левитан (упр. 2). Те самостоятелно търсят и намират съответствия в описанието на есента между стихотворението и картината.
5. Прочита се съчинението на ученик (упр. 3) и се прави извод, че то е бедно и неточно, защото липсват прилагателни имена. С помощта на *слова-помощники* учениците правят по-точно и по-изразително описание. Към всяко получено словосъчетание се задава въпрос. Прави се извод за съгласуването на прилагателните и съществителните имена по род, число и падеж.
6. Правилото в рамката насочва вниманието на учениците към въпросите и окончанията на прилагателните в И.п. Разглеждайки таблицата, учителят обръща внимание на прилагателните имена с мека основа (*-ий, -яя, -ее*).

7. За затвърждаване на материала служат упр. 4–7. Упр. 6 може да се изпълни по верижка устно в клас, а след това да се даде за домашна работа.

Тема: В багрец и в золото одетые леса...

I. Цели:

Разширяване на темата *„Осень“*.

Развиване на устната монологична реч на учениците.

Лингвистична компетентност:

- **Лексическа компетентност:**

Актуализиране на лексиката по темата *„Погода“*.

Речева компетентност:

Формиране на умения за сравняване признаците на ранната и късната есен.

Развиване на умения за самостоятелно откриване смисъла на пословици за есента.

Формиране на умения за определяне на настроението в поетично произведение.

Интеркултурна компетентност:

Запознаване с откъс от произведението на А. С. Пушкин *„Осень“* и със стихотворението на А. Плещеев *„Осень“*.

II. Ход на урока:

Урокът е предвиден за **един учебен час**.

1. Урокът може да започне с беседа по темата *„Осень“* и играта *„Наведите порядок и согласуйте“*. Учениците съгласуват съществителни и прилагателни имена по род и число.

день	русск...
небо	зелён...
воздух	золот...
солнце	син...
ветер	маленьк...
листья	тёмн...
природа	багрян...
речка	тускл...
трава	бел...
берёза	ясн...
наряд	молод...
лес	сильн...
деревня	свеж...
облака	тёпл...

2. Въвеждат се понятията *ранняя осень/поздняя осень*. Учениците самостоятелно назовават признаците на ранна и късна есен, като използват словосъчетанията, получени при играта.

3. Преминава се към прослушване на стихотворението *„Осень“* на А. С. Пушкин и се отговаря на въпроса преди него.
4. Учениците четат самостоятелно стихотворението, отговарят на въпроса от упр. 2. Всеки ред от доказателствата се отнася към съответния ред от стихотворението на Пушкин.
5. С упр. 3 се прави извод защо А. С. Пушкин е обичал есента.
6. Всеки ученик може да изрази впечатлението си от стихотворението с изпълнението на упр. 4.
7. Прослушва се стихотворението *„Осень“* на А. Плещеев, отговаря се на въпросите преди и след текста.
8. Работата върху стихотворението на А. Плещеев продължава с упр. 6 и 7.
9. Упр. 8 – учениците сравняват стихотворенията на Пушкин и Плещеев и правят извод в кое от тях есента е ранна, а в кое – късна.
10. Цялата лексика по темата *„Осень“* още веднъж се преговаря с упр. 9.
11. Упр. 10 и 11 запознават учениците с това как признаците на есента са отразени в руски пословици.
12. За домашна работа – едно от трите стихотворения наизуст и по желание да се нарисува по него есенна картина.

Тема: Глобус крутится, вертится...

I. Цели:
Продължаване на работата върху изграждане на знания за граматичната система на руския език на по-високо съзнателно ниво.
Развиване на устната монологична реч на учениците.

Лингвистична компетентност:

- **Граматическа компетентност:**

Усвояване на множествено число на съществителните имена в И.п.
Усвояване на орфографични правила.

Речева компетентност:
Употреба на новия материал в различни ситуации.

II. Ход на урока:
Урокът е предвиден за **един учебен час**.

1. Урокът може да започне със следната беседа: *Где мы живём? Где находится наш город/наша деревня? Где находится Болгария? Где находится Европа?* Стига се до думата *Земля. Земля большая или маленькая? Можно её увидеть со стороны?* Демонстрира се карта и глобус.
2. Пристъпва се към текста в упр. 1. Учениците четат текста самостоятелно, отговарят на въпросите преди и след него.
3. Обръща се внимание на отбелязаните в текста думи и се прави извод, че те всички са в множествено число.
4. С упр. 2 учениците назовават съществителните имена с окончания на *-ы (-и)*, поста-

вят ги в ед.ч. и определят рода им. По същия начин се провежда наблюдение върху съществителните с окончания *-а (-я)*.

5. След проведените наблюдения с изпълнението на упр. 3 се прави извод за окончанията на съществителните имена в И.п. мн.ч. При въвеждането им може да се направи сравнение с българския език.

6. Упр. 4–7 служат за затвърждаване на новите знания.

7. Упр. 8 – получените нови знания учениците използват в ситуации на реално общуване.

Тема: И мелькают города и страны...

I. Цели:

Продължаване на работата върху изграждане на знания за руската граматична система на по-високо съзнателно ниво.

Лингвистична компетентност:

- **Граматическа компетентност:**

Усвояване на по-особени форми за мн.ч. на съществителните в И.п.

Речева компетентност:

Трениране на новия материал в различни ситуации.

II. Ход на урока:

Урокът е предвиден за **един учебен час**.

1. Урокът може да започне с въпроса *Что такое глобус?*

2. Прочита се стихотворението (упр. 1) и се отговаря на въпросите преди и след него.

3. Прави се наблюдение кое от съществителните имена в стихотворението не е образувало формата на мн.ч. по известните правила (*город – города*).

4. Преминава се към разглеждането на илюстрацията в упр. 2, в която са посочени думите-изключения. С помощта на учителя учениците разпределят тези думи на две групи: 1) с окончание *-а*; 2) мн.ч. от друг корен (*ребёнок – дети, человек – люди*). С тези думи могат да бъдат съставени изречения.

5. Упр. 3 – затвърждава се мн.ч. на най-разпространените и употребявани думи: *острова, поезда, дома, леса, луда, города*.

6. В упр. 4 учениците правят наблюдение върху някои съществителни, които образуват мн.ч. на *-ья*.

7. Обобщаването и затвърждаването на формите за мн.ч. И.п. става с упр. 5.

Ключ:

Люди всегда стремились полететь к звёздам и увидеть, как выглядит наша планета из космоса. Космонавты рассказывают, что Земля с высоты просматривается очень хорошо.

Хорошо видны облака, океаны, большие реки, леса, берега, острова. Небо имеет совершенно чёрный цвет. Звёзды на небе выглядят ярко и чётко.

Когда космические корабли входят в тень Земли, наступает темнота, и ничего не видно. Видны только большие города, точнее, их огни.

Тема: Звенит будильник...

I. Цели:

Въвеждане в темата за астрономическото време.

Лингвистична компетентност:

- **Лексическа компетентност:**

Усвояване на лексиката по темата, посочена в лексическия минимум.

- **Граматическа компетентност:**

Усвояване употребата на Р.п. с числителни в конструкции за време.
Усвояване на начини за изразяване на време с кръгли числа.

Речева компетентност:

Трениране на новия материал в различни ситуации.

Комуникативна компетентност:

Употреба на усвоените конструкции в естествени ситуации от живота на ученика.

II. Ход на урока:

Урокът е предвиден за **един учебен час**.

1. Часът може да започне с гатанка за часовника.

Ног нет, а хожу,
Рта нет, а скажу:
Когда спать, когда вставать,
Когда работу начинать. (Часы)

2. Учениците прочитат самостоятелно стихотворението в упр. 1 и отговарят на въпроса преди него.
3. С отговорите на въпросите в упр. 2 се прави наблюдение как се пита за часово време. Сведенията се допълват с информация от таблицата със знак *„Внимание!“*, също така с начините за назоваване на времето в различни части от денонощието.
4. Упр. 3 – учениците задават въпросите *Который час? Сколько времени?* и отговарят на тях.
5. В упр. 4, 5 и 6 се работи по конструкцията *Когда? В котором часу?*
6. Упр. 7 служи за развиване на монологичната реч на учениците. Може в клас да напишат подобна обява за някакъв училищен празник. След това по обявата съседът по чин да разкаже за празника.
7. С работата по интервюто (упр. 8) учениците прилагат получените знания в нова ситуация.
8. Часът завършва с рубриката *„Это интересно!“* (упр. 9).

Тема: Часы идут...

I. Цели:

Разширяване на темата за астрономическото време.
Развиване на устната монологична реч на учениците.

Лингвистична компетентност:

• **Лексическа компетентност:**

Разширяване на темата за времето с нови думи и изрази, посочени в лексическия минимум.

• **Граматическа компетентност:**

Усвояване на средствата за изразяване на време в конструкцията *час + минута*.

Речева компетентност:

Трениране на новия материал в различни ситуации.

Комуникативна компетентност:

Употреба на новия материал в самостоятелно изказване в ситуации от жизнения опит на учениците.

II. Ход на урока:

Урокът е предвиден за **два учебни часа**.

1. Часът започва със стихотворението (упр. 1) и съпоставката на действията на часовника с илюстрациите. Отговаря се на въпроса *В каком значении употреблен глагол „стоят" (на месте)? (часы – неодушевленный предмет – они не двигаются).*

2. Последователно се разглеждат илюстрациите в упр. 2 и се четат диалозите към всяка от тях. Въпросът преди текста се задава към първата илюстрация, а въпросите след текста – към втората и третата.

3. Упр. 3 – диалозите се изпълняват по роли.

4. С помощта на таблицата се обръща внимание как на руски език се назовават четвърт и половин час.

5. Упр. 4–6 затвърждават новите знания.

6. Прави се наблюдение върху конструкцията *Когда? В котором часу?* с назоваване на четвърт и половин час.

7. Упр. 8 – получените нови знания учениците използват в ситуации на реално общуване.

8. В края на урока може да бъде изпълнено допълнително упражнение. Учителят казва изречението, спира на обозначения час/числително име, показва го на модел на часовник или го записва на дъската. Учениците довършват изречението.

Скажи, как проходит обычный день Славика. Замени цифры словами.

Мой обычный день

- *Как всегда, с трудом встаю в 7:15.*
- *Умываюсь, одеваюсь 10 минут. Потом 20 минут гуляю с собакой.*
- *Я выхожу из дома в школу в 7:45.*
- *Я обычно обедаю дома в 13:30.*
- *После обеда я час-два отдыхаю и начинаю готовить уроки в 16:00.*
- *Моя семья садится ужинать в 18:50.*
- *Перед сном я опять гуляю с собакой в 21:00.*

Я, конечно, не смотрю на часы, когда засыпаю, но это часто бывает в 00:00.

Тема: Солнечные часы

I. Цели:

Актуализиране на конструкциите за изразяване на време.

Развиване на умение за разбиране на основната информация от текста.

Лингвистична компетентност:

• Лексическа компетентност:

Усвояване на лексика по темите *„Зима“*, *„Зимние развлечения“*.

• Граматическа компетентност:

Актуализиране на конструкциите за часово време.

Речева компетентност:

Формиране на умения за отделяне на информация от текста, която да потвърждава или отрича факти.

Формиране на умения за използване на компенсаторни стратегии.

Формиране на умения за селективно четене.

• Комуникативна компетентност:

Развиване на умение за извличане и оценяване на информация от текст.

II. Ход на урока:

Урокът е предвиден за **два учебни часа**.

1. Урокът започва с разглеждане на снимките на различни видове часовници и назоваването им. Учителят задава въпроси: *Какие часы показывают время с помощью двух стрелок? В каких часах стрелок нет? В каких часах роль стрелки играет тень?* Семантизира се думата *тень*.

2. Учениците се запознават с момиченцето Настя и гарджето Карк. Отговаря се на въпроса как са се сприятелили те (упр. 2).

3. Преминава се към разглеждане на илюстрацията в упр. 3 и се изяснява кое годишно време е, какво лежи на земята. Семантизира се думата *лыжная палка*.

4. Текстът се чете на части, като се отговаря на въпросите след всяка част.

5. Работата по текста продължава с изпълнението на упр. 4–6.

6. С допълването на изреченията в упр. 7 учениците обясняват принципа на работа на слънчевия часовник.

Ключ:

Круг на снегу – это циферблат.

Тень от палки – это стрелка солнечных часов.

Солнце движется по небу – движется и тень от палки. Часы идут.

Тема: Вспоминаем, обобщаем!

I. Цели:

Обобщаване и систематизиране на знанията по темата *„Время“* на функционално и системно равнище.

II. Ход на урока:
Урокът е предвиден за **един учебен час**.

1. Урокът може да започне с работа по кръстословица (на листчета), по време на която всеки ученик може да си направи самооценка. В кръстословицата е включен материал от уроците до момента.

				П	А	С	**М**	У	Р	Н	А	Я						
				С	Е	Г	**О**	Д	Н	Я								
П	О	Н	Е	Д	Е	**Л**	Ь	Н	И	К								
				К	О	Т	**О**	Р	Ы	Й	Ч	А	С					
					Н	А	**Д**	О										
					В	Ч	**Е**	Р	А									
П	Я	Т	Н	А	Д	**Ц**	А	Т	О	Г	О	С	Е	Н	Т	Я	Б	Р	Я

1. На небе облака. Нет солнца. Какая погода?
2. (Назовава се днешният ден.) *Как еще можем сказать?*
3. Первый день недели.
4. Как скажем по-русски: Колко е часът?
5. Чтобы стать отличником ..... регулярно готовить уроки.
6. Сегодня (назовава се днешният ден)*. А* (назовава се вчерашният ден) *был ... .*
7. Учебный год в Болгарии начинается ... .

2. Самооценката на учениците може да послужи за преход към следващите упражнения.
3. Следва се ходът на урока в учебника и ТСР.
4. Упр. 6 може да се допълни и с други дати от училищния календар на всяко училище.
5. След упр. 9 може да се предложи на учениците да изработят свои календари, в които да отбележат с различни цветове международните, националния, официалните и лични празници.

Тема: На пороге Новый год!

I. Цели:
Усвояване на информация за зимните празници в Русия и България.
Развиване на устната монологична реч на учениците.

Лингвистична компетентност:

- **Лексическа компетентност:**

Усвояване на формули от РРЕ за поздравяване по повод празник и изразяване на пожелание.

- **Граматическа компетентност:**

Усвояване спрежението на глаголите *поздравлять* и *желать*.

Речева компетентност:
Употреба на усвоените модели в различни ситуации.

Комуникативна компетентност:
Употреба на усвоените модели в реални ситуации от живота на ученика.

II. Ход на урока:
Урокът е предвиден за **един учебен час**.

1. Урокът започва с беседа за празниците. Изяснява се кой празник е най-обичан от учениците. Учителят съобщава, че има такъв, който е обичан от всички хора по света, независимо от това в коя държава живеят – *Это Новый год*.
2. Стихотворението се чете и се отговаря на въпросите преди и след него.
3. С изпълнението на упр. 2 се семантизират новата лексика и названието на празниците. Обръща се внимание, че Коледа се празнува на различни дати в Русия и България. Информацията за *Старый Новый год* е дадена в ТСР.
4. Лексиката, свързана с подготовката на Нова година, се усвоява с упр. 3.
5. Упр. 4 – усвоява се конструкцията *поздравлять к о г о? с ч е м?*.
6. Преминава се към устно възстановяване на диалога (упр. 5) и наблюдения върху спрежението на глагола *поздравлять*.
7. Учениците провеждат подобен разговор, като употребяват глагола *поздравлять* в различни форми (упр. 6).
8. Усвоява се конструкцията желать *к о м у? ч е г о?* Обръща се внимание, че глаголът *желать* се спряга по същия начин като глагола *поздравлять*.
9. Часът може да завърши с написването на поздравителна картичка с използване на лексиката от урока.

Тема: Без чего нельзя на Новый год?

I. Цели:
Формиране на умения за разбиране и споделяне на информация от текста.
Развиване на устната монологична реч на учениците.

Речева компетентност:
Формиране на умения за прогнозиране на съдържанието на текста.
Развитие на умения за ориентация в текста и отговори на въпроси по съдържанието.
Формиране на умения за отделяне на информация от текста, която да потвърждава или отрича факти.
Формиране на умения за използване на компенсаторни стратегии.
Формиране на умения за отделяне на ключови думи.

Комуникативна компетентност:
Формиране на умения за определяне на главната идея в текста.

Интеркултурна компетентност:
Усвояване на информация за руския писател Сергей Козлов и героите от неговите приказки.

II. Ход на урока:
Урокът е предвиден за **един учебен час**.

1. Урокът започва с уводните думи за детския писател С. Козлов. Учениците ги прочитат и отговарят на въпросите след текста. Допълнително могат да се зададат следните въпроси: *Кто главные герои сказок? (Ёжик и его друзья) Они живут в одном доме? (каждый живёт в своём доме) Что Ёжик и его друзья делают, как люди? (запасают еду, топят печку, ходят в гости и т. д.) Какое их основное занятие?*
2. Прочита се названието на приказката и се назовават приятелите на Таралежчето.
3. Преминава се към разглеждане на илюстрацията и се изяснява кое годишно време е.
4. Текстът се чете на части, като се отговаря на въпросите след всяка част.
5. Работата по текста продължава с изпълнението на упр. 2–6.
6. Отделни моменти от текста могат да бъдат прочетени изразително по роли.
7. В края на часа учителят може да зададе въпрос: *О чём эта сказка? О Новом годе? О ёлке? О дружбе?*

Тема: Лицо большого города

I. Цели:
Въвеждане в темата *„Город. Транспорт“*.
Развиване на устната монологична реч на учениците.

Лингвистична компетентност:

- **Лексическа компетентност:**

Усвояване на лексиката по темата, посочена в лексическия минимум.

- **Граматическа компетентност:**

Усвояване склонението на прилагателните в П.п.

Речева компетентност:
Трениране на новия материал в различни ситуации.

II. Ход на урока:
Урокът е предвиден за **един учебен час**.

1. Урокът може да започне с беседа за Русия по картата на света. Да се посочат по-големите градове.
2. Изпълнява се упр. 1. Като се разглеждат снимките, се обяснява на учениците, че в зависимост от големината улиците могат да се назовават по различен начин – *проспект, бульвар, переулок*.
3. Упр. 2 – учениците съотнасят описанието на улиците със снимките.
4. Отговаряйки на въпросите от упр. 3, учениците употребяват новата лексика в П.п.
5. Упр. 4 – учениците описват голям град и улиците в него, като използват *слова-помощники*.
6. Преминава се към четенето на полилога, като се отговаря на въпроса преди него.
7. След работата по полилога упр. 6 и 7 предполагат наблюдение върху окончанията на прилагателните имена в П.п., като се свързва окончанието на въпроса с окончанието на прилагателното.
8. Разглеждайки таблицата за склонението на прилагателните в П.п., учителят обръща

внимание на прилагателните имена с мека основа (*-ем, -ей*).

9. Затвърждаването на окончанията на прилагателните имена в П.п. може да стане след упр. 8, като се проведе фронтално изпитване по въпроси: *Где мы учимся? (маленькая/большая школа) Где мы живем? (большой/маленький город/красивая деревня) Где работает твой отец? (большой завод) Где работает твоя мама? (новая больница)*

Тема: Большой и маленький

I. Цели:

Разширяване на темата *„Город“.*

Развиване на устната монологична реч на учениците.

Лингвистична компетентност:

• Лексическа компетентност:

Усвояване на лексиката по темата, посочена в лексическия минимум.

• Граматическа компетентност:

Усвояване спрежението на глагола *жить*.

Речева компетентност:

Пренасяне и употреба на новия материал в различни ситуации.

Комуникативна компетентност:

Употреба на новия материал в реални ситуации от живота на учениците.

II. Ход на урока:

Урокът е предвиден за **два учебни часа**.

1. Урокът започва с беседа за родното място на учениците: *Большой или маленький наш город? Низкие или высокие дома? Сколько этажей самый высокий дом? Один этаж – какой это дом?* На дъската се изписва: *один этаж – одноэтажный, два этажа – двухэтажный, три этажа – трёхэтажный,... девять этажей – девятиэтажный.*

В каком доме вы живёте? (Всеки отговаря за себе си.) *В вашем доме есть лифт? (Лифт в многоэтажном доме)*.

2. Изпълнява се упр. 1, като се използва новата лексика.

3. Употребата на новата лексика се затвърждава с възстановяването на диалога от упр. 2, като учениците предполагат какви въпроси са зададени на Пламен.

Ключ:

– Пламен, где ты живёшь?

– Я живу на тихой улице.

– Где эта улица?

– В центре города.

– В каком доме ты живёшь? В каком подъезде?

– Я живу в трёхэтажном доме в первом подъезде.

– На каком этаже?

– На втором этаже.

– Какая у вас квартира?

– У нас большая и удобная квартира.

– Какие комнаты у вас в квартире?

– У нас кухня, ванная, туалет, гостиная, спальня, две детские комнаты – для меня и для моей сестры.

4. По подобен начин може да се направи диалог с данни за дома на учениците.

5. При работа по тези диалози желателно е учениците да си припомнят спрежението на глагола *жить*.

6. Решавайки задачката в упр. 3, учениците отговарят на въпросите за дома на Славик.

Ключ:

В доме Славика девять этажей. Его дом девятиэтажный. Славик живет на седьмом этаже.

7. Преминава се към упр. 4. Разглеждат се помещенията в къща и се отговаря на въпроса на кой етаж какво се намира. Учителят съобщава на учениците, че тази къща се намира в селото, където живее лелята на Славик. Той обича да ѝ ходи на гости.

8. При разговора с лелята (упр. 5) се затвърждава новата лексика.

Ключ: *... цветы* ***в палисаднике****.* *Он (велосипед)* ***в гараже****.*

Он (шланг) ***в подвале****.* *Он (мяч)* ***на чердаке****.*

9. Следва разказът на Славик за къщата на лелята, като се допълват окончанията на съществителните и прилагателните имена в И.п. и П.п.

10. Упр. 7 припомня значенията на И.п. и П.п.

Тема: Ходим и ездим

I. Цели:

Разширяване на лексиката и граматиката по темата *„Город. Транспорт“*.

Развиване на устната монологична реч на учениците.

Лингвистична компетентност:

- **Лексическа компетентност:**

Разширяване на активния и пасивния лексически запас по темите.

- **Граматическа компетентност:**

Усвояване семантиката, спрежението и употребата на глаголите *идти /ходить*; *ехать/ездить*.

Речева компетентност:

Употреба на новия материал в различни ситуации.

Комуникативна компетентност:

Формиране на умения за употреба на новия материал в естествени ситуации от живота на учениците.

II. Ход на урока:

Урокът е предвиден за **два учебни часа**.

1. Урокът може да започне с беседа за градския транспорт: *Какие виды траспорта есть в городе?* Може да се използва нагледен материал с превозни средства – илюстрациите в учебника.

2. Учителят задава въпрос: *Как называются места, где они останавливаются?* Разглеждайки картинките, учениците прочитат названията на спирките. Отговаря се на въпросите под илюстрациите.
3. Прочита се диалогът от упр. 1 и учениците отговарят на въпросите по него. Учителят обръща внимание на рамката и обяснява значението на символите → и ↔.
4. Учениците съставят подобен диалог (упр. 2), като заменят думата *автобус* с думите *троллейбус* и *трамвай*.
5. Да се припомни спрежението на глаголите *идти* и *ехать*. Да се усвои спрежението на глаголите *ходить* и *ездить*.
6. Употребата на глаголите за движение се затвърждава с упр. 3. Обръща се внимание на наречията *сейчас, всегда, обычно*.
Ключ:
– Куда это вы сейчас ***идёте****?*
– В школу.
– А вы всегда ***ходите*** *пешком?*
– Нет, мы обычно ***ездим*** *на троллейбусе.*
7. В упр. 4 учениците разказват за себе си, като отговарят на въпросите и използват глаголите за движение.
8. Усвояването на наречията за посока и място на действието става чрез работа по полилога от упр. 5.
9. Затвърждаването на изучените граматични конструкции става с изпълнението на упр. 6 и 7.

Тема: Как дойти, доехать?

I. Цели:
Развиване на устната диалогична реч на учениците.

Лингвистична компетентност:

- **Лексическа компетентност:**

Актуализиране семантиката и употребата на глаголите за движение.

- **Граматическа компетентност:**

Усвояване съотношението на предлозите *в – из; на – с; к – у – от*.

Речева компетентност:
Трениране на новия материал в различни ситуации.

II. Ход на урока:
Урокът е предвиден за **един учебен час**.

1. Урокът може да започне с беседа за ориентирането в непознат район на града. Уточнява се, че в случая може да ни помогне карта или схема. Образец на такава схема има в учебника.
2. Учениците разглеждат схемата и с помощта на учителя съобщават какво е изобразено върху нея. Назовават улици: *Каланчёвская, Новая Басманная, Старая Басманная, Доброслободская, Бауманская; переулок: Токмаков; площадь Разгуляй.* Назовават се и видовете транспорт: *троллейбусы № 24, 25, 45; метро*.

3. Изпълнява се упр. 1 а).
Ключ: *Станция метро „Красные Ворота“* ***слева****. Станция метро „Бауманская“* ***справа****.*
Упр. 1 б).
Ключ:
До школы можно дойти пешком. Поверните налево, идите прямо по улице Бауманской, потом поверните направо. Вы окажетесь на улице Доброслободской. Школа там.
4. Упр. 2 предполага да бъде възстановен разговорът, като се подредят правилно репликите. Целта на диалога – да се изясни как трябва да се попита, ако е необходимо използването на превозно средство.
5. Изпълнението на упр. 3 предполага съставянето на подобен диалог по схемата от упр. 1.
6. Учениците се учат да задават въпроси (упр. 4) и да отговарят на тях (упр. 5). Снимките на *Большой театр* и *Третьяковская галерея* служат за илюстрация към диалозите.
7. В упр. 6–8 се усвояват граматичните конструкции с въпросите *г д е?, к у д а?, о т к у д а?*.
8. След упр. 7 може да се направят и други упражнения:
а) *Он/Она был/была* *в лагере.* *Куда он ездит каждый год?*
в библиотеке. *Куда она любит ходить?*
на стадионе. *Куда он ходит два раза в неделю?*

б) *Нина приехала от тёти. Где она была?*
Нина приехала из Варны. Где она была?

в) *Папа идёт на работу утром. Откуда он возвращается вечером?*
Вера была в цирке? Откуда она вернулась?

г) На дъската или на листчета за проверка може да бъде дадено упражнение:

Напиши недостающий предлог – допълни предложения.
Виктория учится ... шестом классе. Она ходит ... школу каждый день. Возвращается ... школы в час дня, а потом каждый день в 3 часа ходит ... бабушке. Виктория гостит ... бабушки 2 часа. Потом ... бабушки возвращается домой и помогает маме.

Тема: Шёл трамвай десятый номер

I. Цели:
Продължаване на работата върху изграждане на знания за граматичната система на руския език на по-високо съзнателно ниво.
Лингвистична компетентност:
- **Граматическа компетентност:**

Усвояване склонението на прилагателните от трите рода в Д.п.

Речева компетентност:
Трениране на новия материал в различни ситуации.

II. Ход на урока:
Урокът е предвиден за **един учебен час**.

1. Урокът започва с беседа: *Как вы добираетесь до школы: пешком или на общественном транспорте? (Вы ходите или ездите в школу?) Знаете ли правила поведения в общественном транспорте? Что можно и чего нельзя делать? (шуметь, громко разговаривать по мобильному телефону, уступать место пожилым людям и взрослым с маленькими детьми, толкаться).*

2. Учителят съобщава на учениците, че ще се запознаят с двама ученици, които пътуват в трамвай. Трябва да се прецени правилно или неправилно се държат те, спазват ли правилата.

3. Четенето на стихотворението става по куплети, които се съотнасят с илюстрациите. Отговаря се на въпроса след текста.

4. Учениците изпълняват упр. 2 и 3, при което дават оценка на поведението на всички пътуващи.

5. Използваните за отговор словосъчетания от упр. 3 служат за наблюдение върху окончанията на Д.п. (упр. 4). Може да се реализира и възпитателна цел. След упр. 4 да се проведе разговор *Кому вы уступаете место в общественном транспорте?*

6. Упр. 5 и 6 служат за прилагане на наученото за Д.п.

Ключ към упр. 5:

Я радуюсь отличной отметке по болгарскому языку.

Я готовлюсь к завташней олимпиаде по русскому языку.

7. Упр. 6 може да се допълни със следните ситуации:

- *В марте в твоей комнате расцвёл первый весенний цветок. Скажи бабушке, чему ты радуешься.*
- *Недавно у тебя был день рождения. Двоюродный брат и двоюродная сестра принесли тебе подарки. Кому ты скажешь: „Спасибо!“.*

Тема: Вспоминаем, обобщаем!

I. Цели:

Обобщаване на лексическия и граматическия материал по темите *„Город“, „Транспорт“* на функционално и системно равнище.

Развиване на устната монологична реч на учениците.

II. Ход на урока:

Урокът е предвиден за **един учебен час**.

1. Урокът може да започне с разглеждане на илюстрацията и беседа по темата *„Город“*: *Что мы видим на картинке? Это большой или маленький город? Какая эта улица? (Это проспект, бульвар, переулок или обыкновенная улица?) Кто ходит по тротуару? Что ездит по дороге? Кто идёт/едет в одном направлении, а кто – навстречу друг другу?*

2. Прочита се разговорът на момчетата и се отговаря на въпроса: *Почему улица удивительная?* (упр. 1).

Изяснява се значението на израза *идти навстречу* – въпросите след текста.

3. Учениците задават свои въпроси към текста, като допълват изреченията с въпросителни думи (упр. 2). Отговарят на тях.

Ключ:

Где *живёт Вова?* ***Куда*** *он выходит и встречает много людей?* ***Кому*** *помогает незнакомый человек в трудную минуту?* ***Кто*** *идёт рядом с тобой?*

4. В упр. 3 учениците преговарят П.п. с предлозите *в* и *на*.

5. В упр. 4 се преговаря В.п. без прилагателни, с глаголите за движение.

6. Работата по избора на нужния глагол за движение продължава в упр. 5.

Ключ:

а) *В школу я обычно* ***хожу*** *пешком. Скажи, ты* ***идёшь*** *сегодня вечером со мной в театр. Он не* ***ходит*** *в школу, потому что болеет. Куда ты* ***идёшь****?*

б) *Куда ты* ***едешь****? Сегодня я* ***еду*** *в гости к бабушке. Я* ***езжу*** *к ней каждое воскресенье. Они обычно* ***ездят*** *на метро. Сейчас мы* ***едем*** *в книжный магазин.*

в) *Сегодня вечером мы все вместе* ***пойдем*** *на стадион. Через три недели ребята* ***поедут*** *на море. Куда вы* ***поедете*** *отдыхать на каникулах? В субботу я* ***пойду*** *на день рождения к моему другу.*

7. С изпълнението на упр. 6 се проверява умението на учениците правилно да задават въпроси *г д е?, к у д а?, о т к у д а?* и да използват необходимия предлог.

Ключ:

Куда иду? *Иду* ***в*** *школу.* ***Где я был до обеда?*** *Я был* ***в*** *школе.* ***Откуда я выхожу?*** *Выхожу* ***из*** *школы.* ***Куда (к кому) я еду?*** *Еду* ***к*** *бабушке.* ***Где (у кого) я был?*** *Был два дня* ***у*** *бабушки.* ***Откуда (от кого) я вернулся?*** *Только что вернулся* ***от*** *бабушки.*

8. Преговорът на съотношението на предлозите продължава и в упр. 7.

9. Упр. 8 предполага преговор на Д.п.

10. В упр. 9 да се разграничи употребата на наречията *прямо* и *направо*.

Тема: Необычное путешествие

I. Цели:

Формиране на умения за разбиране и съобщаване на основна информация от текста. Продължаване работата върху изграждане на знания за граматичната система на руския език.

Развиване на устната монологична реч на учениците.

Лингвистична компетентност:

- **Лексическа компетентност:**

Актуализиране на лексиката по темата *„Транспорт“*.

- **Граматическа компетентност:**

Усвояване склонението на прилагателните от м.р. и ср.р. във В.п.

Речева компетентност:

Формиране на умения за ориентиране в текста и отговори на въпроси по съдържанието.

Формиране на умения за отделяне на информация от текста, която да потвърждава или отрича факти.

Формиране на умения за съотнасяне на илюстрации към моменти от съдържанието на текста.

Формиране на умения за отделяне на ключови думи.

Формиране на умения за използване на компенсаторни стратегии.

Комуникативна компетентност:
Формиране на умения за оценяване на фактите и изразяване на лично отношение към постъпките на героите.

II. Ход на урока:
Урокът е предвиден за **два учебни часа**.

1. Урокът може да започне с беседа за пътешествията и за отношението на учениците към тях: *Любите ли вы путешествовать? Куда вы ездили? Что вы видели? Что интересное сфотографировали?*
2. Текстът се чете от учителя на части, след четенето на всяка част се отговаря на въпроса преди нея.
3. Всяка от частите се чете още веднъж от учениците. Те съотнасят текста с илюстрациите и коментират съдържанието по въпросите към всяка част.
4. Упр. 5 предполага да бъдат намерени в текста и прочетени думите и изразите по темата *„Путешествия и транспорт“*.
5. Упр. 6 – учениците трябва да изберат прилагателните, с които се характеризира момчето, и да изкажат собствено мнение за постъпките на героя.
6. Вторият час може да започне с решаването на кръстословица, с която ще се преговорят лексиката и съдържанието на текста от предишния час. Трябва да се получи думата *путешествие*.

						Н	А	**П**	О	Е	З	Д	Е	
						В	С	**У**	М	К	У			
							С	**Т**	А	Р	У	Ш	К	А
				О	Ф	И	Ц	**Е**	Р					
						К	О	**Ш**	К	А				
В	К	О	Р	И	Д	О	Р	**Е**						
		Т	Р	О	Н	У	Л	**С**	Я					
		В	Ш	А	Х	М	А	**Т**	Ы					
					П	Р	О	**В**	О	Д	Н	И	К	
							Л	**И**	М	О	Н			
		Х	А	Р	А	К	Т	**Е**	Р					

1. На чём ехал мальчик?
2. Куда Саша пложил свои вещи?
3. Кто спал в купе?
4. Кто вошёл в купе?
5. Кто такая Мурка?
6. Где Саша увидел Мурку?
7. Как скажем, что поезд начал двигаться?
8. Во что стал играть офицер?
9. Кто возмутился?
10. Что взял с собой Саша?
11. Что решил воспитывать Саша?

7. Учителят може да зададе въпроси: *Как закончилось путешествие Саши? Готов ли был мальчик к путешествию?*

8. Упр. 7 служи за преход към въвеждането на новия граматически материал – склонение на прилагателните от м.р. и ср.р. във В.п.
9. С упр. 8 се прави наблюдение върху връзката между въпросите на прилагателните имена във В.п. и окончанията за мъжки и среден род (неодушевени). Да се направи сравнение с формите за И.п.
10. Практическото приложение на новия материал става с изпълнението на упр. 9, като се изразява посоката на движението.
11. С упр. 10 и 11 се въвеждат окончанията на прилагателните, съгласувани с одушевени съществителни от мъжки род. Да се направи сравнение между окончанията на мъжки род (одушевени и неодушевени) във В.п.
12. Окончанията на прилагателните в мъжки и среден род се затвърждават с упр. 12 и 13.
13. В края на урока се разглежда и обсъжда таблицата с окончанията на прилагателните имена във В. п. – мъжки и среден род.
14. Затвърждава се с упр. в ТСР.

Тема: Здравствуй, Масленица!

I. Цели:
Запознаване с празника Масленица. Продължаване работата върху изграждане на знания за граматичната система на руския език на по-високо осмислено ниво.
Развиване на устната монологична реч на учениците.

Лингвистична компетентност:

- **Граматическа компетентност:**

Усвояване склонението на прилагателните от ж.р. във В.п.

Речева компетентност:
Трениране употребата на новия материал в различни ситуации.

Комуникативна компетентност:
Развиване на умения за сравняване и продуциране на кратък разказ за подобен празник в България.

Интеркултурна компетентност:
Усвояване на информация за един от най-ярките народни празници в Русия.

II. Ход на урока:
Урокът е предвиден за **два учебни часа**.

1. Урокът може да започне с беседа по темата *„Зимние праздники“*. Може да се припомнят българските и руските зимни празници, които съвпадат и не съвпадат по дати. За преход към новата тема може да послужи въпросът: *Что провожаем и что встречаем в ночь с 31 декабря на 1 января?(Старый – Новый год)*. Съобщава се, че от древни времена се е запазил празник, свързан с изпращането на зимата. Да се обърне внимание на картината на Б. Кустодиев „Масленица“.
2. Текстът се чете от учителя на части, след четенето на всяка част се отговаря на въпроса преди нея.

3. Всяка от частите се чете още веднъж от учениците. Те съотнасят текста с илюстрациите и коментират съдържанието или сами задават въпроси и отговарят на тях.
4. Вторият час може да започне с разговор за празника Масленица. Учениците споделят своите впечатления (упр. 4).
5. Разговорът между Славик и дядо му (упр. 5) дава допълнителни сведения за отделни моменти от празника и подготвя въвеждането на новия граматически материал – склонението на прилагателните имена от ж. р. във В.п.
6. С упр. 6 се прави наблюдение върху връзката между въпросите на прилагателните имена във В.п. и окончанията за женски род. Да се направи сравнение с формите за И.п.
7. Практическото приложение на новия материал става с изпълнението на упр. 7.
8. Урокът завършва със сравнение между българския празник Сирни заговезни и руската Масленица (упр. 8).

Тема: Я сегодня ел омлет...

I. Цели:
Въвеждане в темата *„Еда“*.
Развиване на устната монологична реч на учениците.

Лингвистична компетентност:

- **Лексическа компетентност:**

Усвояване на лексиката по темата, посочена в лексическия минимум.

- **Граматическа компетентност:**

Усвояване спрежението на глаголите ***есть*** и ***пить***.

Речева компетентност:
Трениране на новия материал в различни ситуации.

II. Ход на урока:
Урокът е предвиден за **един учебен час**.

1. Урокът може да започне с беседа, по време на която учениците разказват какво обикновено ядат и пият през деня. Припомня се лексиката по тема *„Еда“* от 5. клас.
2. С помощта на илюстрацията се семантизира новата лексика.
3. Стихотворението (упр. 1) се прочита и се отговаря на въпросите преди и след него.
4. С отговора на последния въпрос се въвеждат нови думи: *У мальчика заболел живот, потому что он неправильно* ***питается****, ест* ***всухомятку****.*
5. Учителят чете текста от упр. 2, прави паузи, семантизира непознатата лексика, коментира информацията.
6. Учениците самостоятелно прочитат същия текст и отговарят на въпросите по него.
7. Обръща се внимание на таблицата за правилно хранене. Прави се коментар по нея и се изпълнява задачата: да се даде съвет на приятел.
8. Усвоява се спрежението на глаголите *есть* и *пить*. За тази цел може да послужи и съставянето на диалог, например:

– Я обычно на перемене ем ... и пью ... , а ты что ешь и пьёшь? – ... .
– Иван ест ... и пьёт ..., а Николай и Антон что едят и пьют? – ... .
– Мы после уроков едим ... и пьём ... , а вы что едите и пьёте? – ... .
9. С упр. 4 се затвърждава спрежението на глаголите *есть* и *пить*.

Тема: Пора обедать!

I. Цели:
Разширяване на лексиката по темата *„Еда“*.
Развиване на устната монологична реч на учениците.

Лингвистична компетентност:

- **Лексическа компетентност:**

Усвояване на лексика по темата, посочена в лексическия минимум.
Усвояване на формули от РРЕ по темата.

- **Граматическа компетентност:**

Усвояване на конструкцията *что из чего* + Р.п.

Речева компетентност:
Трениране на новата лексика и речевите модели в различни ситуации.

II. Ход на урока:
Урокът е предвиден за **един учебен час**.

1. Урокът може да започне с беседа, по време на която се въвеждат думите *завтрак, завтракать, обед, обедать, ужин, ужинать.* Например: *Когда вы пьёте молоко? Утром, днём или вечером? Когда вы едите суп? (днём) Когда вся семья собирается за столом? (вечером) Уром у нас завтрак. Мы завтракаем. Днём у нас обед. Мы обедаем. Вером у нас ужин. Мы ужинаем. Где мы обычно завтракаем, обедаем, ужинаем? Где ещё можно позавтракать, пообедать, поужинать?* Въвеждат се думите *ресторан, кафе, пиццерия*.
2. Преминава се към упр. 1. Диалогът се прочита и се отговаря на въпроса преди него.
3. На учениците се дава задача да предположат какви национални ястия могат да се предложат в български ресторант. Разглеждат се снимките и се назовават блюда от българската кухня.
4. Разговорът в ресторанта се чете от учителя (упр. 2).
а) По време на четенето учителят прави паузи, семантизира непознатата лексика, коментира информацията.
б) Обръща се внимание на *Кулинарный словарик*.
в) Текстът се чете самостоятелно от учениците и се отговаря на въпросите след него.
г) Накрая диалогът може да бъде прочетен по роли.
5. Изпълнява се упр. 4, в което се въвежда граматичната конструкция *ч т о? и з ч е г о? сделано*.
6. Конструкцията се затвърждава с упр. 5.
7. Учениците си припомнят *„Правило пяти пальцев“*.
Разглеждат се примерни менюта за здравословно хранене, като отначало учениците

само назовавам: *На завтрак/обед/ужин можно есть..., а след това: Когда мы завтракаем/обедаем/ужинаем?*

8. В края на часа се разиграват диалози по изучената тема *„Еда“*.

Тема: В гостях у друзей

I. Цели:

Разширяване на темата *„Еда“*.

Развиване на устната монологична реч на учениците.

Лингвистична компетентност:

• Лексическа компетентност:

Усвояване на лексика по темата, посочена в лексическия минимум.

Усвояване на формули от РРЕ по темата.

• Граматическа компетентност:

Речева компетентност:

Тренировка на новата лексика и речевите образци в нови ситуации.

Комуникативна компетентност:

Формиране на умения за употреба на усвоения материал в реални ситуации.

Интеркултурна компетентност:

Усвояване на информация за традицията за приготвяне и пиене на чай в Русия.

II. Ход на урока:

Урокът е предвиден за **един учебен час**.

1. Урокът може да започне с беседа по темата *„Гости“*. По време на беседата да се обсъди кой обича да приема гости, кой обича да ходи на гости, кога каним гости – само когато има някакъв повод или просто така.

2. Диалогът в упр. 1 се прочита и се отговаря на въпросите преди и след него.

3. Диалогът се прочита от учениците със съответна интонация, след което се разиграва.

4. С помощта на илюстрациите в упр. 3 учениците се запознават с процеса на приготвяне на чай.

5. Разглежда се илюстрацията в упр. 4. Води се беседа за начина на сервиране на масата за чаепитие. Въвежда се понятието *„сладкий стол“*.

6. Прочита се полилогът в упр. 5, след което се разиграва сценка. Да се обърне внимание на граматичните конструкции с въпросите *с чем?* и *без чего?* с Т.п. и Р.п. и на руския речеви етикет от *„Школа вежливости“*. Да се предложи на учениците да напишат покана за рожден ден или просто да поканят приятели на гости без определен повод. Възможна е работа по групи.

Тема: Две столицы. М о с к в а

I. Цели:

Запознаване със столицата на Русия – Москва.

Развиване на устната монологична реч на учениците.

Лингвистична компетентност:

- **Лексическа компетентност:**

Актуализиране на лексиката по темата *„Город“*.

- **Граматическа компетентност:**

Усвояване съчетаемостта на думата *памятник* + Д.п.

Усвояване и употреба на наречията за място.

Речева компетентност:

Формиране на умения за откриване, фиксиране и споделяне на нова информация.

Комуникативна компетентност:

Формиране на умения за съставяне на разказ за Москва.

Интеркултурна компетентност:

Усвояване на информация за историята и забележителностите на столицата на Русия.

II. Ход на урока:

Урокът е предвиден за **един учебен час**.

1. Урокът може да започне с беседа за столицата на Русия, познават ли учениците някои обекти от Москва.

2. Текстът в учебника се чете на части, съотнася се със снимковия материал и се прави коментар (упр. 1).

3. Преминава се към запознаване със забележителностите на Кремъл. То става на части със снимков материал.

4. В тетрадката за самостоятелна работа се използва интерактивният метод „Инсърт“. Във всяка от частите учениците отбелязват с + (*то, что я знаю*), а с – (*то, чего я не знаю*). Запълва се таблица с информация от текста в учебника, с нова информация и с информация от интернет по темата *„Москва“*.

5. За домашна работа учениците могат да потърсят допълнителна информация за Кремъл и неговите забележителности, например:

Если вы хотите узнать больше о Кремле и его достопримечательностях, поищите в Интернете ответы на эти вопросы:

а) Какие другие площади есть в Московском Кремле?

б) Что можно увидеть в Успенском соборе?

в) Звонил ли Царь-колокол?

г) Кто в наши дни работает в Кремле?

Тема: Две столицы. С о ф и я

I. Цели:

Запознаване със столицата на България – София.

Развиване на устната монологична реч на учениците.

Лингвистична компетентност:

- **Лексическа компетентност:**

Усвояване на лексика по темата.
Актуализиране на лексиката на темата *„Город“*.

Речева компетентност:
Трениране на лексиката и речевите модели в различни ситуации.
Формиране на умения за откриване, фиксиране и споделяне на нова информация.

Комуникативна компетентност:
Формиране на умения за продуциране на кратък разказ за София.

Интеркултурна компетентност:
Усвояване на информация за историята и забележителностите на столицата на България.

II. Ход на урока:
Урокът е предвиден за **един учебен час**.

1. Урокът може да започне с беседа за България и нейните столици. Учениците ги назовават. Задават се въпроси: *Какой город София? Какие достопримечательности города вам известны?*
2. Текстът в учебника се чете на части, съотнася се със снимковия материал и се прави коментар (упр. 1).
3. Обръща се внимание на конструкцията *памятник к о м у?* Д.п. (упр. 2).
4. Учениците съобщават *Кому поставлены памятники в Софии?* Разказват за паметниците в родното място (упр. 3).
5. Прочита се кратката информация за храм-паметника „Александър Невски“. Отговаря се на въпросите по нея (упр. 4).
6. Възстановява се разговорът с екскурзовода, като за опора се използват текстовете от урока.
7. В тетрадката се използва интерактивният метод „Инсърт“. Запълва се таблица с информация от текста в учебника, с нова информация и с информация от интернет по темата *„София“*.

Тема: Делимся впечатлениями

I. Цели:
Продължаване на работата върху изграждане на знания за руската граматична система на по-високо съзнателно ниво.
Развиване на устната диалогична и монологична реч на учениците.

Лингвистична компетентност:

- **Граматическа компетентност:**

Усвояване на III склонение ед.ч. на съществителните имена.

Речева компетентност:
Употреба на новия материал в различни ситуации.

II. Ход на урока:
Урокът е предвиден за **един учебен час**.

1. Урокът може да започне с беседа: обичат ли учениците да общуват в чата, имат ли приятели от други страни.
2. Изпълнява се упр. 1, в което се употребяват няколко съществителни от III склонение.
3. Правилото за съществителните от III склонение се извежда след наблюдение над словосъчетанията от упр. 2, като се прави извод, че съществителни имена от ж.р. също могат да завършват на *ь*.
4. Отново може да се обърне внимание на упр. 1 и да се посочат съществителните от ж.р. на *ь – радость, мудрость, церковь, смелость, храбрость*.
5. Целта на упр. 3 е посочените словосъчетания да бъдат заменени с други: „прилагателно + съществително от III склонение".
Ключ:
деревянная мебель, золотая модель, близкая местность, центральная площадь, далёкая Сибирь, морская крепость, школьная тетрадь, детская колыбель, зимняя ночь
6. Наблюдение върху склонението на съществителните от III склонение става с изпълнението на упр. 4. Учениците задават въпроси към отбелязаните съществителни и определят падежа.
7. Следва запознаване с таблицата. Обръща се внимание, че И.п. = В.п.= *-ь*; Р.п. = Д.п. = П.п. = *-и*; Т.п. = *-ью*.
8. В края на урока се упражнява склонението на прилагателно + III склонение.

Тема: Интересы, увлечения, занятия

I. Цели:
Въвеждане в темата *„Интересы, хобби, увлечения"*.
Развиване на устната монологична реч на учениците.

Лингвистична компетентност:

- **Лексическа компетентност:**

Усвояване на нова лексика по темата, посочена в лексическия минимум.

- **Граматическа компетентност:**

Усвояване спрежението на глагола *интересоваться*.
Усвояване склонението на прилагателните от трите рода в Т.п. ед.ч.

Речева компетентност:
Формиране на умение за изразяване на съгласие или несъгласие с получената информация.
Формиране на умения за употреба на новия материал в различни ситуации.

Комуникативна компетентност:
Формиране на умение за изразяване на лично отношение към новата информация.

II. Ход на урока:
Урокът е предвиден за **един учебен час**.

1. Урокът може да започне с беседа по темата *„Хобби"*. По време на беседата да се преговори управлението на глаголите *быть, стать, увлекаться, интересоваться, заниматься.*

2. Прочита се разговорът на децата с бащата (упр. 1). Задава се въпросът: *Что предложил детям отец? (поехать за город)*. Учениците прочитат отново полилога и отговарят на въпросите преди и след него.
3. В упр. 2 се предлагат и други видове хоби и се затвърждава управлението на глагола *заниматься*.
4. С упр. 3 се прави наблюдение върху връзката между въпросите и окончанията на прилагателните имена в Т.п.
5. Практическото приложение на новия материал става с изпълнението на упр. 4 и 5. Едновременно с това се преговаря спрежението на глагола *интересоваться*.
6. В упр. 6 учениците дават своето мнение по темата *„Хобби“*.
7. На края на урока се прочита текстът от упр. 7. Учениците отговарят на въпросите и изказват собствено мнение.
8. За домашна работа може да се постави задача на учениците да съберат информация от своите близки и да отговорят на въпросите: *Кто чем интересовался в детстве? Кто кем хотел стать? Кто кем стал?*

Тема: Вот мы и снова вместе!...

I. Цели:
Формиране на умение за разбиране и предаване на основна информация от текста.
Развиване на устната монологична и диалогична реч на учениците.

Лингвистична компетентност:

- **Лексическа компетентност:**

Усвояване на нова лексика по темата *„Цветы“*.
Актуализиране на лексиката по темата.

- **Граматическа компетентност:**

Актуализиране на знания за склонението на прилагателните в Т.п.

Речева компетентност:
Формиране на умения за отделяне на информация от текста, която да потвърждава или отрича отделни факти.
Формиране на умения за прилагане на различни стратегии при осмисляне на текст.
Формиране на умения за селективно четене.

Комуникативна компетентност:
Формиране на умение за предугаждане възможното развитие на сюжета и за изразяване на лично отношение.

II. Ход на урока:
Урокът е предвиден за **един учебен час**.

1. Урокът може да започне със следната беседа: *Любите ли вы цветы? Назовите свои любимые цветы.*
Учителят запознава учениците с Даша Гончарова. Той предлага да се разгледа снимковият материал на любимите цветя на момичето в учебника и да се прочетат названията им. По този начин се прави семантизация на новите думи. Учениците трябва да преценят какво обединява цветята: аромат, цвят или време на цъфтеж. Прави се из-

водът, че е цветът. Съобщава се, че Даша много обича да чете и любимата ѝ приказка завършва тъжно. Прави се предположение коя е тази приказка.
2. Припомнят се основните моменти от приказката за Снегурочка от миналата година: за героите в нея и тяхната съдба. Предлага се да бъде прочетено продължението на приказката, измислено от Даша, и да се направи извод: весело или тъжно се е получило то.
3. Препоръчително е приказката да се чете на части според годишните времена. Отговаря се на въпросите. Разглежда се илюстрацията и се прочитат съответните моменти от приказката.
4. По-задълбочената работа по текста става с изпълнението на упр. 4–6.
5. Употребата на лексиката в нова ситуация се упражнява с упр. 7. Учениците съставят подобни диалози и употребяват названията на други цветя.

Тема: Какие мы?

I. Цели:
Въвеждане в темата *„Внешность, характер“*.
Развиване на устната монологична реч на учениците.

Лингвистична компетентност:

- **Лексическа компетентност:**

Усвояване на нова лексика по темата, посочена в лексическия минимум.

Речева компетентност:
Тренировка на новата лексика и речевите образци в различни ситуации.

Комуникативна компетентност:
Употреба на усвоения материал в ситуации, провокиращи към изразяване на лично отношение.

II. Ход на урока:
Урокът е предвиден за **два учебни часа**.

1. Урокът може да започне с припомняне на приказката *„Снегурочка“* от предишния урок и защо хората свързват белия сняг и белите цветя с героинята. Учениците да се опитат да я опишат с помощта на позната лексика: *белое лицо, голубые глаза, русые волосы, алый рот*. Лексиката се преговаря, като се задава въпрос: *Какие цветы похожи на Снегурочку?*
2. Разглежда се рисунката от учебника и се семантизират думите *лоб*, *брови* и *губы*.
3. Пристъпва се към работа по текста от упр. 1 и се отговаря на въпросите по него. Обръща се внимание на конструкцията *похож на кого? В.п.*
4. Учениците се запознават със *словарик „Внешность человека“* и описват себе си.
5. Използвайки новата лексика, учениците изказват мнение как според тях трябва да изглежда красиво момче или момиче. След това се разглеждат снимките на децата в учебника и се прави описание на външността им.
6. Преминава се към описание на характера на човека. Може да бъде зададен въпрос: *Всегда ли у красивого человека „красивый“ характер?*
Прочита се изказването на А. П. Чехов (упр. 4) и лексиката, свързана с характера на човека от рамките.

С отговора на въпроса *Какой человек, по вашему мнению, прекрасен?* се прави коментар по човешките качества.
7. Посочват се и отрицателни черти на характера и поведението на човека (упр. 5).
8. Преминава се към разговор на тема *„Дружба“*. Учениците обясняват какъв човек и за какви негови качества те избират/не избират за приятел. Например:
Я дружу с Иваном, потому что он честный человек (никогда не подводит других).
9. Упр. 7 може да се даде за домашна работа.

Тема: Мой друг Петька

I. Цели:
Формиране на умения за разбиране и съобщаване на основна информация от текста.
Развиване на устната монологична реч на учениците.

Лингвистична компетентност:

- **Лексическа компетентност:**

Актуализиране на лексиката по темата *„Внешность, характер“*.

Речева компетентност:
Формиране на умения за отделяне на информация от текста, която да потвърждава или отрича отделни факти.
Формиране на умения за прилагане на различни стратегии при осмисляне на текст.
Формиране на умения за селективно четене.

Комуникативна компетентност:
Формиране на умения за разкриване на причинно-следствените връзки между събитията и за изразяване на лично отношение.

II. Ход на урока:
Урокът е предвиден за **един учебен час**.

1. Урокът може да започне с проверка на описанието на съученик (домашната работа от предишния час). Учениците коментират дали описанието отговаря на външността и характера му.
2. Преминава се към четене на текста на части и отговор на въпроси по съдържанието им.
3. Работата по групи (упр. 2, 3 и 4) предполага по-задълбочено вникване в текста.
4. Особено внимание да се обърне на конструкциите *про кого?/про что? В.п. = о ком?/о чём? П.п.* и да се изпълни съответното упражнение в ТСР.
5. Разбирането на разказа на ниво смисъл се проверява с изпълнението на упр. 5, като отговорът на последния въпрос *Можем ли назвать Вовку и Петьку друзьями?* предполага използването на лексика от предишния урок (упр. 4).

Тема: Вспоминаем, обобщаем!

I. Цели:
Обобщаване лексиката и граматиката по темите *„Еда“*, *„Хобби, увлечения“*, *„Внешность, характер“* на функционално и системно равнище.
Развиване на устната монологична реч на учениците.

II. Ход на урока:
Урокът е предвиден за **един учебен час**.

1. Обобщителният урок предполага преговор на граматичния материал по III склонение на съществителните имена, склонението на прилагателните във В.п. и Т.п.
2. Урокът може да започне с четенето на текста (упр. 1) и отговорите на въпросите преди и след него.
3. Преминава се към преговор на III склонение (упр. 3 и 4).
4. Получените прилагателни в упр. 4 в) се използват в упр. 4 г) за преговор на В.п. и Т.п.
5. Упр. 5–8 служат за преговор на Т. и В.п.

Тема: Самое удобное место

I. Цели:
Продължаване работата върху изграждане на знания за руската граматична система на по-високо съзнателно ниво.
Развиване на устната монологична и диалогична реч на учениците.

Лингвистична компетентност:

- **Граматическа компетентност:**

Усвояване на Т. п. с предлозите за място: *за, перед, под, над, между*.

Речева компетентност:
Тренировка на новия материал в различни ситуации.

II. Ход на урока:
Урокът е предвиден за **два учебни часа**.

1. В началото на урока се обръща внимание на илюстрацията и се задава въпрос позната ли е играта билярд на учениците.
2. Работата по илюстрацията продължава, като се търси отговор на въпросите към нея.
3. Прочитат се предлозите, които са помогнали да се изрази местоположението на предметите.
4. Преминава се към прочитането на приказката в упр. 2 и се отговаря на въпроса преди нея.
5. Обръща се внимание на последните думи на предлог НА.
6. Изпълнява се упр. 3, като учениците правят наблюдение върху предлозите на П.п. и Т.п. Прави се извод, че и в двата случая се задава един и същи въпрос *Г д е?*, т.е. се посочва мястото на предмета. Разграничава се кой от предлозите посочва място върху повърхността на предмета, а кои предлози показват място в пространството около него.
7. Изпълнявайки упр. 4–6, учениците обозначават мястото на различни предмети.
8. Упр. 7 и 8 предполагат използването на предлога ЗА (*бежать, сидеть з а к е м?*) и след личните местоимения.

Тема: Если вам нужны продукты...

I. Цели:

Въвеждане в темата *„Покупки. Магазины“*.

Развиване на устната монологична и диалогична реч на учениците.

Лингвистична компетентност:

- **Лексическа компетентност:**

Актуализиране на познатата лексика по темата.

Усвояване на нова лексика по темата, посочена в лексическия минимум.

- **Граматическа компетентност:**

Усвояване употребата на Р.п. със съществителни, обозначаващи количество.

Усвояване спрежението на глаголите *купить/покупать*.

Речева компетентност:

Трениране на новия материал в различни ситуации.

Комуникативна компетентност:

Употреба на усвоения материал в ситуации, близки до живота на ученика.

Интеркултурна компетентност:

Усвояване названието на руската парична единица.

II. Ход на урока:

Урокът е предвиден за **два учебни часа**.

1. Урокът може да започне с беседа обичат ли учениците да изненадват своите приятели и близки с приготвено от тях ястие.

2. Прочита се диалогът между Пламен и Калина и се уточнява *Какой сюрприз они хотят приготовить маме? Кого хотят пригласить?*

3. Изпълнява се упр. 2 – рекламата. Учениците назовават продуктите в магазина. Семантизира се думата *свежий*. Отговаряйки на въпроса *Что всегда свежее в магазине?*, учениците съгласуват прилагателното *свежий* със съществителните имена от стихотворението и от снимковия материал.

4. Следва запознаване с щандовете в супермаркета (упр. 3), като горепосочените продукти трябва да бъдат разпределени по тях.

5. С упр. 4 се семантизират названията на млечните продукти, типични за руската кухня.

6. Следва запознаване с конструкциите за изразяване на количество и част от цялото, като се въвеждат мерни единици за тегло и най-разпространени видове опаковки (упр. 5–7).

7. Усвоява се спрежението на глаголите *купить* и *покупать* (упр. 8 и 10) и се затвърждава с упр. 9 и 11.

Тема: Сколько стоит?

I. Цели:

Развиване на устната диалогична реч на учениците.

Лингвистична компетентност:

- **Лексическа компетентност:**

Актуализиране на лексиката по темата *„Покупки. Магазины“*.

• **Граматическа компетентност:**

Употреба на думата *рубль* с числителни имена.

Речева компетентност:

Актуализиране на лексиката и речевите модели в различни ситуации.

Комуникативна компетентност:

Формиране на умение за водене на разговор в магазина чрез ролеви игри.

II. Ход на урока:

Урокът е предвиден за **един учебен час**.

1. Урокът може да започне с кръстословица, при решаването на която се получава думата *деньги*.

Учителят съобщава: *Если решим правильно кроссворд, мы узнаем, что нам будет нужно, чтобы купить все эти продукты.*

1. Его собирают пчёлы.

2. Он самый главный на столе.

3. Этот продукт нужен для баницы.

4. Он продается в молочном отделе.

5. Он нужен для приготовления голубцов.

			М	Ё	**Д**	
			Х	Л	**Е**	Б
		Б	Р	Ы	**Н**	З	А
					Ь		
Т	В	О	Р	О	**Г**		
				Р	**И**	С	

2. Вниманието на учениците се насочва към изображението на руските пари в учебника и се семантизира думата *деньги*.

3. Диалогът в упр. 1 се прочита и се отговаря на въпросите преди и след него.

4. Няколко двойки ученици прочитат още веднъж диалога по роли.

5. Прави се разграничение между думите *сто**и**т* и *сто**и**т*, *сто**я**т* и *сто**я**т*.

*Вот сто**и**т бутылка кока-колы. Она сто**и**т 17 рублей. Вот сто**я**т чипсы. Они сто**я**т 21 рубль.*

6. Обръща се внимание на рубриката *„Запомните!“*, като учителят обяснява на учениците употребата на думата *рубль* след числителните имена.

7. Учениците назовават цените на различни стоки от упр. 2 и от снимковия материал.

8. В края на часа могат да бъдат разиграни сценки *„В магазине“*.

Тема: Хлеб всему голова

I. Цели:

Продължаване работата върху изграждане на руската граматична система на по-високо съзнателно ниво.

Лингвистична компетентност:

• **Лексическа компетентност:**

Попълване на речниковия запас на учениците с лексика по темата *„Еда“*.

• **Граматическа компетентност:**

Усвояване склонението на прилагателните от трите рода в Р. п. ед. ч.

Речева компетентност:
Тренировка на езиковия материал в различни ситуации.

Комуникативна компетентност:
Развиване на умения за отговор на въпроси с цел изясняване на разбирането и извличане на информация от текста.
Формиране на умения за продуциране на кратко монологично изказване с целенасочено използване на Р.п.

II. Ход на урока:
Урокът е предвиден за **един учебен час**.

1. Урокът започва с гатанката от упр. 1. В текста на гатанката се търсят доказателства защо това е хляб. Задават се въпроси: *Каким бывает хлеб? Как люди относятся к хлебу?*
2. Разглеждат се илюстрациите и с тяхна помощ се прави семантизация на новите думи.
3. Прочита се диалогът от упр. 3, отговаря се на въпроса преди него. Прави се коментар по разсъжденията на децата.
4. В разказа на дядото (упр. 4) се проследява пътят на хляба от полето до магазина, като се съотнасят снимки и текст.
5. Прави се наблюдение върху окончанията на прилагателните в Р.п. (упр. 5).
6. Разглежда се таблицата и се прави коментар по нея.
7. Затвърждава се с упр. 6, 7, 8 и 9.

Тема: Издалека долго течёт река Волга…

I. Цели:
Усвояване на информация за руската река Волга.
Усъвършенстване на навиците за четене.
Обогатяване на страноведската информация.

Лингвистична компетентност:

- **Лексическа компетентност:**

Усвояване на лексика по темите *„Природа“* и *„Страна изучаемого языка“*.

Речева компетентност:
Формиране на умения за разбиране и споделяне на основна информация от текст.
Формиране на умение за отделяне на нова информация на фона на известната.

Комуникативна компетентност:

- развиване на умение за отговор на въпроси с цел изясняване на разбирането;
- развиване на умение за извличане на информация с цел разбиране на съдържанието;
- развиване на езиковата догадка;
- развиване на контекстуалната догадка;
- развиване на умение за възстановяване на реда на действията в текст;
- развиване на умение за изразяване на чувства: очакване, възхищение, разочарование, учудване.

Интеркултурна компетентност:
Запознаване с река Волга.

II. Ход на урока:
Урокът е предвиден за **един учебен час**.

1. Въвеждането става с помощта на географската карта, на която се показва река Волга. Задължително се обръща внимание на дължината ѝ.
2. Текстът (упр. 1) се чете от учителя на части. Учениците следят с поглед текста в учебника. По време на четенето учителят семантизира новата лексика, прави паузи и предлага отделни кратки моменти да бъдат прочетени от учениците, например: информацията за Волга от интернет. Учениците отговарят на въпросите по текста.
3. Упр. 2 предполага описание на река Волга според представите на героя на разказа. За усвояване на думите антоними може да се направи устно следното упражнение по образец: *Волга не маленькая, а большая, величественная...* и т.н.
4. Прочита се втората част на текста (упр. 3) и се изпълняват задачите по нея.
5. Да се обърне внимание на надписа върху камъка. Прави се извод за отношението на руския народ към река Волга. Например: *Символом чего является Волга для русского народа? Волга – это символ русской земли и народной души.*

Тема: Самый, самая...

I. Цели:
Продължаване работата върху изграждане на руската граматична система на по-високо съзнателно ниво.
Развиване на устната монологична и диалогична реч на учениците.

Лингвистична компетентност:

- **Граматическа компетентност:**

Усвояване употребата на превъзходна степен на прилагателните имена.

Комуникативна компетентност:
Формиране на умение за самостоятелно откриване и споделяне на информация.

Интеркултурна компетентност:
Усвояване на сведения за езерото Байкал.

II. Ход на урока:
Урокът е предвиден за **един учебен час**.

1. Преговаря се материалът за река Волга.
2. Прави се наблюдение върху склонението на думите *самый, самая, самое, самые* и се прави извод, че то е същото като на прилагателните, към които се отнасят.
3. С рубриката *„Запомните!“* се уточнява значението на *самый*... и особеностите на тяхната употреба.
4. Учениците самостоятелно съгласуват по род и число прилагателно + съществително (упр. 4 а), а използването на превъзходната степен в речта става с упр. 4 б).

5. Съгласуването на превъзходната степен по падеж се упражнява в упр. 3. Вниманието на учениците се насочва към снимките на езерото Байкал. Съобщава се, че това е уникален природен феномен и ще се разбере защо е така, след като се допълнят липсващите окончания. Текстът се записва в тетрадката.
6. В края на часа може да се възложат задачите по проекта *„Все мы – исследователи“*. Реализацията му може да стане на по-късен етап. Учителят определя сам срока.

Тема: Он может летать...

I. Цели:
Продължаване работата върху изграждане на руската граматична система на по-високо съзнателно ниво.
Развиване на устната монологична реч на учениците.

Лингвистична компетентност:

- **Граматическа компетентност:**

Усвояване склонението на личните местоимения.

Речева компетентност:
Тренировка на усвоения материал в различни ситуации.

II. Ход на урока:
Урокът е предвиден за **един учебен час**.

1. Урокът започва с прочитането на стихотворението и отговор на въпроса.
2. Гатанките от упр. 2 служат за доказателство, че личните местоимения не назовават предмет, а само го посочват.
3. Учениците устно разпределят личните местоимения по лица и числа (упр. 3).
4. Прави се наблюдение върху склонението на личните местоимения (упр. 4).
5. Използвайки таблицата, учениците предават разказа на Альонка от 1 л. мн.ч. и 2 л. ед. и мн.ч. (упр. 5).
6. Пристъпва се към усвояване склонението на личните местоимения в 3 л. ед. и мн.ч. Обръща се внимание на формите на 3 л. след предлог (упр. 6–8).
7. Рефлексия върху изучения материал се прави с упр. 9. Учениците прочитат откъса от разказа на В. Драгунски и отговарят на въпроса преди текста. Назовават личните местоимения и определят тяхното лице, число и род (за местоименията от 3 л. ед. ч.).

Тема: Мой, моя, моё

I. Цели:
Продължаване работата върху изграждане на руската граматична система на по-високо съзнателно ниво.
Развиване на устната монологична реч на учениците.

Лингвистична компетентност:

- **Граматическа компетентност:**

Усвояване на притежателните местоимения.

Речева компетентност:
Тренировка на новия материал в различни ситуации.

II. Ход на урока:
Урокът е предвиден за **един учебен час**.

1. Урокът започва с работа по граматичната приказка (упр. 1). Текстът се прочита и се отговаря на въпроса преди него. Прави се наблюдение за значението на притежателните местоимения, техния род и число.
2. Учениците се запознават с правилата и с таблицата за склонението на притежателните местоимения.
3. Вниманието на учениците отново се насочва към съдържанието на приказката, като се прави коментар защо местоименията *ЕГО*, *ЕЁ* и *ИХ* са близки родственици, а не членове на семейството. Припомня се, че това са форми на лични местоимения. В ролята си на притежателни местоимения те не се изменят по падежи.
4. Упр. 2–5 служат за затвърждаване на получените знания за употребата на притежателните местоимения.
Ключ към упр. 4:
Сестра получила письмо. – Моя или твоя сестра? Наша или ваша сестра?
Это книга брата. – Моего или твоего брата? Нашего или вашего брата?
Давайте встретимся у дома. – У моего или твоего дома? У нашего или вашего дома?
Я купил подарок бабушке. – Моей или твоей бабушке? Нашей или вашей бабушке?
Директор говорил с отцом. – С моим или твоим отцом? С нашим или вашим отцом?
Мы будем говорить о коллекции. – О моей или твоей коллекции? О нашей или вашей коллекции?
5. По-сериозно внимание да се обърне на упр. 6. Учениците задават въпроси и правят разграничение на употребата на *ЕГО*, *ЕЁ* и *ИХ* като лични или притежателни местоимения. Обяснява се, че след предлог притежателните местоимения *ЕГО*, *ЕЁ* и *ИХ* не получават начално *н-* за разлика от личните.
Ако учениците се затрудняват да задават въпросите *ч е й? ч ь я?* към местоименията в косвен падеж, препоръчваме да се даде склонението:

И. чей?	*чья?*	*В. чей?/чьего?*	*чью?*
Р. чьего?	*чьей?*	*Т. чьим?*	*чьей?*
Д. чьему?	*чьей?*	*П. о чьём?*	*чьей?*

6. Упр. 7 служи за практическо прилагане на горното правило.
Ключ:
– Я видел тебя у дома Антона. *его/него* *– Ты был у Антона?*
*– Да, я был в гостях у **него**.* *– Нет, я был у **его** родителей.*

– Коля получил письмо от Дины? *её/неё* *– Коля получил письмо от Дины?*
*– Да, Коля получил письмо от **неё**.* *– Нет, он получил письмо от **её** брата.*
7. При наличие на време може да се изпълни следното упражнение.
Кому весело, скучно, радостно? Определите настроение этих людей. В ответах употребляйте притяжательные местоимения.
а) В нашем классе новый ученик. Он ещё не познакомился с ребятами. У него нет друзей.

(Нашему новому ученику скучно.)

б) Таня – ваша лучшая спортсменка в школе. Сегодня она выиграла соревнование. ***(Вашей лучшей спортсменке радостно.)***

в) Твой друг получил отличную отметку по математике. ***(Твоему другу весело.)***

Тема: Как мы общаемся?

I. Цели:

Въвеждане в темата *„Почта. Телефон“.*

Развиване на устната монологична реч на учениците.

Лингвистична компетентност:

- **Лексическа компетентност:**

Усвояване на новата лексика по темата.

Речева компетентност:

Трениране на лексиката и речевите модели в различни ситуации.

Усвояване на формули от РРЕ при разговор по телефона.

Комуникативна компетентност:

Употреба на усвоените конструкции в реални ситуации от живота на ученика.

II. Ход на урока:

Урокът е предвиден за **един учебен час**.

1. Урокът може да започне с беседа – по какъв начин хората могат да общуват от разстояние. Споменават се поща, телефон, интернет. Семантизират се думите, свързани с тях: *конверт, открытка, послать, телефонная карта, электронный адрес, чат.*

2. Текстът (упр. 1) се чете и се отговаря на въпросите преди и след него.

3. С упр. 2 новата лексика се включва в ситуация на реално общуване – закупуване на пликове, марки, картички и др. в пощата. Да се обърне внимание на съчетаемостта на числителни и съществителни имена.

4. Преминава се към съставяне на диалози по образец (упр. 3).

5. След изясняване кой начин на общуване е най-удобен (упр. 4) се пристъпва към усвояване на лексиката, свързана с разговора по телефона. Работи се по словообразуването и управлението на глаголите (упр. 5), упражнява се с упр. 6 и 7.

6. От личния опит на учениците и с помощта на учителя се припомнят главните правила за общуване по телефона. Усвояват се формулите на руския речеви етикет при разговор по телефона.

7. Урокът може да завърши със съставяне и разиграване на диалози.

Тема: В волшебном лесу

I. Цели:

Обобщаване на основния граматически материал, предвиден за усвояване в 6. клас (склонение на прилагателни в единствено число, трето склонение на съществителните, инфинитив и спрежение на глаголите, местоимения, числителни и предлози).

Развиване на устната монологична реч на учениците.

II. Ход на урока:
Урокът е предвиден за **два учебни часа**.

1. Урокът може да започне със запознаване с героите на руската приказка *„Гуси-лебеди“*. Учениците правят предположение кой какъв е в приказката, като избират подходящи прилагателни.
2. Прочитат се въпълнителните думи и се преминава към работа по упражненията.
3. С упр. 2 се преговарят частите на речта.
Ключ:
*Ласковое **(прилаг.)** слово **(сущ.)** открывает **(глагол)** нам **(местоимение)** двери **(сущ.)** каждого дома **(сущ.)**.*
*Надо относиться **(глагол)** к людям **(сущ.)** так, как хочешь **(глагол)**, чтобы они **(местоимение)** к тебе **(местоимение)** относились **(глагол)**.*
*Чтобы научиться **(глагол)** трудиться **(глагол)** нужно три **(числит.)** года **(сущ.)**, чтобы научиться **(глагол)** лениться **(глагол)** – три **(числит.)** дня **(сущ.)**.*
4. С упр. 3 се преговаря трето склонение на съществителните имена.
Ключ:
Задание 1: печь – III скл.
Задание 2: новая тетрадь, зимняя ночь, большая площадь, золотая медаль, красивая лошадь, деревянная кровать, небольшая модель, древняя крепость, холодная Сибирь
5. С упр. 4 се преговаря склонението на прилагателните имена в единствено число.
Ключ:
*Растёт в зелён**ом** лесу дик**ая** яблоня. Весной к красив**ому** дереву прилетают в гости трудолюбив**ые** пчёлы. Приходит лето, и на лесн**ой** яблоне появляются маленьк**ие** яблочки. Яблонька всем говорит:*
*– Отведайте моего лесн**ого** яблочка.*
*Любит она угощать всех вкусн**ым** яблочком.*
*Приходите в зелён**ый** лес и вы увидите щедр**ую** яблоню!*
6. С упр. 5 се преговаря спрежението на глагола.
Ключ:
*Сестра к брату в гости идёт **(I спр.)**, а он от неё прячется **(I спр.)**.*
(Луна и Солнце)
*Летом вырастают **(I спр.)**, а осенью выпадают **(I спр.)**.*
(Листья)
*С хозяином дружит **(II спр.)**, дом сторожит **(II спр.)**.*
(Собака)
7. С упр. 6 се преговарят предлозите на П.п. и Т.п. за място.
Ключ:
Баба Яга в избушке. Дерево за избушкой. Гриб растет перед (под) деревом. Цветы растут между домом (избушкой) и деревом. Сова сидит на крыше. Лебеди летают над домом.
8. С упр. 7 се преговарят местоименията (лични и притежателни).
Ключ:
Личные: я (И.п.); тебе (Д.п.); ему (Д.п.); у нас (Р.п.); для него (Р.п.); он (И.п.); со мной (Т.п.).
Притяжательные: в нашем (П.п.); твоему (Д.п.); на его (В.п.); своих (В.п.).

ПРИЛОЖЕНИЕ
ПРОВЕРОЧНАЯ РАБОТА №1
I группа

1. Прочитайте текст „Белый медведь“.

Чтобы встретить этого самого сильного медведя, мы должны поехать в далёкую Арктику.

Белый медведь – хороший охотник. В поисках добычи он проходит сотни километров. Как медведь охотится на тюленя? Он ложится на белый снег, прикрывает лапой свой чёрный нос, а в подходящий момент ловко ползёт к добыче.

Медведица зимой прячется в глубокую снежную берлогу. Маленький медвежонок появляется на свет в тёплой норе. До весны он спит и сосёт жирное молоко. А весной семья выходит на снег.

С каждым годом белых медведей становится все меньше. Поэтому их надо беречь и охранять.

2. Выпишите из текста:

а) глаголы в форме инфинитива:

.....

б) глаголы I спряжения в личной форме:

.....

.....

3. Заполните пропуски. Поставьте глагол *учить* в нужную форму.

Я ..... новые слова. А ты ..... грамматику? Каждый день Иван ..... уроки. Мы ..... стихотворение Пушкина. Вы ..... брата кататься на велосипеде. Родители ..... своих детей правилам дорожного движения.

4. а) К о г д а что было/будет (день недели, какое число). Заполните таблицу.

.....	.....	сегодня	.....	.....
.....	.....	суббота	.....	.....
.....	.....	второе	.....	.....
.....	.....	октября	.....	.....

б) Запиши, к о г д а был/будет твой день рождения в этом году.

.....

5. Напишите предложение во множественном числе.

На карте обозначены: большая река, глубокий океан, зелёный лес, синее море.

.....

.....

6. Запишите время словами.

Утром я встаю в 7:15 (.....) .
Я выхожу из дома в школу в 7:45 (.....).
В 13:30 (.....) я обедаю.

ПРОВЕРОЧНАЯ РАБОТА №1
II группа

1. Прочитайте текст „Белый медведь“.

Чтобы встретить этого самого сильного медведя, мы должны поехать в далёкую Арктику.

Белый медведь – хороший охотник. В поисках добычи он проходит сотни километров. Как медведь охотится на тюленя? Он ложится на белый снег, прикрывает лапой свой чёрный нос, а в подходящий момент ловко ползёт к добыче.

Медведица зимой прячется в глубокую снежную берлогу. Маленький медвежонок появляется на свет в тёплой норе. До весны он спит и сосёт жирное молоко. А весной семья выходит на снег.

С каждым годом белых медведей становится все меньше. Поэтому их надо беречь и охранять.

2. Выпишите из текста:

а) глаголы в форме инфинитива:

.....

б) глаголы II спряжения в личной форме:

.....
.....

3. Заполните пропуски. Поставьте глагол *читать* в нужную форму.

Я ..... интересную книгу. А ты ..... фантастику? Каждый день Маша ..... новости в интернете. Мы ..... стихотворение Пушкина. Вы ..... книги? Ребята ..... рассказы писателя В. Драгунского.

4. а) К о г д а что было/будет (день недели, какое число). Заполните таблицу.

.....	.....	сегодня	.....	.....
.....	.....	вторник	.....	.....
.....	.....	пятое	.....	.....
.....	.....	ноября	.....	.....

б) Запиши, к о г д а был/будет твой день рождения в этом году.

.....

5. Напишите предложение во множественном числе.

На карте обозначены: большой город, высокая гора, зелёный остров, чистое озеро.

.....

.....

6. Запишите время словами.

Я начинаю готовить уроки в 16:15 (.....).

Моя семья садится ужинать в 18:50 (.....).

Я ложусь спать в 22:30 (.....).

ПРОВЕРОЧНАЯ РАБОТА №2

I группа

1. Прочитайте текст и задайте вопросы к нему. Определите падеж существительных и прилагательных.

В густом лесу на высоком дереве белка устроила гнездо. Ещё осенью она позаботилась о тёплом гнёздышке. Зимой лесному зверьку здесь будет хорошо и уютно.

..... белка устроила гнездо?

В ..... лесу и на ..... дереве белка устроила гнездо?

..... она позаботилась ещё осенью?

О ..... гнёздышке она позаботилась?

.... здесь будет хорошо и уютно зимой?

..... зверьку здесь будет хорошо и уютно?

2. Запишите, где были эти люди, если знаете, что:

а) Маленький мальчик ходит в новую школу.

.....

б) Известная певица ходит в музыкальный театр.

.....

в) Вчера молодой архитектор посетил художественную выставку.

.....

3. Допишите недостающие вопросительные слова.

Скажи, пожалуйста, ... ты был/а вчера.

..... ты возвращаешься.

..... поедете в воскресенье.

4. Употребите нужный глагол движения в правильной форме.

Мама и папа каждый день ..... на работу пешком.

Ты вчера ..... к бабушке?

Папа ..... на работу на машине.

Каждый год они ..... отдыхать на море.

Сейчас мы ..... в исторический музей.

5. Кто где был? Кто куда пошёл/поехал? Кто откуда вернулся?

девочка – театр ……

……

……

брат – библиотека …….....……
……
……
дети – бабушка …….....……
……
……

6. Напиши, к т о к о м у/ч е м у радуется.

Тане подарили пушистую кошку, а Вове – новый компьютер.

.....

.....

ПРОВЕРОЧНАЯ РАБОТА №2
II группа

1. Прочитайте текст и задайте вопросы к нему. Определите падеж существительных и прилагательных.

Белая берёза хорошо растёт и в зелёном лесу, и в городском парке. Лучшие поэты посвящали стихи этой стройной красавице. О русской берёзе написано много сказок и рассказов.

..... растёт белая берёза?

И в ..... лесу, и в ..... парке растёт берёза?

..... посвящали стихи лучшие поэты?

..... красавице посвящали стихи лучшие поэты?

..... написано много сказок и рассказов?

О ..... берёзе много сказок и рассказов?

2. Запишите, о чём говорили эти люди, если знаете, что:

а) Сегодня Серёжа вернулся из летнего лагеря.

.....

б) Ребята написали контрольную работу.

.....

в) Папа смотрел футбольный матч.

.....

3. Допишите недостающие вопросительные слова.

Напиши другу, ... ты ездил/а вчера.

..... ты купил/а этот сувенир.

..... ты вернулся/лась в воскресенье.

4. Употребите нужный глагол движения в правильной форме.

Дети каждое лето …… в лагерь на поезде.

Ты вчера ……. на стадион?

Мы ……. в археологический музей на автобусе.

Каждый день Вова ……. в бассейн.

Завтра я …….. на реку купаться.

5. Кто где был? Кто куда пошёл/поехал? Кто откуда вернулся?

врач – поликлиника ……

……

……

дети – зоопарк ……

……

……

бабушка – врач ……

……

……

6. Ответь на вопросы: Кому весело? Кому грустно?

В зоопарке маленькая Настя смеётся, а маленький Антон плачет.

.....

.....

ПРОВЕРОЧНАЯ РАБОТА №3
I группа

1. Составьте словосочетания прилагательное + существительное. Обозначьте склонение существительных.

…… крепость …… Сибирь

…… портфель …… дождь

…… корабль …… тетрадь

Слова для справки: *каменный, кожаный, большой, далёкий, летний, чистый*

2. Допишите пропущенные окончания.

Красная площадь – главная площадь российской столицы. Все туристы обязательно приходят на Красн..... площад..... Они гуляют по Красн..... площад..... . Все восхищаются Красн..... площад..... Экскурсовод рассказывает о Красн..... площад..... .

3. Выберите и запишите правильный ответ.

Виктор читает ..... Мальчики занимаются .....

....

а) спортивный журнал; **а) с легкой атлетикой;**

б) спортивного журнала; **б) легкую атлетику;**

в) спортивному журналу. **в) легкой атлетикой.**

4. Заполните пропуски.

Мальчик встретил ..... .

Мальчик помог ..... решить ..... .

Слова-помощники: *новый учитель, младшая сестра, трудная задача*

5. а) Образуйте от данных существительных прилагательные. Запишите с ними словосочетания.

справедливость – ..... мальчик

зависть – ..... человек

любознательность – ..... девочка

б) Используйте полученные прилагательные. Ответьте на вопросы.

На кого можно положиться в трудный момент?

.....

С кем не хотите общаться?

.....

С кем всегда интересно разговаривать?

.....

ПРОВЕРОЧНАЯ РАБОТА №3
II группа

1. Составьте словосочетания прилагательное + существительное. Обозначьте склонение существительных.

…… подпись	..…… день
…… словарь	..…… медаль
…… кровать	..…… лагерь

Слова для справки: *красивый, толковый, мягкий, весенний, золотой, детский*

2. Допишите пропущенные окончания.

Далёкая Сибирь – это удивительный край. В далёк..... Сибир..... добывают нефть и газ. Я хочу поехать в далёк..... Сибир..... . Туристы путешествуют по далёк..... Сибир..... . Они интересуются далёк..... Сибир..... и её богатствами.

3. Выберите и запишите правильный ответ.

В зоопарке я видел	Весной мы восхищаемся.....
.....	.....
а) большой медведь;	**а) на яркое солнце;**
б) большого медведя;	**б) ярким солнцем;**
в) большому медведю.	**в) яркому солнцу.**

4. Заполните пропуски.

На улице дети встретили ..... .

Саша помог ..... написать..... .

Слова-помощники: *пожилая женщина, младший брат, домашнее задание*

5. а) Образуйте от данных существительных прилагательные. Запишите с ними словосочетания.

искренность – ..... друг

жадность – ..... человек

верность – ..... подруга

б) Используйте полученные прилагательные. Ответьте на вопросы.

С кем можно поделиться своими тайнами?

.....

С кем предпочитаете не общаться?

.....

Кого вы уважаете?

.....

ПРОВЕРОЧНАЯ РАБОТА №4
I группа

1. Запишите, ч т о г д е находится в городе. Используйте предлоги Т.п.

мост – широкая река

.....

аптека – новый банк – известный ресторан

.....

остановка – высокое здание

.....

2. Из чего можно приготовить овощной суп? Используйте словосочетания:
белокочанная капуста, свежая морковь, молодой картофель, зелёный горох, сочный помидор

.....

.....

.....

3. Распределите задачи. Поставьте глагол *купить* в нужную форму.

Я – хлеб ..... Саша и Андрей – минеральную воду .....

Пламен – колбаса ..... Мы – сосиски .....

Вы – яблоки ..... Ты – брынза .....

4. Раскройте скобки. Заполните пропуски.

У (я) ..... жила черепаха Пашка. Однажды с (она) ..... произошло одно неприятное приключение. Мы выпустили (она) ..... на балкон и забыли о (она) ..... . Через полчаса (я) ..... выглянул на улицу и увидел, что Пашка ползет по траве. Я к (она) ..... подбежал и отнес (она) ..... домой. Летом мы выпустили (она) ..... в лес.

5. Дополните предложения. Укажите, какому лицу что принадлежит.

Здесь живет ..... семья.	*я*	Все восхищаются ..... городом.	*мы*
Вчера я видела ..... брата.	*ты*	Мы прочитали о ..... школе.	*вы*
Аня – подруга ..... брата.	*он*	Машина подъехала к ..... дому.	*они*

6. Составьте предложения.

лето, младшая, сестра, хотеть, прочитать, интересная, книга

……...

на, урок, музыка, наш, класс, любить, петь, веселая, песня, на, русский язык

……...

ПРОВЕРОЧНАЯ РАБОТА №4
II группа

1. Запишите, ч т о г д е находится в деревне. Используйте предлоги Т.п.

лес – узкая речка

.....

школа – детский сад – продуктовый магазин

.....

остановка – высокое здание

2. Из чего можно сделать праздничный торт? Используйте словосочетания:
пшеничная мука, свежее молоко, сахарная пудра, сливочное масло, молочный шоколад

.....

.....

.....

3. Кто что делает в магазине? Поставьте глагол *покупать* в нужную форму.

Мы – конфеты	Ты – брынза
.....	.....
Пламен – хлеб	Я – колбаса
.....	.....
Саша и Андрей – ветчина	Вы – сок
.....	.....

4. Раскройте скобки. Заполните пропуски.

Весной у (мы) ..... появился маленький щенок. У (он) ..... были белые лапки и рыжая спинка. Мы дали (он) ..... имя Рыжик и хорошо заботились о (он) ..... . Приятно было гладить (он) ..... по голове и играть с (он) ..... в разные игры. (Он) ..... быстро научился выполнять некоторые команды. Без (он) ..... нам было скучно.

5. Дополните предложения. Укажите, какому лицу что принадлежит.

Здесь живет ..... брат.	*я*	Туристы восхищаются ..... страной.	*мы*
Вчера я видел ..... сестру.	*ты*	Мы прочитали о ..... классе.	*вы*
Антон – друг ..... сестры.	*она*	Машина подъехала к ..... даче.	*они*

6. Составьте предложения.

утро, старшая сестра, решить, позвонить, своя, подруга, в, Москва

……...

в, суббота, мой, друг, любить, заниматься, легкая атлетика, на, новый, стадион

……...

Текстове в аудиокасетата

Школьный двор гудит, как улей...

„Школьные годы“

Автор текста (слов) – ***Долматовский Е.***
композитор (музыка) – ***Кабалевский Д.***
http://www.karaoke.ru/song/4920.htm

В первый погожий
Сентябрьский денёк
Робко входил я
Под школьные своды.
Первый учебник
И первый урок –
Так начинаются
Школьные годы.
Школьные годы
Чудесные,
С дружбою, с книгою,
С песнею,
Как они быстро летят!
Их не воротишь назад.
Разве они пролетят
Без следа?
Нет, не забудет
Никто никогда
Школьные
Годы!

Школьный двор гудит, как улей,
Школьный двор – большой букет.
Шум, движенье, разговоры:
– Как дела?
– Салют!
– Привет!
– Добрый день! Я очень рада
Снова вас увидеть всех!
Школьный двор – весёлый праздник,
Шутки, песни, громкий смех!

Я теперь не Андреев...

Я Андреев

Все мои неприятности – из-за фамилии. Я по алфавиту в журнале первый. Поэтому меня вызывают почти на каждом уроке. Вот я и учусь хуже всех. А вот Вовка Якулов по списку в самом конце – двадцать седьмой. И у него в дневнике одни пятёрки…

Стал я думать, что мне предпринять.

За обедом думаю, перед сном думаю – никак ничего не могу придумать. Я даже в шкаф залез думать, чтобы мне не мешали. Уроков не учил. В футбол не играл. Телевизор не смотрел. Думал, думал и придумал.

Прихожу в класс, заявляю ребятам:

– Я теперь не Андреев. Я теперь Яандреев.

– Мы давно знаем, что ты Андреев.

– Да нет, – говорю, – не Андреев, а Яандреев, на „Я“ начинается – Яандреев.

– Ничего не понятно. Таких фамилий вообще не бывает, – говорит Вовка. – Почему ты вдруг Яандреевым стал?

– Может, у кого и не бывает, а у меня будет! – говорю.

Подхожу к Александре Петровне и сообщаю:

– Александра Петровна, я теперь Яандреев. Нельзя ли в журнале изменить? Чтобы я на „Я“ начинался.

– Зачем тебе это? – говорит учительница.

– Просто мне это очень важно. Я тогда сразу отличником буду.

– Ах, вот оно что! Тогда можно. Иди, Яандреев, урок отвечать!

О Юрке, носороге и математике

Всё утро Юра играл в футбол. А когда до начала занятий всего час остался, то вспомнил, что не сделал домашнего задания по математике. Он решил пойти к Серёже, который жил недалеко от школы, и списать у него задачи.

Идти надо было мимо зоопарка.

– Ладно, – думает, – схожу на минутку.

В зоопарке Юра сначала подразнил лису и обезьянку, а потом бросил камешек в носорога. Попал камень в носорога. Юра достал из сумки тетрадку, сделал из неё трубку и ткнул носорога.

Вдруг носорог как бросится! Схватил тетрадку и... проглотил.

– Ты что делаешь? – закричал Юрка. – Отдай!

На шум прибежал смотритель.

– Ваш носорог шуток не понимает, – говорит Юрка. – Ну как я теперь без тетрадки в школу пойду? По математике тетрадка. Я там задачи целую неделю решал. А сам подумал: „Может, и хорошо, что носорог тетрадку съел. Теперь и задачи переписывать не надо“.

– Вот что, – говорит он смотрителю. – Вы мне справку дайте, что носорог мою тетрадку съел. Только напишите раза четыре „действительно.“ Так всегда в справках пишут.

Смотритель оказался неплохим человеком и выполнил просьбу Юрки.

Схватил Юрка свою справку и побежал. Очень быстро он бежал. Но только всё равно, опоздал на восемь минут.

Прочитал учитель справку. Плечами пожал.

– Прочитай-ка сам вслух, – сказал он.

– „Справка. Дана ученику Клюеву Юре в том, что он действительно был в зоопарке. Он действительно дразнил лису. А мне он действительно так надоел, что я вынужден был съесть у него тетрадку. По математике. А задачи в этой тетради были не выполнены. Действительно. Действительно. Действительно. Носорог“.

Третье место в стиле баттерфляй

Сегодня домой я летел, как на крыльях. Лишь только я вошёл в квартиру, мама сразу спросила:

– Ты что так сияешь?

Я сказал:

– А у нас сегодня было соревнование! Двадцать пять метров в стиле баттерфляй!

Папа спросил:

– Ну и как?

– Третье место! – сказал я.

Папа прямо весь расцвёл.

– Вот здорово! – сказал он. – Молодец! А кто же первое место занял?

Я ответил:

– Первое место занял Вовка, он уже давно умеет плавать.

– Ай да Вовка! – сказал папа. – Так, а кто же занял второе место?

– А второе, – сказал я, – занял рыжий один мальчишка, не знаю, как зовут.

– А ты, значит, вышел на третье? – Папа улыбнулся. – Ну что ж, – сказал он, – третье место – тоже призовое: бронзовая медаль! Кто же на четвёртом остался?

Я сказал:

– Четвёртое место никто не занял. Мы все третье место заняли: и я, и Мишка, и Толька, и Климка, все-все. Вовка – первое, рыжий мальчишка – второе, а мы, остальные восемнадцать человек, мы заняли третье. Так инструктор сказал!

Какая будет завтра погода?

Славик: Дедушка, сегодня погода хорошая – ярко светит солнце, нет ни дождя, ни ветра. Как ты думаешь, мне нужен будет зонт? А тёплая куртка?

Дедушка: В горах погода быстро меняется. Вот, например: утром поднимается туман, начинает светить солнце, к обеду на небе появляются тучи, а вечером начинает идти дождь и даже снег. Зонт не бери. Лучше возьми накидку. Она лёгкая, не занимает в рюкзаке много места, а хорошо защищает от дождя, ветра и снега. И тёплая куртка тебе не помешает.

Славик: Мне хочется, чтобы ранец был полегче! Проверю-ка я прогноз погоды в Интернете!

Дедушка: Хорошо, а я прослушаю прогноз погоды по телевидению.

ଌଌଌ

Славик: Дедушка, а можно сделать прогноз погоды в походе? Ведь там нет ни телевизора, ни компьютера.

Дедушка: Конечно, можно. На природе полезно смотреть, слушать, наблюдать за поведением различных насекомых и птиц. Вот, например, когда муравьи прячутся в муравейнике – вскоре будет сильный дождь. Ласточки высоко летают – будет хорошая погода.

Славик: А растения могут нам помочь?

Дедушка: Когда ты в лесу, найди сосну и посмотри на её шишки. Если они раскрыты,

будет жарко. Какая будет погода, может подсказать и утренняя роса. День будет жарким, если роса обильная. Если одновременно выпала роса и возник туман в долине – погода станет лучше. А если утром росы нет, то это к ненастью.

Листья сыплются дождём

Стало вдруг светлее вдвое,
Двор, как в солнечных лучах, –
Это платье золотое
У берёзы на плечах...

Утром мы во двор идём –
Листья сыплются дождём,
Под ногами шелестят
И летят, летят, летят...

А высоко от земли
Пролетели журавли.
Всё летит! Должно быть, это
Улетает наше лето!

В багрец и в золото одетые леса...

…Унылая пора! Очей очарованье!
Приятна мне твоя прощальная краса –
Люблю я пышное природы увяданье,
В багрец и в золото одетые леса,
В их сенях ветра шум и свежее дыхание,
И мглой волнистою покрыты небеса,
И редкий солнца луч, и первые морозы,
И отдалённые седой зимы угрозы.

ОСЕНЬ

Осень наступила,
Высохли цветы,
И глядят уныло
Голые кусты.

Туча небо кроет,
Солнце не блестит,
Ветер в поле воет,
Дождик моросит..

Вянет и желтеет
Травка на лугах,
Только зеленеет
Озимь на полях.

Зашумели воды
Быстрого ручья,
Птички улетели
В тёплые края.

Да, переменчива осенняя погода:
День солнечный, а может, дождь с утра...
Всё это дарит нам с тобой природа,
А мы должны понять, как к нам она добра!

Вот за дождями солнышко проглянет,
Порадует нас теплотой своих лучей...
И в душах наших потеплее станет,
И жизнь покажется тогда ещё светлей!

И мелькают города и страны...

ГЛОБУС

Я не знаю, где встретиться
Нам придется с тобой.
Глобус крутится, вертится,
Словно шар голубой,
И мелькают города и страны,
Параллели и меридианы,
Но нигде таких пунктиров нету,
По которым нам бродить по свету.
Знаю, есть неизвестная
Широта из широт,
Где нас дружба чудесная
Непременно сведет.
И тогда узнаем мы, что смело
Каждый брался за большое дело,
И места, в которых мы бывали,
Люди в картах мира отмечали.

Солнечные часы

Вот уже три дня Настя и её друг воронёнок Карк строили снежную крепость. Крепость почти была готова, но Настя вдруг заторопилась домой.

– Что случилось? – спросил воронёнок.

– Мама сказала вернуться в 12 часов обедать. А у меня нет часов и я не знаю, который час.

Друг не мог оставить девочку в беде. Он куда-то улетел и вернулся через полчаса с папиным будильником и лыжной палкой.

– Зачем тебе будильник и лыжная палка? – удивилась Настя.

– Они нам помогут сделать свои, солнечные часы. Так мы всегда, когда играем, будем знать, сколько времени.

Карк начертил на снегу круг, а в центр его воткнул палку.

– Тень от этой палки будет стрелкой наших солнечных часов, – сказал Карк.

В котором часу тебе надо вернуться домой? В 12? – Карк взглянул на будильник.

– Сейчас ровно девять. Значит, играть тебе можно ещё три часа. На том месте круга, куда сейчас падает тень от палки, мы напишем цифру „9“.

Солнце двигалось по небу – двигалась и тень от палки.

Когда будильник показал 10 часов, Карк написал цифру на том месте, куда упала тень. То же самое он сделал и в 11 часов, и в 12.

Настя не опоздала на обед. Когда она вернулась, Карк уже написал и „1“ и „2“. Так Карк и Настя разметили циферблат солнечных часов до цифры „4“.

В 5 часов солнце спряталось. Настя и Карк пошли домой. Часть циферблата осталась незаполненной…

Но это не так важно. В это время Настя и её друг уже отдыхали дома.

Солнечные часы исправно „шли" всю зиму, пока лежал снег.

А весной, когда пригрело солнце и показалась трава, растаяли и солнечные часы.

Без чего нельзя на Новый год?

Как Ослик, Ёжик и Медвежонок встречали Новый год

Всю предновогоднюю неделю бушевала ***вьюга***. Ослик, Ёжик и Медвежонок несколько дней никуда не выходили.

Перед Новым годом вьюга утихла и друзья собрались в доме у Ёжика.

– Скоро праздник, – сказал Медвежонок, – а у нас нет ёлки. Надо пойти поискать.

– Где же мы её сейчас найдём? – удивился Ослик. – В лесу-то – темно... И сугробы какие!..

– И всё таки надо идти за ёлкой, – сказал Медвежонок.

И все трое вышли из дома.

Но в лесу попадались только большие ёлки, а маленькие все засыпало снегом.

Ослик с Медвежонком расстроились.

– Но какой это Новый год без елки!.. – вздыхал Медвежонок.

Дома Ёжик вскипятил самовар и налил друзьям чаю. Медвежонку он поставил баночку с мёдом, а Ослику дал морковку.

– О ёлке вы не беспокойтесь, – сказал Ёжик. – В уголке мы поставим табуретку, а я на неё встану и вы на меня повесите игрушки.

Так и сделали. Ёжик встал на табуретку и распушил иголки. Ослик с Медвежонком повесили ему на верхние лапы по большому засушенному одуванчику, а на каждую иголку – по маленькой шишечке и орешку.

– Не забудьте лампочки и звёздочку, – сказал Ёжик.

Друзья повесили на грудь ему три гриба-лисички. Они весело засветились – такие они были рыжие. Вместо звёздочки Ослик наколол Ёжику на голову большое блестящее яблоко.

– Ты не устала, ёлка? – спросил Медвежонок.

Ёжик стоял на табуретке, как настоящая ёлка и улыбался.

– Нет, – сказал Ёжик. – А сколько сейчас времени?

– Без пяти двенадцать, – сказал Медвежонок.

– Значит, через пять минут Новый год! Ура! – радостно закричали друзья.

А вьюга за окном совсем утихла. На небе появилась луна. Медвежонок и Ослик скоро заснули.

Только Ёжик стоял в уголке на табуретке и не знал, что ему делать. И он стал петь песни и пел их до самого утра, чтобы не уснуть и не сломать игрушки.

Ходим и ездим

Андрей: На какой автобус ты садишься?
Лена: Я сажусь на номер шесть. А ты?
Андрей: И я сажусь на шестой.
Лена: Очень рада. Значит, мы поедем вместе.
Андрей: А ты каждый день ездишь в школу?
Лена: Нет, обычно я хожу пешком, но сегодня я опаздываю. Очень спешу, поэтому я поеду на автобусе.
Андрей: Вот почему я тебя раньше не видел на нашей остановке!

ଌଌଌ

Старушка: Ребята, вы не подскажете, где находится улица Садовая?
Лена: До улицы Садовой можно дойти пешком. Идите прямо, увидите аптеку – поверните налево, ***напротив*** стоянки такси поверните направо. Вы окажетесь прямо на улице Садовой.
Андрей: Но до улицы Садовой можно и доехать. Какой номер вам нужен?
Старушка: Я не знаю номера. Мне нужна почта.
Андрей: Тогда лучше сесть на автобус №6. Нужно будет выйти через две остановки. Справа от остановки будет сквер, а слева от сквера – почта.
Старушка: Спасибо вам, ребята.
Лена: Не за что.

Шёл трамвай десятый номер

Шёл трамвай десятый номер
По бульварному кольцу.
В нём сидело и стояло
Сто пятнадцать человек.

Люди входят и выходят,
Продвигаются вперёд.
Иванову Николаю
Ехать очень хорошо.

Вдруг на пятой остановке,
Опираясь на клюку,
Бабка старая заходит
В переполненный вагон.

Люди входят и выходят,
Продвигаются вперёд.
Николай сидит скучает,
Бабка рядышком стоит.

Вот вагон остановился
Возле самого катка.
И из этого вагона
Вылезает Николай.

На свободное местечко
Захотелось бабке сесть,
Оглянуться не успела –
Место занято другим.

Кузнецову Валентину
Ехать очень хорошо,
Он сидит на лучшем месте,
Бабка рядышком стоит.

Этот случай про старушку
Можно дальше продолжать,
Но давайте скажем в рифму:
– Старость нужно уважать.

Необычное путешествие

И дома, и в школе все говорят, что я бесхарактерный. Поэтому я решил поехать в далёкую Антарктиду, чтобы доказать, что у меня есть характер.

Утром я положил в сумку большой бутерброд, лимон, стакан и футбольный мяч. Наша кошка Мурка гуляла по столу. Я её тоже сунул в сумку.

На вокзале я увидел поезд и вошёл в первый вагон.

Я сел в купе, где спала одна старушка. Потом в купе вошёл офицер. Старушка проснулась и спросила:

– Мы едем? – И снова уснула.

Поезд тронулся.

Офицер спросил:

– Тебя как зовут?

– Саша, – сказал я чуть слышно.

– Куда едешь?

– В Антарктиду. Видите ли... я решил проверить свой характер...

– Понимаю, – весело сказал офицер, – спорт, коньки...

Офицер ушёл в соседнее купе играть в шахматы. Я пошёл за ним.

Вдруг... я не поверил даже – навстречу мне по коридору шла Мурка. Как она смогла вылезти из сумки?

Кошка побежала назад – я за ней.

– Что за шум? – закричал проводник. – Почему здесь кошка? Чья она?

– Это моя кошка.

– С кем этот мальчик?

– Он с бабушкой едет, – сказал офицер, – она здесь рядом в купе.

Проводник повёл меня прямо к старушке.

– Этот мальчик с вами?

– Нет. Он с командиром, – сказала старушка.

– Антарктида... – вдруг вспомнил офицер. – Всё ясно... Этот мальчик решил поехать в Антарктиду. И вот он взял с собой любимую кошку... И ещё что ты взял с собой, мальчик?

– Лимон, – сказал я, – и ещё бутерброд... Я еду воспитывать свой характер!

Все почему-то стали смеяться.

– Бери кошку, – сказал проводник. – Ты приехал. Вот она, твоя Антарктида! Поезд остановился.

„Неужели, – думаю, – Антарктида? Так скоро?“

Мы сошли с поезда на перрон. Меня посадили на встречный поезд и повезли домой.

Я сегодня ел омлет...

Я сегодня ел омлет,
Булочку с вареньем
Ел конфеты, чипсы ел,
„Колу“ пил с печеньем.
Съел ещё я сыр с колбаской,
Сделал с ними бутерброд.
А теперь, друзья, не знаю,
Отчего болит живот.
Хоть не очень я хочу –
Надо мне идти к врачу!

Пора обедать!

– Виктор, пора обедать. Давай пойдём в пиццерию!
– А не лучше ли, Артём, пойти в новый ресторан болгарской национальной кухни „Албена“? Пообедаем там.
– Отлично! Идём!

ଌଌଌ

Виктор: Что вы можете нам предложить на обед?
Официант: Сегодня на первое у нас таратор и суп из фасоли.
Артём: Суп из фасоли – это ясно. А что такое таратор?
Официант: Это холодный суп из кислого молока, огурца и чеснока.
Виктор: Это интересно. А что на второе?
Официант: На второе – мусака, славянский гювеч, свинина с квашеной капустой.
Артём: Что такое мусака?
Официант: Это запеканка из картофеля и мясного фарша.
Виктор: А можете предложить что-нубудь без мяса?
Официант: Без мяса у нас славянский гювеч – тушёные овощи с рисом. На десерт я вам предлагаю попробовать баницу – слоёный пирог с начинкой из брынзы и яиц.
Виктор: Принесите нам таратор, одну порцию гювеча и одну – мусаки. И ещё салат из свежих овощей.
Официант: Рекомендую вам шопский салат из помидоров, огурцов, перца, лука и брынзы.
Артём: Спасибо! Мы согласны. Пожалуйста, принесите ещё и баницу.

Две столицы. Москва

Город Москва – столица России – был основан более чем 850 (восемьсот пятьдесят) лет тому назад на берегах Москвы-реки.

Основателем Москвы был князь Юрий Долгорукий. В центре города ему установлен памятник.

На гербе Москвы изображён Святой Георгий Победоносец, поражающий копьём змея. Это древний символ победы добра над злом.

Москва – огромный город. В нём около четырёх тысяч улиц и площадей. Оживлённые проспекты, тихие переулки, тенистые бульвары, старинные и современные здания, архитектурные достопримечательности придают ему неповторимый облик. В овал: достопримечательность – забележителност

В самом центре Москвы – Красная площадь. Это главная площадь российской столицы. Почему она так называется? Потому что в древности слово красный означало красивый. Значит, Красная площадь – это красивая площадь.

Кремль – это самая известная достопримечательность российской столицы.

Сначала Кремль был деревянной крепостью. Затем были возведены стены и башни из белого камня. Стены и башни из красного кирпича, которые мы видим сейчас, были построены в начале шестнадцатого века.

Кремль – это исторический центр столицы, резиденция Президента Российской Федерации. Он находится на берегу Москвы-реки.

Кремль окружают высокие стены из красного кирпича. На стенах Кремля 20 башен.

Главная башня Кремля – Спасская. На ней установлены музыкальные часы – куранты. Им шестьсот лет. Они показывают абсолютно точное время.

Кремль – не только древняя колыбель Москвы, но и её своеобразная архитектурная летопись. В центре Кремля находится Соборная площадь, первая площадь в Москве.

На каменном постаменте стоит Царь-колокол – самый большой в мире. Чуть подальше – другой памятник – Царь-пушка. Вес пушки – 40 тонн.

Две столицы. София

София – древний город. Её история началась приблизительно восемь тысяч лет тому назад. Многие племена и народы в разное время владели городом: серды, фракийцы, римляне, славяне… Каждый народ давал городу своё название: Сердика, Триадица, Средец. В XIV веке город получил современное название – София. По гречески слово София означает „мудрость“.

Герб Софии имеет форму щита, разделённого на четыре части. Вверху слева изображена богиня – хранительница городов, справа – церковь Святой Софии, которая дала имя городу. Внизу слева – гора Витоша – молчаливый свидетель многих исторических событий, а справа – храм Аполлона-лечителя, который указывает на то, что в городе и около него находится много минеральных источников. Лев в центре герба символизирует силу, храбрость и героизм болгарского народа. Крепостная стена сверху – символ устойчивости города. На гербе Софии написано: „Растёт, но не стареет“.

Много мест в Софии показывают историю города. Это остатки крепостных стен крепости Сердики, тысячелетние улицы, уникальные храмы и архитектурные памятники. Но, вместе с тем, наша столица – современный европейский город. Он постоянно растёт и обновляется.

Царь-освободитель – это русский император Александр Второй. Под его командованием велись бои за освобождение Болгарии от турецкого рабства.

Храм Александра Невского – визитная карточка Софии. Он находится в центре города. Этот храм является символом признательности делу освобождения Болгарии от турецкого рабства. Собор носит имя русского полководца Александра Невского, который в тринадцатом веке защищал родную землю от врагов. Русские императоры считали Святого Александра Невского своим небесным покровителем.

Интересы, увлечения, занятия

Завтра, в выходной день, – сказал отец, – мы едем за город!

– Ур-р-р-а-а! – закричал десятилетний Серёжа. – В футбол сыграем, поплаваем!

– Ну уж нет! – столь же громко заявила Марина. – Я не поеду! Футболом я не

интересуюсь, а плавать не хочу. В свободное время я хочу заняться тем, что мне по душе.

– И чем же ты будешь заниматься одна дома?

– Буду читать, слушать музыку, приведу в порядок свою коллекцию открыток и фотографий. А потом в тишине позанимаюсь математикой...

– Чтение, музыка, коллекционирование, математика – это прекрасные хобби. Но подумай, разве тебе не хочется пообщаться с природой, подышать свежим воздухом? Да и нам без тебя, если ты останешься дома, будет совсем не весело. Ну как? Едем?

– Едем, папа! – согласилась Марина.

Я очень люблю готовить и всегда интересовалась кулинарией. Как приятно угощать друзей необычным салатом или воздушным тортом! В будущем я мечтаю стать первоклассным кулинаром. Только мама считает, что я должна стать известной пианисткой. Правда, я играю на пианино, но никто, кроме мамы, не замечает во мне большого таланта.

Вот однажды я сказала маме:

– Хочу стать поваром. Это прекрасная профессия. Кормить людей вкусной и полезной пищей – разве это плохо? Я буду хорошим поваром и ты будешь гордиться своей дочерью.

Мама промолчала. Было видно, что она со мной не согласна. Что же мне делать?

Вот мы и снова вместе!..

Превратилась Снегурочка в облако. Полетело маленькое белое облачко высоко в небо. Началась для Снегурочки новая жизнь.

Погоревали друзья и стали забывать милую подружку. Но вот однажды пошли они в лес гулять. Смотрят, а там вся земля в подснежниках, нежных, как щёчки Снегурочки. Всё белым-бело.

– Снегурочка, – закричали друзья, – мы знаем, что это ты так красиво нарядила землю, спасибо тебе!

С тех пор радует Снегурочка своих друзей. То украсит землю душистыми ландышами. То подарит целые букеты белой сирени и жасмина.

А когда сады яблоневые да вишнёвые белым цветом цветут, люди говорят:

– Это Снегурочка в белом платье хоровод водит!

Плывёт облачко по небу. Роняет свои волшебные капельки. Расцветают на земле белые розы да ромашки, вслед за ними – белые астры. По берегам рек и озёр раскрывают свои белые головки лилии, белые хризантемы дарят людям свой последний осенний цвет.

А когда наступят холода и закружатся в воздухе лёгкие белые снежинки, люди скажут:

– Здравствуй, милая Снегурочка! Вот мы и снова вместе!..

Мой друг Петька

На уроке русского языка Татьяна Евгеньевна объявила:

– Сегодня мы будем писать сочинение под названием „Мой друг“. Ваше описание должно быть кратким и ясным.

„Напишу-ка про Петьку! – решил я. – Он сидит прямо передо мной – очень удобно его описывать!“

В этот момент Петька как будто почувствовал, что я за ним наблюдаю, и пошевелил ушами.

И поэтому сочинение я начал так: „Мой друг здорово шевелит ушами...“

Описывать Петьку оказалось легко и очень интересно. Я даже не заметил, как к моей парте подошла Татьяна Евгеньевна.

– Вова, про кого это ты написал?

– Так, про одного человека из нашего класса, – загадочно ответил я.

– Прекрасно! – воскликнула учительница. – Читай вслух, а мы будем угадывать, кто этот человек.

– Мой друг здорово шевелит ушами, – начал я. – Они у него огромные, как у слона.

– Да это же Паша! – воскликнула Люда. – У него как раз такие уши.

– Вот и неправильно! – отрезал я и продолжал: „Мой друг не любит учиться. Он хилый и бледный. Глазки маленькие и хитрые. Он часто врёт и любит хвастаться“.

– Ребята! Да это же сам Вовка! – вдруг закричал Петька. – Всё совпадает!

В классе наступило оживление.

– Правильно! – кричали ребята. – Вот так Вовка! Здорово сам себя описал!

– Раз все угадали, значит, действительно похож, – сказала учительница.

– Да не я это! – Это Петька! Разве не ясно?!

Все захохотали, а Петька показал мне язык.

– А сейчас мы послушаем, что Петя написал, – сказала Татьяна Евгеньевна.

Петька начал громко читать:

– „У моего друга красивое лицо! Он умный и сильный. Мой друг знает всё на свете. Он и днём, и ночью готов прийти мне на помощь!“

– Вот это друг! – восхитилась Татьяна Евгеньевна. – Ну-ка, ребята, кто это?

Но мы ничего не понимали и недоумевающе переглядывались.

– Кто же герой твоего рассказа? – сказала учительница.

Петька потупил глаза и застенчиво произнёс:

– Это я.

Если вам нужны продукты...

Калина: Пламен, давай сегодня сделаем маме сюрприз – сами приготовим обед.

Пламен: Отличная идея! Я сделаю маратор и мусаку.

Калина: А я испеку баницу. Пригласим в гости Свету и Славика.

Пламен: Тогда идём за продуктами! За соседним домом открыли новый магазин „Радость“.

Если вам нужны продукты:

Свежий хлеб, сосиски, фрукты,
Ветчина, творог, салат,
Торт, печенье, шоколад,
Поскорее собирайтесь
В супермаркет отправляйтесь,
Покупайте всё, что надо,
В „Радости“ всегда вам рады!

Пламен: Значит, для мусаки надо купить полкилограмма свежего фарша, ***полтора*** килограмма картошки, немного лука, бутылку подсолнечного масла.
Калина: А для баницы – килограмм брынзы, стаканчик йогурта, пачку сливочного масла.
Пламен: Не забудь про муку и яйца!
Калина: Думаю, один пакет муки нам хватит. А яйца дома есть – покупать не надо.
Пламен: А что мы предложим к чаю? Надо зайти и в кондитерский отдел. Там очень большой выбор сладостей. Возьмём торт, конфеты, коробку печенья, баночку мёда и ещё чего-нибудь вкусненького.

Издалека долго течёт река Волга…

Летом семья Виктора совершила необыкновенное путешествие по величайшей реке Европы. Река эта называется Волга. Перед поездкой Виктор рассмотрел карту России и прочитал в Интернете:

„Волга – великая русская река Она является самой большой в Европе. В неё вливаются двести других рек. Волга впадает в Каспийское море.“

Папа сказал:

– Наше путешествие начнётся там, где Волга берёт своё начало – на Валдайских возвышениях.

Виктор думал, что по самой величественной реке они всё время будут плыть на большом белом теплоходе. Но оказалось, что к истокам Волги они сначала ехали на самом обычном поезде, потом на маленьком автобусе, плыли на небольшом катере по озеру и даже шли пешком.

Мальчик смотрел во все глаза в надежде, что первым увидит величайшую реку Европы. Он всё время спрашивал папу, маму, усатого дяденьку:

– Где же Волга?

Но реки всё не было видно.

Вот путешественники дошли до маленькой деревни и поднялись на горку. Перед ними раскрылась обычная картина: небольшой водоём, трава, редкие деревья, деревянная арка.

– А вот и Волга! – сказал папа и показал на маленький домик. – Она там, внутри. Пойдём!

„Это Волга?! Это русская великая река?!“ – разочарованию Виктора не было предела.

Но домик оказался непростым. Там бил ключ – начало великой реки.

– Значит, самая большая река в Европе начинается с самого обыкновенного ручейка? – удивлялся Виктор.

А перед домиком на большом камне мальчик прочитал надпись: „Здесь зарождается чистота и величие земли русской, истоки души народной…Уходя, оглянись!“

Как мы общаемся?

– Пламен, привет!

– Привет, Славик!

– Я к тебе сегодня заходил. А Калина сказала, что ты пошёл на почту.

– Да, мне надо купить марку и конверт. Хочу послать бабушке и дедушке письмо.

– У вас что, компьютер сломался? Ты говорил, что у твоих бабушки и дедушки есть электронный адрес.

– Нет, всё нормально. Только бабушка и дедушка любят получать письма по почте. Бабушка говорит, что им нравится их перечитывать, рассматривать наши фотографии и открытки. Хочешь пойти со мной? Поможешь мне выбрать открытки.

– Ладно. Идём!

ଌଌଌ

– Дайте мне, пожалуйста, один конверт и марки.

– Какие марки?

– На письмо в Болгарию.

– Пожалуйста. Это всё?

– Нет, ещё и открытки. У вас только эти с видами Москвы?

– Нет, вот ещё открытки.

– Дайте мне эту с видом Кремля и вот эту с храмом Христа Спасителя. И ещё телефонную карту на 20 единиц.

– С вас 195 рублей.

– Пожалуйста.

ଌଌଌ

– Алло, Витя! Привет! Целый день не могу до тебя дозвониться!

– Здравствуй, Антон! Я недавно вернулся. А ты откуда звонишь?

– Я звоню от Олега.

– Извини, я сейчас не могу говорить. Я тебе позже перезвоню!

– Буду очень рад! Созвонимся к девяти часам.

Лексически минимум по руски език за 6. клас (втори чужд език)

I. Встреча после каникул

Давай(те) познакомимся!
Здравствуй! Привет! Приветик!
Как дела? Что нового? Я рад/рада видеть тебя!
Здравствуйте! Добрый день! Мы рады видеть Вас!

II. Моя школа

Ученики, учителя

День знаний, приветствовать друг друга, поздравлять с началом нового учебного года, список учащихся, вызывать, на уроке, сидеть за партой, внимательно слушать учителя, вести себя хорошо, выполнять указания учителя, делать домашнее задание, журнал, дневник, отметки, ставить отметки, отлично, хорошо, удовлетворительно, неудовлетворительно, список учащихся, писать, написать дописать, списать, записать, переписать, справка, на перемене, бегать, играть, завтракать, отдыхать, разговаривать, обсуждать

III. Свободное время

Хобби

хобби, коллекция, филателия (коллекционирование марок), нумизматика (коллекционирование монет), фалеристика (коллекционирование значков), туризм, моделизм, фигурное катание, большой теннис, заниматься, увлекаться, интересоваться

Игры

купаться, кататься на лодке, загорать на пляже, спускаться с горки в аквапарке, ходить на дискотеку, играть на компьютере, ходить в поход, разжигать костёр, ставить палку, участвовать в конкурсе, кататься на велосипеде, ловить рыбу, устроить пикник, выигрывать, проигрывать, занимать первое место, поздравлять победителей

IV. Праздники

готовиться к празднику, поздравлять с праздником, желать чего?, Масленица, Новый год, Старый новый год, Рождество, День Освобождения Болгарии, День Независимости Болгарии, Международный день детей, День юмора, отправить праздничные открытки, купить подарки, помочь маме убрать квартиру, приготовить праздничное угощение, украсить ёлку

V. Покупки. Магазины

супермаркет, кондитерские изделия, хлебобулочные изделия, молочные изделия, подсолнечное масло, сливочное масло, пачка, стаканчик, коробка, баночка, килограмм, полкилограмма, полтора, пакет, бутылка, Сколько стоит? рубль, деньги, Дайте мне, пожалуйста, … . Сколько с меня? сдача, купить, покупать, рис, сахар, соль, мука, чай,

маргарин, сметана, кефир, простокваша, йогурт, сосиски, ветчина, буханка чёрного хлеба, батон белого хлеба

VI. Внешность. Характер

похож на кого?, лицо – смуглое, румяное, бледное; лоб – высокий, низкий, открытый; брови – тонкие, чёрные, светлые; глаза – большие, карие, серые, синие, голубые; губы – узкие, пухлые; нос – длинный, прямой, курносый; волосы – каштановые, русые, чёрные, длинные, короткие, прямые, вьющиеся, кудрявые; он/она настоящий, верный друг; талантливый, честный, умный человек, всегда спокойный, весёлый, серьёзный, вежливый ученик; скучный, смешной человек; жадный, скупой, неискренний,
У него/у неё прекрасный, спокойный, сильный, слабый, тяжёлый характер.
Он/она никогда не подводит других, не скучает, не ссорится, не обижает других, не желает другим плохого, не врёт, не портит другим настроения. Его/её уважают, любят, считают слишком важным, называют надёжным человеком.

VII. Еда

завтрак, обед, ужин, печенье, варенье, есть всухомятку, питаться, жиры, белки, углеводы, творог, запеканка, свинина с квашеной капустой, фарш, тушёные овощи, слоёный пирог, начинка, котлета, голубцы, гарнир, картофельное пюре, пирожки с мясом, повидло, сушки, чёрный хлеб, питаться правильно, омлет, булочка, конфеты, чипсы, яйца, рыба, молочные продукты, на завтрак, на обед, на ужин, Пора обедать! на первое, на второе, на десерт, рекомендовать, официант, шопский салат, меню на один день, буханка, батон, булочка, бублик, свежий хлеб, ржаной хлеб

VIII. Время. Календарь. Часы

сегодня, завтра, послезавтра, вчера, позавчера, Какое сегодня число? Когда/в какой день недели? Когда/какого числа?
час, минута, секунда, Который час? Сколько времени? В котором часу? Сейчас час …, полдень, полночь, в час дня/ночи, пора, будильник, звенит будильник, часы, электронные, механические, солнечные, песочные, часы стоят, спешат, идут точно, отстают, четверть, режим дня, соблюдать режим дня, делать зарядку, умываться

IX. Природа

небо – ясное, чистое, безоблачное, серое; воздух - свежий, чистый, прохладный, влажный; солнце – яркое, тёплое, тусклое, жаркое; ветер – холодный, тёплый, сильный, слабый; листья – пёстрые, золотые, жёлтые, багряные
моря, океаны, озёра, реки, долины, вершины, низины, низменности, возвышенности

Погода

Какая будет завтра погода? прогноз погоды, погода – пасмурная, хорошая, плохая, холодная, тёплая, сухая, солнечная, ясная, переменчивая, жаркая, дождливая, ветреная, осадки, ливень, гроза, моросит, туман, зонт, накидка, ненастье, народные приметы
цветы: сирень, жасмин, астра, лилия, хризантема, ромашка, душистый, ароматный, фиалка, тюльпан, крокус, гиацинт, иней, радуга

животные: носорог, сова, жаворонок, голубь, ослик, белый медведь, синий кит, арктический тюлень

овощи

красная свёкла, белокочанная капуста, сладкая морковка, молодой картофель, зелёный лук, петрушка

фрукты

бананы, апельсины

X. Дом

большой дом, маленький домик, многоэтажный дом, одноэтажный дом, двухэтажный дом, трёхэтажный дом, четырёхэтажный дом, пятиэтажный дом, подъезд, кухня, ванная, гостиная, спальня, детская комната, однокомнатная, двухкомнатная, трёхкомнатная, четырёхкомнатная квартира, чердак, подвал, палисадник, гараж, шланг, приглашать в гости, фарфоровая чашка, красивый поднос, фарфоровое блюдце, тонкий стакан, серебряный подстаканник, маленькая ложечка, сахарница, самовар, заварка, заваривать, кипяток, разбавлять, Приглашаем вас к столу!

XI. Как мы общаемся

марка, конверт, послать письмо, открытка, телефонная карта, почта, телеграф, говорить по домашнему телефону, говорить по мобильному телефону, общаться в интернете, звон, звонить, позвонить, перезвонить, дозвониться, созвониться, трубка

Здравствуйте! Это говорит ... . Добрый день! Вас беспокоит ... . С вами говорит ... .
Пригласите, пожалуйста, ... Я хотел/а бы поговорить с ... . Будьте добры, ...
До встречи! Всего хорошего! До свидания!

XII. Город

улица, переулок, проспект, бульвар, сквер, утонать в зелени, стоянка, остановка, станция, идти/ходить, ехать/ездить, направо, налево, прямо, напротив, сесть на трамвай, идти пешком, выйти через две остановки, парк, банк, театр, музей, ресторан, кино, библиотека, больница, поликлиника, аптека, слева от ..., справа от ..., Вы не скажите, как пройти ..., Вы не подскажете, где находится ..., Как дойти до ..., Как доехать до .... Скажите, пожалуйста, как доехать до ..., Простите, как мне доехать ..., Когда мне выходить? До какой остановки мне ехать? достопримечательности города, памятник кому?, уступать место пожилому человеку, проводник, встречный поезд, вокзал, столица, центр столицы, площадь, башня, колокол, пушка, куранты

XIII. Русские фразеологизмы. Пословицы, поговорки

Лететь как на крыльях. Плестись словно с гирями на ногах. Идти навстречу кому-нибудь. Чему научился в молодости, то пригодится в старости. Учиться никогда не рано и никогда не поздно. Век живи – век учись. Не стыдно не знать, стыдно не учиться. Мир освещается солнцем, а человек – знанием. У осени характер переменчивый: она то плачет, то смеётся. Осень – в день погод восемь. Ласковое слово открывает

нам двери каждого дома. Надо относиться к людям так, как хочешь, чтобы они к тебе относились. Чтобы научиться трудиться нужно три года, чтобы научиться лениться – три дня.

XIV. Формулы русского речевого этикета

Здравствуй(те)! Доброе утро! Добрый день! Добрый вечер! Привет! До свидания! Пока! Добро пожаловать! В добрый путь! Поздравляю тебя/вас с праздником! С новым учебным годом! С Новым годом!

Спасибо! Большое спасибо! Приятного аппетита! Ешьте на здоровье! Спасибо за угощение!

XV. Имена числительные

первый, второй, третий, четвёртый, пятый, шестой, седьмой, девятый, десятый… сотый

XVI. Местоимения

Личные: я, ты, он она, оно, мы, вы, они

Притяжательные: мой, твой, свой, наш, ваш, его, её, их

Указательные: этот, эта, это, эти, вот

XVII. Наречия

надо, можно, нужно, нельзя, направо, налево, прямо, навстречу, справа, слева

XVIII. Предлоги

у, от, до, из, без, для, к, по, в, на, про, с, перед, за, над, под, между, о

XIX. Союзы

а, и, или, но

XX. Термины

существительное, прилагательное, местоимение, склонение, первое, второе, третье склонение, глагол, инфинитив, спряжение, первое, второе спряжение, числительное, количественное числительное, порядковое числительное, корень, суффикс, приставка, окончание, превосходная степень прилагательных

ПРИМЕРНО ГОДИШНО РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ

№	Тема	Дата	Очаквани резултати	
			Ядра	Очаквани резултати на ниво учебна програма
1.	2.	3.	4.	5.
1–2	Школьный двор гудит, как улей...		Слушане	Ученикът: – свързва слухов и зрителен образ; – разпознава основните интонационни модели; – разбира въпроси и указания на учителя; – разбира кратки диалози по изучените теми, ако се говори бавно и ясно; – разпознава думи и групи от думи в кратки текстове с позната тематика, прави догадки за общото им съдържание;
3	Как каникулы прошли...			
4	Как найти Игоря?			
5	Строим слово			
6	Я теперь не Андреев...		Говорене	– води елементарен разговор на познати теми, като отговаря на конкретни, просто и ясно формулирани въпроси; – използва елементарни езикови средства, произношение и интонация, които не пречат за осъществяване на общуването; – изразява желание да получи информация за предмети и услуги; – представя накратко минали и настоящи събития, свързани с познати теми;
7	Очень важная часть речи			
8	На уроке			
9	На перемене			
10–11	О Юрке, носороге и математике			
12–13	Вчера, сегодня, завтра		Четене	– ориентира се в общото съдържание на кратки художествени текстове с помощта на илюстративен материал към тях; – разпознава някои социокултурни особености в предложените текстове; – разбира в подробности кратки текстове с изучена тематика и прозрачна структура, като проследява в тях последователността на събитията, отделя основните факти, описания, реплики;
			Писане	– използва елементарни езикови средства, правопис и пунктуация, които не затрудняват общуването; – пише кратки биографични данни.

Очаквани резултати по теми	Учебно съдържание		Възможност за междупредметни връзки
	Основни нови понятия	**Контекстни дейности**	
6.	**7.**	**8.**	**9.**
Тематични области: **1.** Аз и моят свят • Аз • Моето семейство • Моите приятели **2.** Моето училище • Ученици • Учители **3.** Свободно време • Ваканция **4.** Календар • Дните на седмицата **Сфери и роли на общуване:** **1.** Сфери на общуване • в училище • вкъщи • на обществено място **2.** Роли на общуване: • партньор в разговор • при общуване с връстници • в диалози на обществени места **Социокултурни знания и умения:** • празник „День знаний“ • училищен живот в Русия **Използване на компенсаторни стратегии:** • езикова догадка • помощ от други • родноезикови опори • невербални средства • молба за уточняване **Словесни действия:** **1.** Речев етикет: • обръщение • запознанство • приветствие • благодарност	**Произношение и интонация:** **1.** Произнасяне на руските гласни *Ы, И, Е, Э, Ё, А*. Редукция в неударена сричка. **2.** Произнасяне на съгласните: – произнасяне в края на думите и пред съгласни; – произнасяне на *Ж, Ш, Ц, Ч, Щ*; – произнасяне на меки съгласни; – произнасяне на основни съчетания от съгласни: *ЧТ, -ТЬСЯ* и *-ТСЯ*, произнасяна на *Г* в съчетанията *ОГО, ЕГО*. **3.** Сведения за руската интонация и ударение – подвижност на ударението; – основни ИК. **Морфология:** Морфемна структура на думата Сродни думи **Прилагателно:** Р.п. – в съчетание със съществително *(Какой? Чего?)* **Глагол:** Разпознаване и употреба на инфинитива. Усвояване на I и II спрежение.	На учениците трябва да се даде възможност: – да работят в благоприятен климат, стимулиращ техните творчески възможности; – да работят индивидуално и по двойки; – да участват в комуникация (учител – ученик, ученик – ученик); – да участват в инсценировки, ролеви игри.	Междупредметните връзки се осъществяват по време на целия учебен процес в следните области: *Български език и литература* Опора върху придобитите знания и умения по роден език. Проблеми на интерференцията. Социокултурни познания, свързани с националните традиции и обичаи. *Първи чужд език* Стратегии на учене. Граматически и лексикални съответствия. Умения за работа с речник. *Математика* Понятие за естествени числа, дати, мерни единици. Логически изводи.

№	Тема	Дата	Очаквани резултати	
			Ядра	Очаквани резултати на ниво учебна програма
1.	2.	3.	4.	5.
14	Третье место в стиле баттерфляй		Слушане	Ученикът: – свързва слухов и зрителен образ; – разпознава основните интонационни модели; – разбира въпроси и указания на учителя; – разбира кратки диалози по изучените теми, ако се говори бавно и ясно; – разпознава думи и групи от думи в кратки текстове с позната тематика, прави догадки за общото им съдържание;
15–16	Какая будет завтра погода?			
17	Листья сыплются дождём			
18	В багрец и в золото одетые леса...			
19	Глобус крутится, вертится...		Говорене	– води елементарен разговор на познати теми, като отговаря на конкретни, просто и ясно формулирани въпроси и сам задава стандартни въпроси; – използва елементарни езикови средства, произношение и интонация, които не пречат за осъществяване на общуването; – изразява желание да получи информация; – представя накратко минали и настоящи събития, свързани с познати теми;
20	И мелькают города и страны...			
21–22	Звенит будильник...			
23–24	Часы идут...			
25	Солнечные часы			
26	Вспоминаем, обобщаем!		Четене	– разбира и намира основната информация от кратки съобщения, несложни инструкции и диалози, написани на стандартен език; – ориентира се в общото съдържание на кратки художествени текстове; – разбира в подробности кратки текстове с изучена тематика и прозрачна структура, като проследява в тях последователността на събитията, отделя основните факти, описания, реплики;
			Писане	– разпознава някои социокултурни особености в предложените текстове; – използва елементарни езикови средства, правопис и пунктуация, които не затрудняват общуването.

Очаквани резултати по теми	Учебно съдържание		Възможност за междупредметни връзки
	Основни нови понятия	**Контекстни дейности**	
6.	**7.**	**8.**	**9.**
Тематични области: **1.** Аз и моят свят • Моето семейство **2.** Календар • Годишни времена • Часово време **3.** Природа • Животни • Растения **4.** Свободно време • Спорт **Социокултурни знания и умения:** • А. С. Пушкин, А. Плещеев **Сфери и роли на общуване:** **1.** Сфери на общуване: • вкъщи • в училище **2.** Роли на общуване: • партньор в разговор **Словесни действия:** **1.** Предаване и търсене на предметна и фактическа информация: • идентификация • отговори на въпроси **2.** Изразяване на интелектуални отношения: • съгласие/несъгласие • желание • предпочитание **3.** Изразяване на емоционална оценка: • удоволствие **4.** Изразяване на въздействие, убеждение, достигане на взаимно разбиране: • предложение • молба • съвет • указание • покана **5.** Речев етикет: • обръщение • сбогуване • приветствие • запознанство • благодарност	**Имена Съществително:** И.п. – мн.ч. Усвояване на Р.п. за изразяване на време след числителни имена. Усвояване на В.п. за изразяване на време с предлога *през*. **Прилагателно:** И.п. ед. и мн.ч. **Числителни** бройни и редни до 100.	Учениците: – участват в разговори (учител – ученик, ученик – ученик); – работят индивидуално, по двойки и на малки групи, като използват интелектуалния си потенциал при решаване на проблеми и задачи за разсъждение; – участват в инсценировки; – извършват занимателна дейност; – използват индивидуални стратегии за самоконтрол.	*История и цивилизация* Понятие за общество, религия. Символи, празници, традиции. Запознаване с важни събития от руската и българската история. *География* Континенти. Посоки на света. Географска карта/ схема. Климат. *Човек и природа* Земята. Вселената. Човекът. Заобикаляща среда. Растения. Животни. Екология. *Музика* Усет за ритъм и темпо. Разучаване на руски песни. *Изобразително изкуство* Умение да се изразяват естетически чувства; цвят, форма; способност да се проявява въображение; естетически вкус.

№	Тема	Дата	Очаквани резултати	
			Ядра	Очаквани резултати на ниво учебна програма
1.	2.	3.	4.	5.
27 28 29 30–31 32–33 34 35 36	На пороге Новый год! Без чего нельзя на Новый год? Лицо большого города Большой и маленький Ходим и ездим Как дойти, доехать? Шёл трамвай десятый номер Вспоминаем, обобщаем!		Слушане Говорене Четене Писане	Ученикът: – свързва слухов и зрителен образ; – разпознава основните интонационни модели; – разбира въпроси и указания на учителя; – разбира кратки полилози по изучените теми, свързани с непосредствено заобикалящата го среда; – разпознава думи и групи от думи в кратки несложни автентични текстове с позната тематика; – води елементарен разговор, като задава и отговаря на конкретни, просто и ясно формулирани въпроси; – използва езикови средства, произношение и интонация, които не пречат за осъществяване на общуването, и компенсаторни умения за преодоляване на комуникативни проблеми; – разбира и намира конкретна информация в разкази и полилози, написани на стандартен език; – ориентира се в текста с помощта на илюстративния материал към него и определени фонови знания; – разпознава някои социокултурни особености в предложените текстове; – използва елементарни езикови средства, правопис и пунктуация, които не затрудняват общуването; – пише кратък елементарен текст с определена комуникативна задача; – картичка с поздрави и пожелания.

Очаквани резултати по теми	Учебно съдържание		Възможност за междупредметни връзки
	Основни нови понятия	**Контекстни дейности**	
6.	**7.**	**8.**	**9.**
Тематични области: **1.** Аз и моят свят • Моето семейство • Моят град/моето село **2.** Дом • Интериор **3.** Транспорт **4.** Празници, традиции • Нова година **5.** Календар • Месеци • Годишни времена **6.** Природа • Животни **Сфери и роли на общуване:** **1.** Сфери на общуване • на обществени места • вкъщи **2.** Роли на общуване: • партньор в разговор • при общуване с връстници • в диалози на обществени места **Социокултурни знания и умения:** • Рождество • Новый год **Използване на компенсаторни стратегии:** • помощ от други • родноезикови опори **Словесни действия:** **1.** Предаване и търсене на информация: • идентификация • съобщение • отговори на въпроси **2.** Речев етикет: • поздрав • пожелание • благодарност	**Морфология** **Имена** **Съществително:** Множествено число – И.п. Усвояване на съотношението на предлозите за място и посока на действието. **Прилагателно:** Склонение в ед.ч. – П.п. и Д.п. **Глагол:** Употреба на сегашно време. Употреба на минало време. Бъдеще време – пасивно. Спрежение на глаголите *желать*, *поздравлять*. Глаголи за движение – семантика и спрежение. **Наречие** за място, насоченост, начин и време. Основни предикативни наречия. **Синтаксис** **Просто изречение** Типове изречения според комуникативната целеустановка. Пряка реч.	На учениците трябва да се даде възможност – да слушат и четат микротекстове; – да слушат и четат адаптирани учебни материали; – да развиват стратегии за учене на базата на родния и I чужд език; – да опознават страната на изучавания език.	*Домашна техника и икономика* Приготвяне на кулинарни специалитети, пазаруване. *Физическо възпитание и спорт* Видове спортове. Създаване на чувство за екипност. Възпитание на състезателен дух.

№	Тема	Дата	Очаквани резултати	
			Ядра	Очаквани резултати на ниво учебна програма
1.	2.	3.	4.	5.
37–38 39–40 41 42 43 44 45 46	Необычное путешествие Здравствуй, Масленица! Я сегодня ел омлет... Пора обедать! В гостях у друзей Две столицы. Москва Две столицы. София Делимся впечатлениями		Слушане Говорене Четене Писане	Ученикът: – свързва слухов и зрителен образ; – разпознава основните интонационни модели; – разбира въпроси и указания на учителя; – разбира кратки полилози по изучените теми, свързани с непосредствено заобикалящата го среда; – разпознава думи и групи от думи в кратки несложни автентични текстове с позната тематика; – води елементарен разговор, като задава и отговаря на конкретни, просто и ясно формулирани въпроси; – използва езикови средства, произношение и интонация, които не пречат за осъществяване на общуването, и компенсаторни умения за преодоляване на комуникативни проблеми; – разбира и намира конкретна информация в разкази и полилози, написани на стандартен език; – ориентира се в текста с помощта на илюстративния материал към него и определени фонови знания; – разпознава някои социокултурни особености в предложените текстове; – използва елементарни езикови средства, правопис и пунктуация, които не затрудняват общуването.

Очаквани резултати по теми	Учебно съдържание		Възможност за междупредметни връзки
	Основни нови понятия	Контекстни дейности	
6.	7.	8.	9.
Тематични области: **1.** Аз и моят свят • Моето семейство • Моите приятели **2.** Транспорт **3.** Празници, традиции • Масленица **4.** Календар • Дните на седмицата • Годишни времена **5.** Храни и напитки **6.** Дом • Домашни дейности **Сфери и роли на общуване:** **1.** Сфери на общуване • на обществени места • вкъщи • в училище **2.** Роли на общуване: • партньор в разговор • при общуване с връстници • в диалози на обществени места **Социокултурни знания:** • празници – Масленица • забележителности на Москва и София **Словесни действия:** **1.** Предаване и търсене на информация: • идентификация • съобщение • отговори на въпроси **2.** Изразяване на интелектуални отношения: • необходимост • желание • предпочитание **3.** Изразяване на емоционална оценка: • положително/ отрицателно отношение **4.** Речев етикет: • поздрав • пожелание; благодарност	**Съществително** Трите основни типа склонение. *III склонение* Усвояване на Р.п. с предлозите *из, с, без.* **Прилагателно** Склонение във В.п. и Т.п. **Глагол** Спрежение на глаголите *есть, пить.* **Местоимение** Употреба на лични, притежателни, въпросително-относителни местоимения. **Наречие** Основни наречия за насоченост. **Синтаксис** Изречения с глаголно сказуемо.	На учениците трябва да се даде възможност – да слушат и четат микротекстове; – да слушат и четат адаптирани учебни материали; – да развиват стратегии за учене на базата на родния и I чужд език; – да опознават страната на изучавания език; – да ползват нови технологии за учене; – да използват езика в комуникация с учителя и съучениците си; – да опознават страната на изучавания език, осмисляйки собствената си идентичност.	

№	Тема	Дата	Очаквани резултати	
			Ядра	Очаквани резултати на ниво учебна програма
1.	2.	3.	4.	5.
47	Интересы, увлечения, занятия		Слушане	Ученикът: – разбира въпроси и указания на учителя; – свързва слухов и зрителен образ;
48	Вот мы и снова вместе!...			– разпознава основните интонационни модели; – разбира кратки диалози по изучени теми;
49–50	Какие мы?			– разпознава думи и групи думи в кратки текстове с позната тематика и
51	Мой друг Петька			прави догадки за съдържанието им;
52	Вспоминаем, обобщаем!		Говорене	– води елементарен разговор на познати теми, като задава и отговаря на конкретни, просто и ясно формулирани
53–54	Самое удобное место			стандартни въпроси; – използва елементарни езикови средства, произношение и интонация,
55–56	Если вам нужны продукты...			които не пречат за осъществяване на общуването; – елементарно описва хора и предмети,
57	Сколько стоит?			като използва прости изречения, заучени думи и фрази; – изразява желание да получи информация за предмети или услуги;
			Четене	– разбира и намира конкретна информация в разкази, полилози, несложни инструкции, написани на стандартен език; – ориентира се в текста с помощта на илюстративния материал към него и определени фонови знания; – разбира в подробности кратки текстове, като проследява последователността на събитията, отделя основните факти, описания и реплики;
			Писане	– кратко описание в рамките на изучената тематика; – използва елементарни езикови средства, правопис и пунктуация, които не затрудняват общуването.

Очаквани резултати по теми	Учебно съдържание		Възможност за междупредметни връзки
	Основни нови понятия	Контекстни дейности	
6.	7.	8.	9.
Тематични области: **1.** Аз и моят свят • Аз • Моето семейство **2.** Външност, характер • Части на тялото **3.** Свободно време • Хоби **4.** Магазин • Покупки • Продавач – купувач **Сфери и роли на общуване:** **1.** Сфери на общуване • вкъщи • в училище • на обществени места **2.** Роли на общуване: • партньор в разговор • при общуване с връстници • в диалози на обществени места **Използване на компенсаторни стратегии:** • помощ от други • родноезикови опори • езикова догадка **Словесни действия:** **1.** Предаване и търсене на информация: • идентификация • съобщение • отговори на въпроси **2.** Изразяване на интелектуални отношения: • необходимост • желание • предпочитание **3.** Изразяване на емоционална оценка: • положително/отрицателно отношение **4.** Речев етикет: • поздрав • пожелание; благодарност	**Фонетика** **1.** Ударение **2.** Основни ИК **Морфология** **Имена** **Съществително** Усвояване на Р.п. с думи, означаващи количество. Усвояване на конструкцията *похож на кого?* Усвояване на Т.п.: – с глаголите *интересоваться*, *восхищаться*, *заниматься*, – с предлозите за място (*над, под, перед, за, между*), – с предлога *с* при неодушевени предмети. **Прилагателно** Склонение в Т.п. **Глагол** Спрежение на глаголите *купить*, *покупать*.	На учениците трябва да се даде възможност да развиват придобитите си стратегии за учене на базата на родния и изучавания I чужд език.	

№	Тема	Дата	Очаквани резултати	
			Ядра	Очаквани резултати на ниво учебна програма
1.	2.	3.	4.	5.
58 59 60 61 62 63 64–65	Хлеб всему голова Издалека долго течёт река Волга… Самый, самая... Он может летать... Мой, моя, моё Как мы общаемся? В волшебном лесу		Слушане Говорене Четене Писане	Ученикът: – разбира въпроси и указания на учителя; – свързва слухов и зрителен образ; – разпознава основните интонационни модели; – разбира кратки диалози по изучени теми; – разпознава думи и групи думи в кратки текстове с позната тематика и прави догадки за съдържанието им; – води елементарен разговор на познати теми, като задава и отговаря на конкретни, просто и ясно формулирани стандартни въпроси; – използва елементарни езикови средства, произношение и интонация, които не пречат за осъществяване на общуването; – елементарно описва хора и предмети, като използва прости изречения, заучени думи и фрази; – изразява желание да получи информация за предмети или услуги; – разбира и намира конкретна информация в разкази, полилози, несложни инструкции, написани на стандартен език; – ориентира се в текста с помощта на илюстративния материал към него и определени фонови знания; – разбира в подробности кратки текстове, като проследява последователността на събитията, отделя основните факти, описания и реплики; – умее да ползва ограничен кръг справочни материали, като търси и извлича от тях необходимата му информация; – кратко описание в рамките на изучената тематика; – използва елементарни езикови средства, правопис и пунктуация, които не затрудняват общуването.

Очаквани резултати по теми	Учебно съдържание		Възможност за междупредметни връзки
	Основни нови понятия	**Контекстни дейности**	
6.	**7.**	**8.**	**9.**
Тематични области: **1.** Аз и моят свят • Моето семейство • Моите приятели **2.** Свободно време • Ваканция **3.** Природа **4.** Услуги • Поща • Телефон **Сфери и роли на общуване:** **1.** Сфери на общуване • вкъщи • на обществено място **2.** Роли на общуване: • партньор в разговор • при общуване с връстници • в диалози на обществени места **Социокултурни знания:** • Природни забележителности **Словесни действия:** **1.** Предаване и търсене на информация: • идентификация • съобщение • отговори на въпроси **2.** Изразяване на разбиране: • предложение • молба • указание • покана **3.** Изразяване на емоционална оценка: • положително/отрицателно отношение • радост, удоволствие **4.** Речев етикет: • обръщение • поздрав • благодарност	**Фонетика** **1.** Ударение **2.** Основни ИК **Морфология** **Имена прилагателно** Склонение в Р.п. Употреба на сложна превъзходна степен. **Местоимение** Склонение на лични и притежателни местоимения. **Синтаксис** Едносъставни изречения: Лични – разбиране и разпознаване; Безлични (*мне хочется...; кому весело/скучно? Нам нужно/ надо/можно/ нельзя...*). Разпространение на простото изречение. **Лексика** Включва 300 лексикални единици. Основни формули на руския речеви етикет.	На учениците трябва да се даде възможност: – да слушат и четат микротекстове; – да слушат и четат адаптирани учебни материали; – да развиват стратегии за учене на базата на родния и I чужд език; – да опознават страната на изучавания език осмисляйки собствената си идентичност; – да имат възможност за самостоятелна работа по задачи и проекти.	

ПРИМЕРНО ГОДИШНО РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ
по теми според предвидения годишен хорариум

68 учебни часа		102 учебни часа	
№	ТЕМА	№	ТЕМА
1–2	Школьный двор гудит, как улей...	1–2	Школьный двор гудит, как улей...
3	Как каникулы прошли...	3	Как каникулы прошли...
4	Как найти Игоря?	4	Как найти Игоря?
5	Строим слово	5–6	Строим слово
6	Я теперь не Андреев...	7–8	Я теперь не Андреев...
7	Очень важная часть речи	9–10	Очень важная часть речи
8	На уроке	11	На уроке
9	На перемене	12	На перемене
10–11	О Юрке, носороге и математике	13–14	О Юрке, носороге и математике
12–13	Вчера, сегодня, завтра	15–16	Вчера, сегодня, завтра
14	Третье место в стиле баттерфляй	17	Третье место в стиле баттерфляй
15–16	Какая будет завтра погода?	18–19	Какая будет завтра погода?
17	Листья сыплются дожд м	20–21	Листья сыплются дождём
18	В багрец и в золото одетые леса...	22–23	В багрец и в золото одетые леса...
19	Глобус крутится, вертится...	24–25	Глобус крутится, вертится...
20	И мелькают города и страны...	26–27	И мелькают города и страны...
21–22	Звенит будильник...	28–29	Звенит будильник...
23–24	Часы идут...	30–31	Часы идут...

68 учебни часа		102 учебни часа	
№	ТЕМА	№	ТЕМА
25	Солнечные часы	32–33	Солнечные часы
26	Вспоминаем, обобщаем!	34–35	Вспоминаем, обобщаем!
27	На пороге Новый год!	36	На пороге Новый год!
28	Без чего нельзя на Новый год?	37–38	Без чего нельзя на Новый год?
29	Лицо большого города	39	Лицо большого города
30–31	Большой и маленький	40–41	Большой и маленький
32–33	Ходим и ездим	42–43	Ходим и ездим
34	Как дойти, доехать?	44–45	Как дойти, доехать?
35	Шёл трамвай десятый номер	46	Шёл трамвай десятый номер
36	Вспоминаем, обобщаем!	47–48	Вспоминаем, обобщаем!
37–38	Необычное путешествие	49–50	Необычное путешествие
39–40	Здравствуй, Масленица!	51–52	Здравствуй, Масленица!
41	Я сегодня ел омлет...	53–54	Я сегодня ел омлет...
42	Пора обедать!	55–56	Пора обедать!
43	В гостях у друзей	57–58	В гостях у друзей
44	Две столицы. Москва	59–60	Две столицы. Москв
45	Две столицы. София	61–62	Две столицы. София
46	Делимся впечатлениями	63–64	Делимся впечатлениями
47	Интересы, увлечения, занятия	65–66	Интересы, увлечения, занятия
48	Вот мы и снова вместе!..	67–68	Вот мы и снова вместе!..

68 учебни часа		102 учебни часа	
№	ТЕМА	№	ТЕМА
49–50	Какие мы?	69–70	Какие мы?
51	Мой друг Петька	71–72	Мой друг Петька
52	Вспоминаем, обобщаем!	73–74	Вспоминаем, обобщаем!
53–54	Самое удобное место	75–76	Самое удобное место
55–56	Если вам нужны продукты...	77–78–79	Если вам нужны продукты...
57	Сколько стоит?	80–81	Сколько стоит?
58	Хлеб всему голова	82–83	Хлеб всему голова
59	Издалека долго течёт река Волга…	84–85	Издалека долго течёт река Волга…
60	Самый, самая...	86–87	Самый, самая...
61	Он может летать...	88–89	Он может летать...
62	Мой, моя, моё	90–91	Мой, моя, моё
63	Как мы общаемся?	92–93	Как мы общаемся?
64–65	В волшебном лесу	94–95–96	В волшебном лесу
	3 часа за контролни работи		**6 часа за контролни работи и обобщение**